

N. 42

ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SEANCE DE L'APRES-MIDI
NAMIDDAGVERGADERING

SOMMAIRE :

CONGES :

Page 1430.

MESSAGE :

Chambre des représentants, p. 1430.

PROJETS ET PROPOSITIONS DE LOI (Discussion) :

Proposition de loi accordant le titre de ville à la commune de Jodoigne.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Belot, rapporteur, Pede, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, M. Vanderpoorten, p. 1430.

Proposition d'ajournement. — *Orateurs* : MM. Pede, Basecq, André, Wyninckx, p. 1431.

Reprise de la discussion générale, p. 1446.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1446.

Projet de loi modifiant les articles 70 et 139bis de la loi communale.

Discussion et vote en seconde lecture de l'article 2 amendé, p. 1432.

Projet de loi modifiant l'article 2 de la loi communale et l'article 75 de la loi électorale communale.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Gerits, rapporteur, de Clippele, Vandezande, p. 1432. — MM. Paque, Luyten, Boel, Van Herreweghe, Vanderpoorten, p. 1437. — M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique p. 1440.

Rejet : *Orateurs* : MM. Gys, Paque, Trussart, p. 1442.

Proposition de loi restituant à la commune de Waremmes le titre de ville.

Discussion et vote de l'article unique. — *Orateurs* : MM. Van In, André, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, MM. Donnay, Gramme, p. 1446.

Proposition de loi tendant à accorder le titre de ville à la commune de Rochefort.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1447.

Proposition de loi tendant à accorder le titre de ville à la commune de Beauraing.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1448.

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 1430.

BOODSCHAP :

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 1430.

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN VAN WET (Bespreking) :

Voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Geldenaken.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Belot, rapporteur, Pede, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, de heer Vanderpoorten, blz. 1430.

Voorstel tot verdaging. — *Sprekers* : de heren Pede, Basecq, André, Wyninckx, blz. 1431.

Hervatting van de algemene bespreking, blz. 1446.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1446.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikelen 70 en 139bis van de gemeentewet.

Beraadslaging en stemming in tweede lezing over het gewijzigd artikel 2, blz. 1432.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikel 2 van de gemeentewet en van artikel 75 van de gemeentekieswet.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Gerits, rapporteur, de Clippele, Vandezande, blz. 1432. — De heren Paque, Luyten, Boel, Van Herreweghe, Vanderpoorten, blz. 1437. — de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1440.

Verwerping : *Sprekers* : de heren Gys, Paque, Trussart, blz. 1442.

Voorstel van wet waarbij aan de gemeente Borgworm opnieuw de titel van stad wordt verleend.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel. — *Sprekers* : de heren Van In, André, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, de heren Donnay, Gramme, blz. 1446.

Voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Rochefort.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1497.

Voorstel van wet tot verlening van de titel van stad aan de gemeente Beauraing.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1448.

Proposition de loi modifiant l'article 68 de la loi électorale communale.

Discussion générale. — *Orateur* : M. Vandenhaute, rapporteur, p. 1448.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1448.

Projet de loi portant approbation d'arrêtés royaux pris en exécution de la loi du 23 juillet 1971 concernant la fusion des communes et la modification de leurs limites.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Gramme, rapporteur, De Bondt, Pede, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1448.

Discussion et vote des articles, p. 1451.

Proposition de loi visant à imposer un étiquetage distinctif sur les emballages d'œufs.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Vanderpoorten, Lagae, M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 1451.

Projet de loi portant approbation de la Convention internationale sur les normes de formation des gens de mer, de délivrance des brevets et de veille, et de l'Annexe, faites à Londres le 7 juillet 1978.

Discussion générale. — *Orateur* : M. de Bruyne, rapporteur, p. 1452.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1453.

Projet de loi portant approbation de la Convention internationale de Torremolinos sur la sécurité des navires de pêche, et de l'Annexe, faites à Torremolinos le 2 avril 1977.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1453.

Projet de loi portant approbation de la Convention n° 144 concernant les consultations tripartites destinées à promouvoir la mise en œuvre des normes internationales du travail, adoptée à Genève, le 21 juin 1976, par la Conférence internationale du Travail lors de sa soixante et unième session.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1453.

Projet de loi portant approbation du Protocole entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif aux allocations pré- et postnatales de la législation française et aux allocations de naissance du régime belge des prestations familiales, signé à Paris le 3 octobre 1977.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1454.

Projet de loi portant approbation de la Convention de Genève du 13 novembre 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. de Bruyne, rapporteur, Vanderpoorten, p. 1454.

Discussion de l'article unique. — *Orateurs* : M. Trussart, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, M. le Président, p. 1455.

Projet de loi autorisant la Société nationale des chemins de fer belges à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'un montant de 5 milliards de francs pour couvrir l'augmentation enregistrée dans la valeur du stock des approvisionnements.

Projet de loi autorisant la Société nationale des chemins de fer belges à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'une somme de 590 millions de francs pour couvrir les dépenses de premier établissement.

Discussion générale. — *Orateurs* : M. Aubecq, rapporteur, M. De Croo, ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, p. 1456.

Voorstel van wet tot wijziging van artikel 68 van de gemeentekieswet.

Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer Vandenhaute, rapporteur, blz. 1448.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1448.

Ontwerp van wet tot bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen ter uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Gramme, rapporteur, De Bondt, Pede, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1448.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1451.

Voorstel van wet houdende verplichting tot het aanbrengen van een onderscheidend etiket op de verpakking van eieren.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Vanderpoorten, Lagae, de heer Nothomb, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en Openbaar Ambt, blz. 1451.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, bevreterring en wachtdienst, en van de Bijlage, opgemaakt te Londen op 7 juli 1978.

Algemene bespreking. — *Spreker* : de heer de Bruyne, rapporteur, blz. 1452.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1453.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag van Torremolinos voor de beveiliging van vissersvaartuigen, en van de Bijlage, opgemaakt te Torremolinos op 2 april 1977.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1453.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 144 betreffende tripartite raadplegingsprocedures ter bevordering van de tenuitvoerlegging van internationale arbeidsnormen, aangenomen te Genève op 21 juni 1976 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar eenenzestigste zitting.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1453.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Protocol tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Republiek Frankrijk betreffende de pre- en postnatale uitkeringen van de Franse wetgeving en het kraamgeld van de Belgische gezinsbijslagregeling, ondertekend te Parijs op 3 oktober 1977.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1454.

Ontwerp van wet tot goedkeuring van het Verdrag van Genève van 13 november 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren de Bruyne, rapporteur, Vanderpoorten, blz. 1454.

Beraadslaging van het enig artikel. — *Sprekers* : de heer Trussart, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, de Voorzitter, blz. 1455.

Ontwerp van wet waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, onder waarborg van de Staat, leningen uit te schrijven ten belope van 5 miljard frank tot dekking van de geboekte waardevermeerdering van de stock van de voorraden.

Ontwerp van wet waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, onder waarborg van de Staat, leningen uit te schrijven ten belope van een som van 590 miljoen frank tot dekking van de kosten voor eerste aanleg.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heer Aubecq, rapporteur, de heer de Croo, minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, blz. 1456.

Projet de loi autorisant la Société nationale des chemins de fer belges à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'un montant de 5 milliards de francs pour couvrir l'augmentation enregistrée dans la valeur du stock des approvisionnements.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1457.

Projet de loi autorisant la Société nationale des chemins de fer belges à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'une somme de 590 millions de francs pour couvrir les dépenses de premier établissement.

Discussion et vote de l'article unique, p. 1458.

PRESENTATION DE CANDIDATS AU CONSEIL D'ETAT :

Page 1435.

Résultats des scrutins, pp. 1439, 1445 et 1458.

PROPOSITION D'AJOURNEMENT (Vote) :

Proposition de loi accordant le titre de ville à la commune de Jodoigne.

Rejet, p. 1436.

PROJETS DE LOI (Vote) :

Projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982, p. 1445.

Projet de loi modifiant les articles 70 et 139bis de la loi communale, n° 235-1 à 3 (2e lecture), p. 1446.

INTERPELLATIONS (Discussion) :

Interpellation de M. Van In au ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, sur « l'absence d'une réglementation cohérente concernant les mesures destinées à atténuer les inconvénients du trafic et sur la confusion entretenue à ce sujet ».

Orateurs : M. Van In, M. De Croo, ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, p. 1459.

Interpellation de M. Van In au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur « l'absence injustifiée de mesures d'exécution organisant l'assistance judiciaire ».

Orateurs : M. Van In, M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles, p. 1461.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt) :

Page 1463.

M. P. Peeters. — Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus en ce qui concerne l'exonération des pensions alimentaires.

M. André. — Proposition de loi établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, secrétaires d'Etat, anciens ministres et secrétaires d'Etat, ministres d'Etat, gouverneurs ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives et des députations permanentes.

M. Cooreman. — Proposition de loi d'expansion de la propriété immobilière et de relance de l'emploi et de la rénovation de bâtiments anciens.

PROPOSITIONS DE LOI (Renvoi) :

Page 1463.

Renvoyer à la commission de la Santé publique et de l'Environnement, la proposition de loi tendant à rouvrir les délais d'introduction des demandes d'octroi des statuts de prisonnier de guerre, agent de renseignements et d'action, résistant armé,

Ontwerp van wet waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, onder waarborg van de Staat, leningen uit te schrijven ten belope van 5 miljard frank tot dekking van de geboekte waardevermeerdering van de stock van de voorraden.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1457.

Ontwerp van wet waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, onder waarborg van de Staat, leningen uit te schrijven ten belope van een som van 590 miljoen frank tot dekking van de kosten voor eerste aanleg.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 1458.

VOORDRACHT VAN KANDIDATEN VOOR DE RAAD VAN STATE :

Bladzijde 1435.

Uitslagen van de geheide stemmingsen, blz. 1439, 1445 en 1458.

VOORSTEL TOT VERDAGING (Stemming) :

Voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Geldenaken.

Verwerping, blz. 1436.

ONTWERPEN VAN WET (Stemming) :

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982, blz. 1445.

Ontwerp van wet tot wijziging van artikelen 70 en 139bis van de gemeentewet, nrs. 235-1 tot 3 (2^e lezing), blz. 1446.

INTERPELLATIES (Bespreking) :

Interpellatie van de heer Van In tot de minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, over « het schepen van verwarring rond en het uitblijven van een sluitende reglementering voor verkeersverzachtende ingrepen ».

Sprekers : de heer Van In, de heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, blz. 1459.

Interpellatie van de heer Van In tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over « het onverantwoord uitblijven van de uitvoeringsmaatregelen tot regeling van de rechtshulp ».

Sprekers : de heer Van In, de heer Gol, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen, blz. 1461.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 1463.

De heer P. Peeters. — Voorstel van wet houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen met betrekking tot de vrijstelling van het onderhoudsgeld.

De heer André. — Voorstel van wet houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, de staatssecretarissen, de gewezen ministers en staatssecretarissen, de ministers van Staat, de gouverneurs evenals de leden en de gewezen leden van de Wetgevende Kamers en van de bestendige deputaties.

De heer Cooreman. — Voorstel van wet tot spreiding van het onroerend bezit en relance van de tewerkstelling en renovatie van oude gebouwen.

VOORSTELLEN VAN WET (Verwijzing) :

Bladzijde 1463.

Voorstel van wet tot heropening van de termijnen voor het indienen van aanvragen tot toekenning van de statuten van krijgsgévangene, inlichtings- en actieagent, gewapend weerstand, burgerlijk weerstand, weerstand door de sluikpers, gede-

résistant civil, résistant par la presse clandestine, déporté pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945, prisonnier politique, réfractaire, étranger prisonnier politique, incorporé de force dans l'armée allemande et résistant au nazisme dans les régions annexées, qui est actuellement pendant à la commission des Finances.

Renvoyer à la commission de la Coopération au Développement, la proposition de loi tendant à percevoir un demi-centime additionnel sur l'impôt des personnes physiques en faveur de la coopération au développement, qui est actuellement pendante à la commission des Finances.

porteerde voor de verplichte tewerkstelling tijdens de oorlog 1940-1945, politiek gevangene, werkweigeraar, buitenlander politiek gevangene, verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en weerstander tegen het nazisme in de ingelijfde gebieden, dat thans bij de commissie voor de Financien aanhangig is, te verwijzen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Voorstel van wet tot heffing van een halve opcentiem op de personenbelasting ten behoeve van de ontwikkelingshulp, dat thans bij de commissie voor de Financien aanhangig is, te verwijzen naar de commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

M. Coen, secrétaire, prend place au bureau.

De heer Coen, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 05 m.

De vergadering wordt geopend te 15 u. 05 m.

CONGES — VERLOF

MM. Cuvelier, pour des devoirs administratifs; le chevalier de Donnée, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de cet après-midi.

Afwezig met bericht van verhindering : de heer Cuvelier, wegens bestuursplichten; ridder de Donnée, wegens andere plichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MESSAGE — BOODSCHAP

M. le Président. — Par message du 2 juillet 1982, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour :

25 projets de loi accordant la grande naturalisation avec dispense du droit d'enregistrement;

Bij boodschap van 2 juli 1982 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen :

25 ontwerpen van wet houdende toekenning van de staatsnaturalisatie met vrijstelling van het registratierecht;

1 projet de loi accordant la grande naturalisation avec dispense de la condition de résidence;

1 ontwerp van wet houdende toekenning van de staatsnaturalisatie met vrijstelling van de verblijfsvoorwaarde;

159 projets de loi accordant la grande naturalisation;

159 ontwerpen van wet houdende toekenning van de staatsnaturalisatie;

43 projets de loi accordant la naturalisation ordinaire avec dispense du droit d'enregistrement;

43 ontwerpen van wet houdende toekenning van de gewone naturalisatie met vrijstelling van het registratierecht;

30 projets de loi accordant la naturalisation ordinaire avec dispense de la condition de résidence;

30 ontwerpen van wet houdende toekenning van de gewone naturalisatie met vrijstelling van de verblijfsvoorwaarde;

658 projets de loi accordant la naturalisation ordinaire;

658 ontwerpen van wet houdende toekenning van de gewone naturalisatie;

2 projets de loi accordant la naturalisation ordinaire avec dispense du droit d'enregistrement, par application de la loi du 28 février 1962;

2 ontwerpen van wet houdende toekenning van de gewone naturalisatie met vrijstelling van het registratierecht, in toepassing van de wet van 28 februari 1962;

3 projets de loi accordant la naturalisation ordinaire avec dispense de la condition de résidence, par application de la loi du 28 février 1962;

3 ontwerpen van wet houdende toekenning van de gewone naturalisatie met vrijstelling van de verblijfsvoorwaarde, in toepassing van de wet van 28 februari 1962;

90 projets de loi accordant la naturalisation ordinaire par application de la loi du 28 février 1962.

90 ontwerpen van wet houdende toekenning van de gewone naturalisatie in toepassing van de wet van 28 februari 1962.

— Renvoi à la commission des Naturalisations.

Verwezen naar de commissie voor de Naturalisaties.

PROPOSITION DE LOI ACCORDANT LE TITRE DE VILLE A LA COMMUNE DE JODOIGNE

Proposition d'ajournement

VOORSTEL VAN WET TOT TOEKENNING VAN DE TITEL VAN STAD AAN DE GEMEENTE GELDENAKEN

Voorstel tot verdagging

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi accordant le titre de ville à la commune de Jodoigne.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Geldenaken.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Belot, rapporteur. — Monsieur le Président, chers collègues, le rapport sur l'examen en commission de la proposition de loi accordant le titre de ville à la commune de Jodoigne est commun au rapport sur la proposition de loi relative à la commune de Rochefort. Ce rapport vous sera présenté dans un instant, par notre collègue, M. André.

La commission a adopté l'article unique de la proposition de loi par 11 voix et 4 abstentions.

Je vous propose de suivre l'avis émis par la commission. (*Applaudissements sur de nombreux bancs.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb het woord gevraagd om mijn verwondering erover uit te spreken dat wij de jongste tijd vaak worden geconfronteerd met voorstellen van wet waarbij aan gemeenten de titel van stad wordt toegekend.

Het is niet omdat het nu gaat om vier voorstellen die betrekking hebben op Waalse gemeenten, dat ik het woord heb gevraagd, maar ik doe dit om het principe.

Enkele jaren geleden heeft de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken vanwege zijn administratie richtlijnen verstrekt waarop men moest steunen om de titel van stad aan een gefusioneerde gemeente te kunnen toekennen. Als richtlijn had men toen genomen dat, indien een gemeente werd gefusioneerd en een van de deelgemeenten voordien de titel van stad had — een titel die weliswaar was toegekend ingevolge het besluit van 30 mei 1825 — en men in het fusiebesluit was vergeten de titel van stad toe te kennen, zulks aan de gefusioneerde entiteit mocht worden verleend.

Vandaag worden luidens de rapporten aan vier gemeenten de titel van stad toegekend. De voorstellen werden door de commissie aangenomen, op vier onthoudingen na.

Mijnheer de minister, ik moge van u vernemen hoe uw houding ten aanzien van dergelijke wetsvoorstellen zal zijn. Heeft u een vaste beleidslijn uitgestippeld of gaat u telkens, bij de behandeling van een voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad, historische gronden aanvaarden om het voorstel als parlementair initiatief, zonder meer, aan te nemen? Als het verder voorstellen blijft regenen, hebben wij allicht binnenkort in ons land geen gemeenten meer en alleen maar steden. Dit probleem moet in alle ernst worden onderzocht. Er moeten vaste criteria worden aangenomen die op identieke wijze worden gehanteerd om tot het toekennen van de titel van stad te besluiten.

Mijnheer de minister, ik wens te vernemen op welke criteria u zich baseert om de voorstellen te beoordelen. (*Applaus op de banken van de meerderheid en van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, je suis heureux de la question générale qui a été posée par l'honorable M. Pede au sujet des quatre propositions soumises aux délibérations du Sénat.

Effectivement, depuis quelques mois, trois propositions de loi ont été adoptées par les Chambres législatives concernant Ottignies-Louvain-la-Neuve, Fleurus et Comines-Warneton.

Aujourd'hui quatre nouvelles propositions de loi relatives à des communes souhaitant porter le titre de ville sont soumises à vos délibérations. La commission compétente s'est prononcée favorablement.

Hier, en commission, à l'occasion de la discussion du budget, j'ai exprimé l'intention de déposer, à très bref délai, un projet de loi plus global restituant le titre de ville à toutes celles qui avaient cette qualité avant la Révolution française mais qui n'ont cependant pas été reprises dans les listes de villes faisant l'objet du règlement général du 30 mai 1825, lui-même repris par le décret du 10 octobre 1830.

Il ne m'a pas été donné de prendre position sur ces propositions de loi qui ont été examinées en commission alors que je n'étais pas présent.

Il entre dans mes intentions de proposer la restitution du titre de ville à toutes celles qui le portaient avant la Révolution française. Par ailleurs, un règlement général pourrait entrer prochainement en application.

Par conséquent, je ne m'opposerai pas aux propositions de loi qui nous sont soumises. Je dois à la vérité de dire que Jodoigne et

Waremmé, dans ce cas, se verraient restituer leur titre de ville tandis que Rochefort et Beauraing ne seraient pas dans ce cas. Toutefois, l'étude réalisée en 1967 pour l'Atlas de Belgique classe Rochefort et Beauraing parmi les villes ordinaires suivant les critères de type urbanistique. Il y a donc de bons arguments.

Puisque je n'ai pas eu l'occasion de discuter de ces propositions de loi en commission, je ne m'y oppose pas en séance publique.

Dès la rentrée parlementaire, je soumettrai aux Chambres un projet d'ensemble établissant une règle générale pour toutes les villes qui ont été, historiquement, dans la même situation.

Je me dois d'ajouter qu'il s'agit d'une simple affaire de titre qui ne change rien à la nature des communes, à leurs pouvoirs et à leurs responsabilités.

M. Lahaye. — Mais cela se pourrait.

M. Vanderpoorten. — Se pourrait-il, monsieur le ministre, qu'après vos recherches, à la rentrée parlementaire, une de ces communes perde le titre de ville?

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — En ce qui concerne les quatre propositions qui vous sont soumises il n'y aura pas d'effet irréversible puisqu'elles ne seront adoptées que dans une seule assemblée. Il y a un fait accompli en ce qui concerne les villes que j'ai citées tout à l'heure et pour lesquelles la Chambre et le Sénat se sont prononcés. Il ne me semble pas qu'une nouvelle loi devrait leur retirer ce titre.

J'ai donc déclaré que je ne m'oppose pas aux quatre propositions de loi dont nous discutons maintenant. A la rentrée nous nous pencherons sur un projet de règle générale comme le souhaite M. Pede.

Le problème pourrait se poser de savoir, pour les trois autres villes qui ont été reconnues par la loi ces derniers temps, s'il y aurait un changement. Il n'entre pas dans mes intentions de proposer au législateur de défaire ce qu'il a fait récemment.

M. Vanderpoorten. — Il y a quelques mois, le Sénat a accordé le titre de ville à Louvain-la-Neuve et notre collègue M. du Monceau de Bergendal en était étonné. Il nous a promis une réception qui n'a toujours pas eu lieu. (*Sourires.*)

M. Gramme. — Pas encore!

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Vous parlez en fait de la responsabilité de l'honorable sénateur car les contraintes budgétaires ne permettaient pas au gouvernement d'offrir semblable réception. (*Sourires.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Minister, vermits u toch algemene richtlijnen gaat uitvaardigen en het geheel globaal zult bekijken, zou het wellicht beter zijn die voorstellen van wet nu niet te behandelen.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Je ne désire pas me prononcer à ce sujet, n'ayant pas eu l'occasion de discuter de ces propositions en commission. Cette dernière pourrait légitimement me faire observer que j'aurais pu mettre mes intentions à exécution au cours des dernières semaines. Je n'ai pas eu l'occasion matérielle de le faire.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, gelet op het antwoord van de minister stel ik voor de bespreking van deze voorstellen van wet betreffende de vier genoemde gemeenten, te verdagen.

De minister zegt immers dat zij niet meer ter bespreking kunnen worden voorgelegd aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, zodat zij niet van toepassing kunnen zijn bij de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen en zij pas tijdens de volgende zitting van het Parlement in de Kamer in behandeling kunnen worden genomen.

De minister zegt ook dat hij ver gevorderd is met voorstellen betreffende deze materie.

Laten wij deze voorstellen afwachten en het geheel samen behandelen.

Ik vraag bijgevolg de verdaging van de voor ons liggende voorstellen van wet.

De heer Lahaye. — Zeer juist !

De heer Egelsemeers. — Mijnheer de Voorzitter, de stemmingen zouden pas om 16 uur plaatsvinden.

Het is toch niet omdat iemand een voorstel doet dat daarover onmiddellijk moet worden gestemd !

M. le Président. — Il ressort de la discussion sur le point 2 de notre ordre du jour que M. Pede, après l'exposé du ministre de l'Intérieur, demande l'ajournement des quatre propositions de loi accordant le titre de ville aux communes de Jodoigne, Rochefort et Beauraing et restituant le titre de ville à la commune de Waremmes.

La parole est à M. Basecq.

M. Basecq. — Monsieur le Président, l'attitude du PVV revient à dire qu'il s'oppose aux initiatives parlementaires et que, dans ces conditions, même avec la proposition faite par M. le ministre de l'Intérieur de reconnaître ultérieurement, d'une manière globale et dans l'intérêt général, notamment l'ensemble de ces quatre propositions, il ne convient pas de les soumettre au vote présentement.

Il nous appartient, aujourd'hui, d'approuver une initiative parlementaire qui répond en fait aux positions prises par le gouvernement et que le ministre de l'Intérieur lui-même vient d'exposer.

Dans ces conditions, nous demandons au Sénat — et telle sera en tout cas la position de notre groupe — de voter contre l'ajournement du vote demandé par nos collègues du PVV et de prendre position immédiatement sur les propositions de loi soumises à son approbation. *(Applaudissements sur les bancs socialistes et sur certains autres bancs.)*

M. le Président. — La parole est à M. André.

M. André. — Monsieur le Président, la demande de M. Pede me paraît tout à fait justifiée dans le cadre de la procédure parlementaire. Je voudrais simplement demander au Sénat de se prononcer par assis et levé.

M. Basecq. — Nous demandons le vote par appel nominal.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Mijnheer de Voorzitter, de afspraak was toch dat er vandaag niet vóór vier uur zou worden gestemd. Is het niet mogelijk ons aan deze afspraak te houden ? Dat zou alleszins correcter zijn. *(Zeer juist, op verscheidene banken.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijn vraag tot verdaging is niet gericht tegen een parlementair initiatief. Ik wil alleen zeer duidelijk stellen dat het een logische gevolgtrekking is van het antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken.

De Voorzitter. — Ik stel voor om vier uur te stemmen over de vraag tot verdaging *(Instemming.)*

De heer Wyninckx. — Dank u wel, mijnheer de Voorzitter.

PROJET DE LOI MODIFIANT LES ARTICLES 70 ET 139bis DE LA LOI COMMUNALE

Discussion et vote en seconde lecture de l'article 2 amendé

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE ARTIKELEN 70 EN 139bis VAN DE GEMEENTEWET

Beraadslaging en stemming in tweede lezing over het gewijzigd artikel 2

M. le Président. — Nous abordons l'examen, en seconde lecture, de l'article 2 amendé du projet de loi modifiant les articles 70 et 139bis de la loi communale.

Wij gaan over tot de behandeling in tweede lezing van het geamendeerd artikel 2 van het ontwerp van wet tot wijziging van de artikelen 70 en 139bis van de gemeentewet.

Cet article a été adopté en première lecture dans les termes que voici :

Art. 2. A l'article 139bis de la loi communale, il est inséré, entre le premier et le deuxième alinéa, un alinéa rédigé comme suit :

« Au moins sept jours francs avant la date de la réunion, chaque conseiller reçoit, à l'exclusion d'annexes justificatives, les comptes tels

qu'ils sont établis par le collège des bourgmestre et échevins pour être, par lui, transmis pour approbation à l'autorité investie à l'égard des communes de la tutelle administrative en matière de comptes. »

Art. 2. In artikel 139bis van de gemeentewet wordt, tussen het eerste en het tweede lid, een lid ingevoegd, luidende :

« Ten minste zeven vrije dagen vóór de datum van de vergadering ontvangt ieder raadslid, met uitsluiting van de bijgevoegde verantwoording, de rekeningen zoals zij door het college van burgemeester en schepenen zijn opgemaakt om ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de overheid die ten aanzien van de gemeenten het administratief toezicht inzake rekeningen uitoefent. »

Si je suis bien informé, monsieur Gramme, votre amendement a fait l'objet d'un rapport complémentaire de la commission et a été adopté par celle-ci.

M. Gramme. — Oui, monsieur le Président.

M. le Président. — Quelqu'un désire-t-il intervenir dans la discussion générale faisant suite à l'examen de l'article en seconde lecture ?

Personne ne demandant la parole, je mets cet article aux voix.

Daar niemand het woord vraagt breng ik dit artikel in stemming.

— L'article 2, tel qu'il a été adopté en première lecture, est remis aux voix et définitivement adopté.

Artikel 2, zoals het in eerste lezing werd goedgekeurd, wordt opnieuw in stemming gebracht en definitief aangenomen.

M. le Président. — Le texte du projet de loi adopté en première lecture est donc confirmé en seconde lecture.

De in eerste lezing aangenomen tekst van het ontwerp van wet wordt dus in tweede lezing behouden.

Il sera procédé tout à l'heure au vote de l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen straks over het geheel van het ontwerp van wet.

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 2 VAN DE GEMEENTEWET EN VAN ARTIKEL 75 VAN DE GEMEENTEKIESWET

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 2 DE LA LOI COMMUNALE ET L'ARTICLE 75 DE LA LOI ELECTORALE COMMUNALE

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 2 van de gemeentewet en van artikel 75 van de gemeentekieswet.

Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant l'article 2 de la loi communale et l'article 75 de la loi électorale communale.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Gerits die mondeling verslag zal uitbrengen.

De heer Gerits, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het voor ons liggend ontwerp van wet werd door de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden onderzocht op 25 mei, op 8, 9 en 22 juni en op 6 juli 1982.

Het spreekt vanzelf dat mijn mondeling verslag van de besprekingen die gespreid waren over vijf verschillende commissievergaderingen slechts op summere wijze kan weergeven wat met allerlei nuanceringen en klemtonen werd gezegd. Wel moeten onvermijdelijk bepaalde teksten, zoals de toelichting van de minister evenals de ingediende amendementen met hun verantwoording, integraal in het mondeling verslag worden heronnen opdat zij als gedrukt stuk zouden blijven bestaan.

Het ontwerp, ingediend als wetsvoorstel bij de Kamer en door deze na goedkeuring als ontwerp overgezonden aan de Senaat, beoogt een einde te maken aan de overloperij en de woordbreuk binnen partijen die door gekozenen na gemeenteraadsverkiezingen worden gepleegd.

Het heeft tot doel die gekozenen buiten spel te zetten die hun eigen fractie in de steek willen laten omdat een nagestreefd mandaat van burgemeester of schepenen hen binnen de eigen groep dreigt te ontglippen of omdat hen door andere partijen bepaalde andere voordelen of mandaten werden aangeboden.

Over het vooropgestelde doel bestaat ogenschijnlijk geen betwisting in de commissie.

De uitwerking ervan, zoals in de tekst overgezonden door de Kamer, stoot echter op heel wat bezwaren, die naar ik meen als volgt kunnen worden samengevat :

1. De politieke moraliteit kan niet door wetteksten worden geregeld;

2. Men schept twee soorten raadsleden, namelijk zij die de voordrachtlijst tekenen en de anderen;

3. Het vervallen van de geheime stemming roept reminiscenties op over bepaalde regimes en tijdperken uit de geschiedenis.

4. Wat dient er te gebeuren zo de voordracht niet binnen de voorziene termijn wordt ingediend ?

5. Is het aanvaardbaar dat gekozenen, die omwille van een onvermogen nooit zullen kunnen zetelen, een voordrachtlijst tekenen en er eventueel zelfs de beslissende handtekening kunnen plaatsen ?

6. Bezwaren werden geopperd tegen het scheppen van een fictie, namelijk de veronderstelling dat een voordracht door alle gekozenen van een lijst gebeurd is zodra twee derde van deze lijst de voordracht heeft getekend.

7. De versterking van de participatie; een gekozen die op zijn lijst bijvoorbeeld drie vierde van de voorkeurstemmen achter zijn naam heeft verzameld, kan opzij worden gezet door twee derde van de gekozenen van zijn lijst.

8. Het voorgestelde stelsel kan, met dezelfde coalitie van fracties, een fictieve meerderheid doen ontstaan voor de samenstelling van het college, terwijl dezelfde fracties in de raad op een *de facto* minderheid terugvallen.

9. *Quid* met de gekozenen, in principe één derde, die niet geraadpleegd worden in verband met de voordracht ?

10. Gevreesd wordt voor het uitlokken van fractionering in de lijsten.

11. Legistiek is het artikel 1 van het ontwerp slecht opgesteld.

12. *Quid* met de kartellijsten ?

Gelet op de vele gemaakte opmerkingen en de gestelde vragen beslist de commissie op 25 mei, met 11 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding, een verzoek te richten tot de Voorzitter van de Senaat om het ontwerp van wet te onderwerpen aan het dringend beredeneerd advies van de Raad van State.

Dit advies is opgenomen in het Gedrukt Stuk van de Senaat 230 (1981-1982) - nr. 2.

Verscheidene leden stellen vast dat het ontwerp door het advies grondig wordt aangetast, inzonderheid waar de Raad van State voorstelt om de term « gekozenen » te vervangen door « gemeenteraadsleden ». Aangezien het ontwerp tot doel heeft de bepalende beslissingen bij de samenstelling van het college te doen plaatsvinden vóór de eedaflegging, zou het advies de basis zelf van het ontwerp vernietigen.

Tevens hechten een aantal leden een fundamenteel belang aan de stelling van de Raad van State dat het niet zou mogen aanvaard worden dat twee derde kunnen spreken namens de volledige meerderheid waardoor aan een aantal anderen de gelegenheid zou worden ontnomen om hun mandaat ten volle en overeenkomstig de wet uit te oefenen.

Verscheidene leden menen dat niet kan voorbij worden gegaan aan het advies. Wel wordt opgemerkt dat het advies geen schending van de Grondwet vaststelt zodat de wetgever derhalve eventueel wel bepaalde rechten kan toekennen aan de gekozenen welke ze nu niet bezitten.

Sommige commissieleden hebben ook bezwaren tegen het bespreken van dergelijke ontwerpen of voorstellen van wet onmiddellijk vóór een verkiezing; dergelijke initiatieven zouden moeten besproken worden *in tempore non suspecto*.

Iedereen is het er tevens mee dat overloperij en dergelijke slechts in een beperkt aantal gemeenten vastgesteld wordt. Sommigen voegen hieraan dan ook toe dat het middel om het nagestreefde doel te bereiken, namelijk de procedure door het ontwerp vastgesteld, tot nog grotere moeilijkheden zal leiden.

Gelet op deze bespreking wordt volgend amendement ingediend :

Dit artikel te vervangen als volgt :

« Het vierde lid van artikel 2 van de gemeentewet wordt vervangen als volgt :

« De schepenen worden door de raad uit zijn midden gekozen. De kandidaturen worden schriftelijk ingediend bij de voorzitter van de raad, uiterlijk vijf dagen voor de installatievergadering. Slechts die kandidaturen zijn ontvankelijk welke ondertekend zijn door de

meerderheid van de raadsleden, gekozen op dezelfde lijst als de kandidaat. De verkiezing geschiedt bij openbare en mondelinge stemming en bij volstreekte meerderheid, door zoveel afzonderlijke stemmen als er schepenen te kiezen zijn. De rang van de schepenen wordt bepaald door de volgorde van de stemmingen. »

Het wordt als volgt verantwoord :

Tegen het ontwerp van wet nr. 230, overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, werden tal van bezwaren uitgebracht. Ook het advies van de Raad van State bevat bezwaren, waaraan moeilijk kan worden voorbijgegaan.

In dit amendement wordt tegemoetgekomen aan de belangrijkste bezwaren, terwijl het essentiële van de doelstelling gewijzigd wordt. Zo wordt het recht van ieder gemeenteraadslid om de schepenen te kiezen niet aangetast, terwijl anderzijds voorwaarden worden gesteld op het vlak van de ontvankelijkheid van de kandidaturen. Een kandidatuur die niet gesteund wordt door de meerderheid van de leden van de fractie waartoe de kandidaat behoort, zou, volgens dit amendement, niet ontvankelijk zijn. Op die manier wordt aan de kiezers zelf een grotere garantie geboden dat hun keuze, niet alleen van een kandidaat maar ook van een lijst en bijgevolg van een programma, gerespecteerd wordt in de samenstelling van het schepencollege.

Een der auteurs stelt voor de derde volzin als volgt te lezen :

« Slechts die kandidaturen zijn ontvankelijk welke ondertekend zijn door de meerderheid van de gekozenen op dezelfde lijst als de kandidaat. »

Door de minister van Binnenlandse Zaken worden volgende opmerkingen omtrent het amendement geformuleerd :

« Le point 1 de la note du ministre traite du fond.

Remarque générale.

L'amendement proposé tend à substituer à l'ensemble du projet voté par la Chambre, le 29 avril 1982, une simple modification à l'article 2, alinéa 4, de la loi communale, tel qu'il se présente actuellement.

L'entreprise est donc beaucoup moins audacieuse puisqu'elle se limite à modifier les règles qui régissent l'élection des échevins en abandonnant de surcroît le luxe de détails dont le projet précité faisait montre.

Analyse de l'amendement.

Première phrase.

« Les échevins sont élus par le conseil communal, parmi ses membres. »

Cette disposition reprend tel quel le texte de l'alinéa 4 de l'article 2 de la loi communale; il n'appelle dès lors pas d'observation.

Deuxième phrase.

« Les candidatures sont déposées par écrit entre les mains du président du conseil, au plus tard cinq jours avant la séance d'installation. »

a) Il faudrait commencer par signaler que l'élection se fait désormais sur présentation. Or, sans que rien l'ait annoncé, cette phrase débute par les mots « Les candidatures », ce qui déconcerte le lecteur puisque, aussi bien, celui-ci a la nette impression de se trouver devant le second terme d'un raisonnement dont les prémisses n'ont pas été posées au préalable. Il conviendrait de modifier la première phrase en disant, par exemple, que « Le conseil communal élit les échevins parmi ses membres sur présentation de ceux-ci. »

b) Strictement à l'époque envisagée par les proposant il n'y a pas encore de président du conseil puisque, par hypothèse, la séance d'installation n'ayant pas encore eu lieu, il n'y a pas à proprement parler de « conseil communal »; tout au plus y a-t-il un ensemble de candidats élus.

La seule possibilité consiste à s'en tenir à l'article 83, alinéa 1er, de la loi électorale communale pour retenir le bourgmestre comme membre du collège sortant qui reste en fonction jusqu'à l'installation du successeur.

c) Il conviendrait de préciser la ou les personnes qui peuvent déposer les candidatures.

d) Les mots « au plus tard » indiquent que l'on peut déposer les candidatures avant cette période de cinq jours qui précède la séance d'installation. Or, rien dans la suite de l'amendement n'indique clairement que l'élection de ceux qui se présentent a été validée ou déclarée valide, ce qui constitue quand même le minimum de ce qu'on est en droit d'exiger de pareils « présentateurs » et que, du reste, le projet de loi issu de la proposition Coppieters garantissait quant à lui. A ce propos, les mots « conseillers élus » n'offrent pas de

sécurité car on se demande si les proposants n'attachent pas toute l'importance au mot « élu ». Sur ce point, on lira le commentaire ci-après à propos de la troisième phrase.

Troisième phrase.

« Sont seules recevables les candidatures signées par la majorité des conseillers élus sur la même liste que le candidat. »

C'est ici que gît l'essentiel de l'amendement mais c'est également cette disposition qui appelle la remarque la plus importante.

En effet, il est bien clair que les proposants tentent — sans toutefois y parvenir — de contourner et non de résoudre la difficulté née de l'avis du Conseil d'Etat selon lequel la présentation des candidats échevins ne peut être le fait que de conseillers communaux régulièrement installés, donc ayant prêté serment et non de simples candidats élus qui n'ont pas encore prêté serment.

Toutefois, tout se passant, selon les proposants, cinq jours avant la séance d'installation, donc antérieurement à la prestation du serment politique, il s'ensuit nécessairement que l'on ne peut parler de « conseillers élus » mais uniquement de « candidats élus », ce qui ramène inéluctablement à l'empêchement dirimant selon l'avis du Conseil d'Etat.

L'amendement manque donc de cohérence dans la mesure où la présentation serait faite en tout cas avant la séance d'installation tout en émanant quand même de conseillers.

En d'autres termes, à moins de heurter le principe de la non-contradiction, on ne peut écrire en même temps « cinq jours avant la séance d'installation », d'une part, et « conseillers élus », d'autre part, ceux-ci agissant *qualitate qua* au cours de cette période.

D'ailleurs, l'expression « conseillers élus » traduit l'embarras des proposants. En effet, tout conseiller communal est nécessairement élu. Il semble donc que les proposants aient essayé d'échapper à la difficulté résultant de l'avis du Conseil d'Etat en utilisant une expression redondante, mais ambiguë en raison de la redondance même.

Pour la clarté, un choix s'impose; si l'on retient la période des cinq jours avant la séance d'installation, il faut continuer à parler de candidats élus, comme le fait le projet transmis par la Chambre, quitte à se heurter à la remarque du Conseil d'Etat. Si, par contre, on s'en tient à la qualité de conseiller communal, il n'y a plus lieu de préciser qu'il est « élu », mais il faut se placer alors au plus tôt le jour de la séance d'installation, c'est-à-dire le jour où les candidats élus acquièrent la qualité de conseiller.

Telle est l'alternative de laquelle on ne peut sortir. Si l'on retient la seconde éventualité, l'économie du projet est ruinée, ce qui commande son abandon.

Quatrième et cinquième phrase.

Ces dispositions reproduisent le texte actuel à ceci près que le scrutin n'est désormais plus secret.

Il conviendrait de préciser qu'il est dérogé aux articles 66 et 71, alinéa 3, de la loi communale ainsi que le fait très justement observer le Conseil d'Etat dans son avis.

Le point II de la note du ministre traite de la forme.

Les proposants ont omis de régler le cas de l'article 2 du projet transmis par la Chambre et ont oublié de modifier l'intitulé dudit projet.

Il conviendrait de remplacer l'intitulé par ce qui suit :

« Projet de loi modifiant l'alinéa 4 de l'article 2 de la loi communale. »

Il convient de remplacer le début de l'amendement par la disposition suivante :

« Article 1er. Le quatrième alinéa de l'article 2 de la loi communale, inséré par la loi du 30 décembre 1887 et modifié par la loi du 27 mars 1975, est remplacé par la disposition suivante :

L'article 2 du projet est supprimé.

Quant à l'efficacité du système, le ministre en parle dans le 3e de la note.

Selon les proposants, l'amendement sauvegarderait l'essentiel des objectifs poursuivis par le projet voté à la Chambre le 29 avril 1982.

La question se pose cependant de savoir s'il en est bien ainsi.

On doit noter, comme allant dans le sens du but visé par l'amendement, que les alliances entre listes ne sont désormais plus possibles que si la majorité d'une liste rallie la majorité d'une ou de plusieurs autres listes pour présenter les candidats. Tout élément minoritaire devient donc inopérant.

En revanche, le système se ruine lui-même dans la mesure où il oublie de prévoir le complément essentiel de cette première condition, à savoir que lors de l'élection des échevins les suffrages ne peuvent être donnés qu'aux candidats portés sur les listes de présentation.

Hormis cette mesure, chacun pourra, en dépit des présentations, voter pour qui bon lui semblera, que celui en faveur duquel le vote est émis ait été présenté ou non.

De plus, aucune contrainte ne pesant au moment du vote — hormis la circonstance qu'il n'est plus secret —, les fractions minoritaires recouvrent leur faculté de s'associer à d'autres contre la majorité de la liste à laquelle elles appartiennent.

Dans ces conditions, l'amendement n'offre aucune garantie d'obtenir l'éradication du mal poursuivie par les auteurs du projet voté à la Chambre. »

Na deze uitvoerige ontleding van het amendement door de minister bevestigen meerdere leden graag akkoord te gaan met het door het amendement aan « gekozenen » toegekende recht tot voordracht.

Vastgesteld wordt dat de huidige procedure voor meerdere en belangrijke aangelegenheden behouden blijft, zoals voor de rangorde van de schepenen, het voorzitterschap van de raad, de procedure bij de mondelinge stemming en andere.

Anderzijds stelt men vast dat het amendement toelaat iemand tot burgemeester te benoemen die, gelet op een oppositie vanwege een meerderheid van zijn fractie, niet tot schepenen kan benoemd worden.

Opnieuw wordt het probleem van de kartels te berde gebracht: meerdere leden menen dat dit probleem niet opgelost wordt door het amendement; andere zijn de mening toegedaan dat bij de vorming van een kartel, er een voldoende verstandhouding moet heersen binnen de deelgroepen ervan, zoniet heeft een dergelijk kartel geen enkele politieke betekenis, maar heeft zij uitsluitend de vermeerdering van het aantal zetels tot doel.

Tevens wordt opgeworpen dat er automatisch een juridische leemte zou ontstaan zo de voorgestelde procedure niet binnen de vastgestelde termijn wordt afgehandeld.

Na deze en andere discussies wordt het amendement ingetrokken en vervangen door het volgende :

Dit artikel te vervangen als volgt :

« Het vierde lid van artikel 2 van de gemeentewet wordt vervangen als volgt :

« De schepenen worden door de raad uit zijn midden gekozen. De kandidaturen worden schriftelijk ingediend bij de voorzitter van de raad, uiterlijk vijf dagen voor de installatievergadering. Slechts die kandidaturen zijn ontvankelijk welke ondertekend zijn door de meerderheid van de gekozenen op dezelfde lijst als de kandidaat. Slechts indien het aantal schriftelijke ingediende kandidaturen niet volstaat om het schepencollege volledig samen te stellen, kunnen, nadat over de schriftelijk ingediende kandidaturen is gestemd, tijdens de installatievergadering kandidaturen mondeling worden voorgedragen. In afwijking van de artikelen 66 en 71, derde lid, van de gemeentewet, geschiedt de verkiezing bij openbare en mondelinge stemming en bij volstrekte meerderheid, door zoveel afzonderlijke stemmen als er schepenen te kiezen zijn. De rang van de schepenen wordt bepaald door de volgorde van de stemmen. »

Dit amendement wordt verantwoord als volgt :

Dit amendement komt tegemoet aan de opmerkingen die in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden werden geformuleerd naar aanleiding van de bespreking van het eerste amendement, terwijl anderzijds het essentiële behouden blijft, namelijk een grotere openbaarheid van de handelingen van de gemeenteraad en een groter respect voor de kiezer, die het recht heeft te weten op welke wijze de door hem gekozen kandidaten hebben gestemd bij hun eerste belangrijke opdracht, namelijk het samenstellen van een schepencollege.

Ook dit amendement geeft opnieuw aanleiding tot een uitvoerige gedachtenwisseling. Reeds voorheen aangehaalde bezwaren worden nogmaals ontwikkeld. Verschillende commissieleden vinden dat ook door dit amendement niet tegemoetgekomen wordt aan hun bekommernissen in verband met het toekennen van opdrachten of bevoegdheden aan gekozenen die nog niet beëdigd zijn. Zij stellen vragen nopens het rechtsgeldig verloop van de procedure inzake voordrachten en verkiezingen, evenals rond de haalbaarheid en de efficiëntie van de voorgestelde werkwijzen, ook en meer specifiek in het geval van kartellijsten.

Tenslotte wordt eveneens nogmaals gesteld dat de regels van het spel bezwaarlijk kunnen gewijzigd worden als het spel volop bezig is, en dat het meer aangewezen is deze interessante bespreking over een toch wel belangrijke problematiek te hernemen op een meer geschikt ogenblik.

De indiener en de verdedigers van het amendement ontwikkelen hunnerzijds de doelstellingen van het nieuwe amendement, hierbij de nadruk leggend op de bevoegdheid van de wetgever om wel degelijk rechten toe te kennen aan gekozenen die nog niet geïnstalleerd zijn. Zij stippen verder aan dat een publieke en mondelinge verkiezing van de schepenen in aanzienlijke mate zou kunnen bijdragen tot een grotere openheid en eerlijkheid tegenover de kiezers en de burgers, zonder dat hiermee in het minste zou tekort gedaan worden aan de individuele vrijheid van iedere gekozene.

Zij menen dat het opruimen van ergerlijke misbruiken nodig is ter verdediging van de gemeentelijke instellingen en hun mandatarissen zelf. De heer minister onderstreept nogmaals zijn welwillende houding tegenover dit, zoals tegenover ieder parlementair initiatief.

Anderzijds meent hij dat dit ontwerp, ook na amendering zoals thans voorgesteld, vele onduidelijkheden zonder oplossing laat.

Vervolgens wordt het amendement verworpen met 7 stemmen voor, 9 stemmen tegen en 1 onthouding.

Het artikel 1 van het ontwerp, zoals het door de Kamer werd overgemaakt, wordt verworpen met 6 stemmen voor en 11 tegen. Hierdoor komt het ontwerp te vervallen.

De commissie beslist met eenparigheid vertrouwen te schenken aan de verslaggever voor een mondeling verslag. (*Applaus op de banken van de meerderheid*).

M. le Président. — La parole est à M. de Clippele.

M. de Clippele. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mesdames, messieurs, le projet de loi modifiant l'article 2 de la loi communale me heurte, pour deux raisons.

La première concerne le vote public. En effet, il est d'usage dans les démocraties occidentales que l'élection d'une personne physique se fasse au scrutin secret, d'une part par délicatesse et, d'autre part, pour préserver la liberté du vote et éviter toute contrainte. Celle-ci, nous l'observons dans les pays de l'Est où une classe dirigeante exerce la dictature.

M. Paque. — Cela existe même en Amérique !

M. de Clippele. — Dans tous les pays de l'Est, le vote est public.

Le second point qui me heurte est la présentation des échevins par les deux tiers des élus. En clair, il s'agit d'une manifestation de la participation. L'opinion publique en a assez de cette participation et je ne vois vraiment pas pourquoi le Parlement veut l'institutionnaliser officiellement par le biais de ce projet de loi.

Pour ces deux raisons, je ne voterai pas le projet de loi.

M. Conrotte. — La commission en a proposé le rejet !

M. Vandenhoute. — Je ne vois pas l'intérêt de votre intervention, monsieur de Clippele, puisque, comme vient de le rappeler M. Conrotte, le projet de loi a été rejeté en commission.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandezande.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal bondiger zijn dan de rapporteur. Hij is zo uitvoerig geweest dat ik mij niet van de indruk kan ontdoen dat hij hoopt dat het commissiewerk ongedaan zal worden gemaakt. Ik meen nochtans dat de commissie degelijk werk heeft geleverd.

De heer Van Herreweghe. — U zou moeten appreciëren dat de rapporteur zo uitvoerig is geweest omdat hij recht heeft laten wederbaren aan het commissiewerk.

De heer Vandezande. — Ik apprecieer dit ten volle. Ik breng overigens hulde aan zijn lang verslag dat korter had kunnen zijn en even duidelijk. (*Gelach op sommige banken.*)

Wij hebben van de Kamer van Volksvertegenwoordigers een tekst gekregen die, zoals ik al in de commissie heb opgemerkt, meer op een tractaat geleek dan op een artikel. Het voorstel om het ontwerp naar de Raad van State over te zenden, gesteund door de heer Boel, ging van ons uit. De commissie was ervan overtuigd dat deze 33 alinea's zonder enige parafering zo maar aan de Senaat werden voorgelegd. Noch legistiek, noch inhoudelijk kon dit werkstuk voldoen omdat men uitging van een fictie, namelijk dat de handtekeningen van een aantal personen geacht werden de hele lijst te vertegenwoordigen.

Voorts verwondert het ons dat men het begrip « gekozenen » heeft ingevoerd terwijl naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen meestal de term « raadslid » of « gemeenteraadslid » wordt gebruikt.

Een gekozene is niet altijd een raadslid. Immers, er kunnen zich gevallen voordoen, bijvoorbeeld van bloedverwantschap, die tot gevolg hebben dat de gekozene geen raadslid kan worden. Niettemin stond in het ontwerp overgezonden door de Kamer het woord « gekozene », aan wie de macht wordt toegekend om over te gaan tot de verkiezing van de schepenen. Gelukkig maar dat de commissie zo wijs is geweest om het ontwerp over te zenden naar de Raad van State want dit college heeft de tekst tot in de grond afgebroken. De behandeling van het ontwerp werd dan ook uitgesteld.

Intussen heeft de heer Gijs een amendement ingediend, waarin staat : « Tegen het ontwerp van wet nr. 230 overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers werden tal van bezwaren uitgebracht. Ook het advies van de Raad van State bevatte bezwaren waaraan moeilijk kan worden voorbijgegaan. » Vandaar dat de heer Gijs een tekst heeft ingediend die de 33 oorspronkelijke alinea's heeft teruggebracht tot één enkele alinea. Ik moet zeggen dat hij vrij nauwkeurig het advies van de Raad van State heeft gevolgd en dat hij het woord « gekozene » heeft vervangen door « gemeenteraadslid ».

Wij hebben daarna een nieuwe tekst gekregen van de heer Gijs en daarin wordt opnieuw het woord « raadslid » vervangen door « gekozene », wat door de Raad van State werd afgekeurd. Bovendien heeft hij, tegen alle gebruiken in, de openbaarheid van de stemming ingevoerd, terwijl, wanneer het gaat om personen, de geheime stemming toch de regel is, behalve wanneer er niet meer kandidaten zijn dan te begeven plaatsen.

In het advies van de Raad van State waarvan sprake lezen wij dat hij die door de gemeenteraadskiezers verkozen is pas gemeenteraadslid wordt nadat hij de bij de wet voorgeschreven eed heeft afgelegd.

Verder wordt in het advies vermeld : « Vermits, zoals zoëven reeds is gezegd, de bij het ontwerp bedoelde voordrachten behoren tot die rechtshandelingen welke essentieel zijn voor het uitoefenen van het mandaat van gemeenteraadslid, vloeit daaruit in dit geval ook voort dat zij wettig niet zullen kunnen geschieden dan nadat de voordragende gemeenteraadsleden door hun eedaflegging met die hoedanigheid zijn bekleed. In het ontwerp zal dan ook de term « gekozenen » telkens moeten vervangen worden door « gemeenteraadsleden » en zullen diverse ontwerp-bepalingen daaraan moeten worden aangepast. »

Het advies zegt nog : « Onverminderd de opmerking die boven is gemaakt omtrent de noodzaak van een aanpassing van de tekst die resulteert uit de vervanging van « gekozene » door « gemeenteraadslid », welke aanpassing andere vertrekpunten ter berekening van de termijn impliceert... ».

Ik kom nu tot het laatste amendement ingediend door de heer Gijs. Daarin wordt ten eerste, de openbaarheid van de stemming als regel vooropgezet en ten tweede, komt de indiener hier, in strijd met zijn eerste amendement, terug van het begrip « gemeenteraadslid » tot het begrip « gekozene », wat de door de Raad van State werd afgekeurd. Desaanvaande heeft de Raad van State op wijziging aangedrongen.

Met mijn laatste opmerking sluit ik mij aan bij de opmerking van de heer Boel, gemaakt in de commissie, namelijk dat er luidens het amendement van de heer Gijs twee soorten schepenen zullen zijn; schepenen van de eerste graad die schriftelijk worden voorgedragen en, indien er niet voldoende voordrachten zijn, schepenen van de tweede graad zijnde degenen die op de installatievergadering worden voorgedragen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik meen niet te lang te hebben uitgeweid om aan te tonen dat de tekst geen steek houdt. De commissie heeft wijs gehandeld door dit amendement te verwerpen en het door de Kamer van volksvertegenwoordigers overgezonden ontwerp van wet niet aan te nemen.

Gelet op de gezagsargumenten van een lichaam dat ingesteld is om dergelijke teksten te beoordelen, vraag ik de Senaat zowel het amendement van de heer Gijs als het ontwerp van wet te verwerpen. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — Je vous propose d'interrompre la discussion de ce projet de loi pour procéder au scrutin prévu à notre ordre du jour.

Ik stel voor de beraadslaging van dit ontwerp van wet te onderbreken om over te gaan tot de geheime stemming die de agenda vermeldt. (*Instemming.*)

PRESENTATION DE CANDIDATS AU CONSEIL D'ETAT

VOORDRACHT VAN KANDIDATEN VOOR DE RAAD VAN STATE

M. le Président. — Il va être procédé au scrutin pour la présentation de trois candidats à la quatrième place et de trois candidats à la sixième place de conseiller d'Etat, créées par la loi du 6 mai 1982.

Wij moeten nu overgaan tot de geheime stemming voor de aanwijzing van drie kandidaten voor het vierde ambt en van drie kandidaten voor het zesde ambt van staatsraad, ingesteld bij de wet van 6 mei 1982.

Le sort désigne MM. Wyninckx et Vandenabeele pour remplir, avec MM. les secrétaires, les fonctions de scrutateur.

Het lot duidt de heren Wyninckx en Vandenabeele aan om, samen met de heren secretarissen, de functie van stemopnemer te vervullen.

Pour chacune de ces deux places, trois tours de scrutin devront avoir lieu, afin de désigner successivement le premier, le deuxième et le troisième candidat, sauf ballottage.

Voor elk van die twee ambten moeten drie stembeurten worden gehouden om achtereenvolgens de eerste, de tweede en de derde kandidaat aan te wijzen, behoudens herstemming.

Afin d'accélérer les opérations de vote, il n'y aura qu'un seul appel nominal pour la présentation des candidats à chacune des deux places.

Ten einde de stemverrichtingen te bespoedigen zal er slechts één naamafroeping worden gehouden voor de voordracht van de kandidaten voor elk van de twee ambten.

Pour chacune de ces deux places, les bulletins de vote, qui mentionnent les noms des candidats, ont une couleur distincte, respectivement :

— Jaune pour la quatrième place vacante;

— Verte pour la sixième place vacante.

Il y a deux urnes, portant respectivement ces mêmes couleurs.

Voor elk van die twee vacatures hebben de stembriefjes, die de namen van de kandidaten vermelden, een verschillende kleur, respectievelijk :

— Geel voor het vierde vacante ambt;

— Groen voor het zesde vacante ambt.

Er zijn twee stembussen, die de overeenkomstige kleuren dragen.

Vous avez reçu une enveloppe contenant les bulletins de vote requis.

U hebt een omslag ontvangen die de nodige stembriefjes bevat.

Nous allons procéder d'abord à la présentation du premier candidat à chacune des deux places.

Wij gaan eerst over tot de voordracht van de eerste kandidaat voor elk van de twee plaatsen.

A l'appel de leur nom, les sénateurs auront donc à déposer dans chaque urne un bulletin de vote de la couleur correspondante, soit un bulletin jaune dans l'urne jaune et un vert dans l'urne verte.

Bij de afroeping van hun naam dienen de senatoren dus in iedere stembus één stembriefje met de overeenstemmende kleur te deponeren, d.w.z. een geel in de gele bus en een groen in de groene bus.

Le vote commence par le nom de M. Vandenabeele.

De stemming begint met de naam van de heer Vandenabeele.

— Il est procédé au scrutin.

Er wordt overgegaan tot de geheime stemming.

M. le Président. — Le scrutin est clos.

Il conviendra sans doute au Sénat de poursuivre l'examen de son ordre du jour et, notamment, de procéder au vote sur la proposition d'ajournement formulée par M. Pedé, pendant que les scrutateurs dépouilleront les bulletins.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten terwijl de stemopnemers de stembiljetten nazien, en onder meer stemmen over het voorstel tot verdaging van de heer Pedé. (Instemming.)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

PROPOSITION DE LOI ACCORDANT LE TITRE DE VILLE A LA COMMUNE DE JODOIGNE

Vote sur la proposition d'ajournement

VOORSTEL VAN WET TOT TOEKENNING VAN DE TITEL VAN STAD AAN DE GEMEENTE GELDENAKEN

Stemming over het voorstel tot verdaging

M. le Président. — Le Sénat doit se prononcer sur la proposition d'ajournement de la discussion de la proposition de loi accordant le titre de ville à la commune de Jodoigne.

Wij moeten nu stemmen over het voorstel tot verdaging van de beraadslaging over het voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Geldenaken.

La parole est à M. Basecq.

M. Basecq. — Monsieur le Président, je demande le vote nominatif sur cette proposition d'ajournement.

M. le Président. — Cette demande est-elle appuyée? (*Plus de neuf membres se lèvent.*)

Le vote nominatif étant régulièrement demandé, il va y être procédé.

Nous passons au vote.

Les partisans de l'ajournement votent oui; les membres qui sont en faveur de la poursuite de la discussion votent non.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

159 membres sont présents.

159 leden zijn aanwezig.

84 votent non.

84 stemmen neen.

73 votent oui.

73 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, la proposition d'ajournement n'est pas adoptée.

Derhalve is het voorstel tot verdaging niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, André, Aubecq, Basecq, Belot, Bock, Canipel, Carpels, Clerdent, Close, Coen, Conrotte, Mme Coorens, MM. Coppens, Dalem, De Baere, Decléty, Deconinck, le chevalier de Donnée, Degroove, Dehousse, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle, De Pauw-Deveene, MM. Descamps, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Donnay, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeeers, Eicher, François, Gerits, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Hancké, Mme Hanquet, MM. Harry, Houben, Hoyaux, Humblet, Jandrain, Mme Julliams, MM. Knuts, Lagneau, Lallemand, J. Leclercq, R. Leclercq, Lepaffe, Lutgen, Mainil, Mme Mayence-Goossens, MM. Mouton, Op 't Eynde, Paque, Peciaux, J. Peetermans, Mme Pétry, MM. Poulain, Pouillet, Mme Remy-Oger, MM. Royen, Seeuws, Sondag, Spitaels, Tilquin, M. Toussaint, Th. Toussaint, Vandenhaute, Vandenhove, Van der Niepen, Van Roye, Vercaigne, J. Wathélet et Wyninckx.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Bens, Boel, Bossicart, Capoen, Chabert, Claeys, Cooreman, Daems, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, Debussère, C. De Clercq, T. Declercq, de Clippele, De Cooman, Decoster, De Kerpel, De Rouck, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Février, Gijs, Mmes Herman-Michielsens, Jortay-Lemaire, MM. Kuylen, Lagae, Lahaye, Lavens, Lowis, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Noerens, Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Edg. Peetermans, P. Peeters, W. Peeters, Poma, Rutten, Smeers, Mmes Smitt, Staels, Dompas, MM. Thys, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vanderborght, Van der Elst, Vandermeulen, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van In, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Windels et Leemans.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. de Bruyne et Vandezande.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Waltniel.

De Voorzitter. — Vermits het voorstel tot verdaging van de heer Pedé niet is aangenomen, zetten wij straks de bespreking voort van het voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Geldenaken.

La proposition d'ajournement n'ayant pas été adoptée, nous poursuivons tout à l'heure l'examen de la proposition de loi accordant le titre de ville à la commune de Jodoigne.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 2 DE LA LOI COMMUNALE ET L'ARTICLE 75 DE LA LOI ELECTORALE COMMUNALE

Reprise de la discussion générale

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 2 VAN DE GEMEENTEWET EN VAN ARTIKEL 75 VAN DE GEMEENTEKIESWET

Hervatting van de algemene beraadslaging

M. le Président. — Nous reprenons la discussion du projet de loi modifiant l'article 2 de la loi communale et l'article 75 de la loi électorale communale.

Wij hervatten de behandeling van het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 2 van de gemeentewet en van artikel 75 van de gemeentekieswet.

La parole est à M. Paque.

M. Paque. — Monsieur le Président, chers collègues, je voudrais tout d'abord remercier et féliciter M. Gerits pour son rapport, qui fut, certes, difficile à rédiger, la discussion ayant été longue et très fouillée, mais aussi de la clarté et de la précision dont il témoigne, qualités parmi tant d'autres.

Le projet de loi soumis à notre discussion est d'une extrême importance; il tend à modifier l'article 2 de la loi communale et l'article 75 de la loi électorale communale. Il nous vient de la Chambre et eut pour origine une proposition d'initiative parlementaire.

Le rapporteur l'a souligné et d'autres collègues, dont M. Vandezande, l'ont rappelé, ce projet vise à empêcher le non-respect de la discipline de parti, ce que l'on dénonce comme des « retournements de veste » ou des renversements de majorité entre l'élection des conseillers communaux et celle des membres du collège échevinal.

Plusieurs observations sont à formuler. Si ce projet, qui nous vient de la Chambre, est adopté, le mal que l'on veut combattre et que je viens de définir, demeurerait possible entre les élections communales et les présentations. Le laps de temps pendant lequel le mal peut se produire est simplement écourté, mais le risque subsiste malgré tout.

Ce que j'ai appelé tout à l'heure les retournements de veste et les renversements de majorité étant — reconnaissons-le — relativement exceptionnels, faut-il légiférer en la matière? Il s'agit là d'une question très importante que la commission s'est posée et que notre assemblée est aussi appelée à trancher.

La situation devient fort compliquée en cas d'alliance de plusieurs groupes politiques, ce que l'on qualifie de cartel. La majorité des deux tiers est-elle requise dans ce cas? Que se passe-t-il en l'absence d'une telle majorité au sein du cartel?

Dans nombre de nos grandes villes et dans des communes qui, par les fusions, sont devenues importantes, nous remarquons que la formation de cartels est de plus en plus fréquente. Est-il sain que des mesures attentatoires à la liberté de l'élu soient prises dans le but de préserver certains intérêts, tels ceux d'un parti ou d'un groupe politique? On crée ainsi un grave précédent.

En partant du même principe, on pourrait empêcher un parlementaire de changer de parti ou de devenir ministre, si son parti y est opposé. C'est là un autre exemple et nous avons connu semblables cas.

M. Gijis. — Les ministres ne sont pas élus par le Parlement.

M. Paque. — Vous me répondrez tout à l'heure, mon cher collègue, mais à chacun son appréciation. Le ministre n'est pas élu par le Parlement mais il est confirmé par lui.

La question qui se pose est de savoir si une loi communale a pour objectifs la préservation de la moralité politique et la sanction de son non-respect. Des mesures législatives sont-elles souhaitables? On pourrait sévir par l'exclusion du parti ou s'en remettre à la sanction des électeurs, qu'il ne faut pas négliger.

M. Kevers. — Mais qui intervient six ans plus tard.

M. Paque. — Oui, mais elle existe malgré tout. Qui est juge de la moralité politique? Est-ce le tiers des élus, comme l'ont proposé les députés? De bons motifs peuvent être à la base du refus d'un candidat, bourgmestre ou échevin, au profit d'un autre, plus valable, appartenant au même parti ou à un autre. Le désaccord n'est pas nécessairement immoral.

Il y a enfin la désignation des échevins qui exercent un mandat électif, sans intervention du conseil communal, agissant comme tel.

C'est le cas, bien entendu, de la désignation sans qu'il y ait élection. C'est un non-sens, pour ne pas dire — permettez-moi cette expression brutale — une hérésie juridique. C'est faire procéder au choix d'un exécutif politique non par une assemblée élue, mais par des groupes politiques extérieurs à cette assemblée. C'est donner à ces groupes une existence juridique dans le droit administratif sans que la loi organise leur fonctionnement.

Le précédent est également d'une extrême gravité. Peut-on imaginer qu'un président de la Chambre communique à son assemblée, sans vote, la composition d'un gouvernement qui recueillerait l'accord des deux tiers des membres du bureau du ou des partis constituant la majorité? Ce même principe s'appliquerait pour l'élection des échevins.

M. Van Herreweghe. — Il y a aussi les exécutifs régionaux.

M. Paque. — Nous reviendrons sur ce problème que vous connaissez bien, mais qui est occasionnel. C'est le principe de l'installation; il ne s'agit pas de l'introduire dans une loi continue. C'est toute la différence et elle est extrêmement importante.

M. Van Herreweghe. — En attendant, cela existe.

M. Paque. — Effectivement, mais — il faut le reconnaître — il s'agit d'une loi momentanée.

Le nouvel amendement qui vous est présenté améliore le texte qui nous est transmis par la Chambre; il laisse au seul conseil communal la responsabilité de désigner les échevins, renonçant au système, compliqué et d'ailleurs inapplicable, imaginé par nos collègues de la Chambre.

Cependant, la formule proposée donne lieu à quelques critiques.

Tout d'abord, pourquoi limiter la recevabilité aux candidatures introduites par la majorité des conseillers élus sur la même liste que le candidat? Que se passe-t-il lorsqu'il n'y a qu'un seul élu sur cette liste? La question a été posée en commission, mais n'a pas reçu de réponse. Que se passe-t-il lorsqu'il y a deux élus? Et que se passe-t-il dans le cas où l'on respecte un accord pré- ou postélectoral interdisant les candidatures introduites par la majorité des conseillers élus sur deux listes différentes et qui se sont entendus pour former le collège?

Il est possible que le candidat, soutenu ou non par une partie des colistiers, respecte en effet l'accord pré- et postélectoral, soit présenté au corps électoral, soit conclu après les élections. Ces colistiers doivent-ils se voir octroyer le droit d'empêcher la réalisation de cet accord?

A force de vouloir empêcher des abus, on risque d'en créer. Quelle source de contestations ou de recours possibles auprès du Conseil d'Etat, avec toutes leurs conséquences pour la gestion des communes!

Le vote à haute voix, dont on a tant parlé en commission et que l'on a abordé déjà en séance publique, constitue peut-être le meilleur et le seul frein. A l'expérience, on jugera de son efficacité. La peur de prendre une position publique peut, en effet, constituer un frein à des abus, éventuels et occasionnels d'ailleurs.

Même en cas de vote secret, on connaît finalement le ou les conseillers qui n'ont pas tenu leur engagement; faut-il, dès lors, porter atteinte au principe du vote secret pour des questions de personnes et de nominations?

Partant de ce qui précède et si on en accepte le principe, pourquoi ne pas introduire le vote à haute voix à l'occasion d'autres nominations, par exemple, pour celles du secrétaire ou du receveur communal, du commissaire de police, etc.? Là aussi, d'aucuns pourraient ne pas respecter leurs engagements.

M. Gramme. — Cela n'a pas lieu en séance publique, monsieur Paque!

M. Paque. — Mon cher collègue, il y a le problème de la séance publique et celui de la séance à huis clos. Mais dans un cas comme dans l'autre, on procède à des votes secrets par bulletin, ce qui se justifie plus dans une séance à huis clos que dans une séance publique. Il s'agit là d'un problème de compréhension. Vous qui, depuis des années, monsieur Gramme, êtes un bourgmestre éclairé, connaissez la gestion des communes et la manière de diriger les travaux d'un conseil communal, qui est nettement différente en séance publique et à huis clos.

La pression économique dénoncée tout à l'heure par MM. Vandezande et de Clippele pourrait, bien entendu, ne pas s'exercer lorsqu'il y a une séance à huis clos.

La question est de savoir s'il faut porter atteinte au principe du vote secret, pour les questions des personnes et bien entendu des nominations, comme je l'ai évoqué tout à l'heure.

Cela ne me paraît pas seulement très critiquable, mais aussi dangereux et compliqué.

Bien entendu, il arrive qu'en cours de législature des majorités se défassent. Faut-il empêcher ces pratiques qui peuvent être aussi graves que celle à laquelle on veut mettre fin par les modifications proposées? Car en cours de législature on ne peut pas modifier un collège, mais bien modifier une majorité de conseil, ce qui empêche le collège de fonctionner normalement.

Ce retournement de veste, en ce qui concerne la nomination des échevins, est aussi grave à mes yeux.

Dans la logique des choses, cette pratique devrait être interdite elle aussi, mais serait-ce matériellement possible et raisonnable au sein du collège?

M. Lahaye. — Ce seront autant de petites combines en plus!

M. Paque. — Vous avez raison, monsieur Lahaye. Je l'ai répété de nombreuses fois en commission et je suis heureux de me retrouver sur la même longueur d'onde que vous.

M. Lahaye. — Il y a quarante ans que je suis ces manœuvres. (*Vives exclamations sur de nombreux bancs.*) J'en suis saturé et écœuré.

M. Paque. — Je conclus en répétant que la seule solution valable c'est le maintien du statu quo.

Ayons cette volonté, ce bon sens, laissons les choses en l'état.

Ce n'est pas à cause de quelques cas épars, que ce soit en Wallonie, en Flandre ou à Bruxelles, qu'il faut modifier une législation qui, depuis de nombreuses années, a fait ses preuves.

J'espère que la Haute Assemblée restera raisonnable et rejettera l'amendement qui tend à modifier la proposition de loi. Cet amendement reste, certes, valable; il faudra le reprendre après les élections. Mesdames, messieurs, j'espère que le Sénat aura le bon sens de suivre la commission et non seulement rejettera l'amendement, mais également la proposition qui nous vient de la Chambre. (*Vifs applaudissements sur les bancs socialistes et plusieurs autres bancs.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Luyten.

De heer Luyten. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren ministers, dames en heren, na dit temperamentvol Waals optreden zal ik het als man van het Noorden een beetje kalmer doen. Ik heb trouwens bij de heer Paque, voorzitter van de commissie voor de Binnenlandse Zaken, van wie ik het evenwicht en de beheersing waardeer, een stapel energie losgebarsten gezien. Waarschijnlijk zijn er in de voorliggende stukken een aantal punten die hem diep hebben geschokt. Uit de talrijke besprekingen heb ik als nieuwe senator veel bijgeleerd.

Aan dit voorstel zijn immers allerlei aspecten verbonden zowel van politieke, ethische als juridische aard. Onze geachte partijgenoot en collega, de heer Vandezande, heeft er zelfs de Raad van State bijgehaald zoals u het hem zelf hebt horen uiteenzetten. In het zeer lang rapport van de heer Gerits waarin ik zeer veel van die interessante besprekingen heb teruggevonden en in de synthetische samenvatting van de heer Vandezande heb ik toch een bepaald aspect niet horen beklemtonen hoewel ik dit in de commissie had te berde gebracht en de heer Paque het even heeft aangeraakt. Het amendement van de heer Gijs sluit een blokkeringsmechanisme voor de normale totstandkoming van bestuursmogelijkheid voor een gemeente in. Ik zal dit verduidelijken aan de hand van een cijfervoorbeeld.

Ik denk hier zelfs concreet aan een gemeente in het arrondissement Mechelen waar zich door jarenlange ideologische tegenstellingen zich twee grote blokken aftekenen in de partijopstelling. In het verkiezingsresultaat stelle men zich bijvoorbeeld voor de partijen volgende uitslag voor: twee grote tegengestelde partijen elk met 7 zetels, 2 andere elk met 2 zetels en een laatste met 1 zetel. Met het huidige voorstel kan het gebeuren, als de twee partijen van 7 zetels geen coalitie willen vormen, dat men door de optelling van 7 plus 2 plus 2 toch aan een meerderheid komt, maar omdat zoals mogelijk in voorliggend ontwerp één van de twee gekozenen van één van de genoemde middenpartijen niet mee wil tekenen voor de aanwijzing van een schepen komt het probleem. Hierdoor wordt de gewilde coalitievorming in die gemeente geblokkeerd. Zelfs als zou het gehele partijbestuur van genoemde middenpartij achter die te sluiten coalitie staan, dan zou het niet meer mogelijk zijn aan die partij een schepen te geven, omwille van die niet-ondertekenaar. De man echter die alleen gekozen is kan zijn eigen kandidatuur indienen en de machinaties bij het bepalen van de meerderheid in het gemeentebestuur kunnen verder gaan.

Er werd hier ook opgemerkt dat men alleen maar cartels moet sluiten wanneer er voldoende overeenstemming bestond. Als men dit

als argument gebruikt voor de cartels, dan zou ik deze voorwaarde ook gerespecteerd willen zien bij het opstellen van lijsten. Bij het opmaken van de lijsten uitgaande van dezelfde ideologie zou men toch ook en nog meer dan bij cartels moeten kunnen zeker zijn van de mensen. Er zou geen wantrouwen mogen bestaan ten opzichte van bepaalde belangengroepen, standengroepen en in kleinere dorpen misschien familieïnvloeden. Met het voorliggend stuk kan een bepaalde stand, een bepaalde groep de schepenvreiding ongeveer bepalen in zijn richting.

Men heeft hier nog iets belangrijks opgemerkt. Zoals Engeland zo even nog wilde doen in de Mundial, het wereldkampioenschap voetbal, namelijk de spelregels veranderen, wil men dat hier blijkbaar ook doen drie maanden vóór de gemeenteraadsverkiezingen. Het heet dan dat men wil beletten dat ongewilde katten zich door immorele gedragingen in het nest zouden nestelen. Maar, zoals ik hier zegde, door het onmogelijk maken van coalities waar eventueel een gehele partij achterstaat, maar één of twee gekozenen van de lijst dat kunnen beletten, zou men gewilde katten uit het nest kunnen houden.

Zoals gesuggereerd door ervaren senatoren wil ik inhaken op een argument in deze zeer interessante bespreking, waar ik ontzettend veel heb bijgeleerd over het wetgevend werk in een Hoge Vergadering als de onze. Ik stel voor dit onderwerp te verdagen tot rustiger tijden, en ons later te steunen op de ervaring die wij nu hebben opgedaan uit deze talloze besprekingen. Ik vraag verdaging naar, wat men in juridische termen zo wijs zegt, *tempore non suspecto*. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Boel.

De heer Boel. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren ministers, geachte collega's, de bedoeling van dit ontwerp ons overgezonden door de Kamer is goed en lovenswaardig. Men dacht met dit wetsontwerp in de toekomst te voorkomen dat er zo maar zou kunnen worden onderkend voor meer dan één burgemeester, en dat men zo maar van de ene partij naar de andere zou kunnen overlopen.

De heer Gramme, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Na een paar besprekingen in onze Senaatscommissie bleek alras dat er juridische vraagtekens waren. Er werd advies gevraagd aan de Raad van State en dat advies was vernietigend voor het ontwerp zoals het ons werd overgezonden.

Men heeft dan geprobeerd zulks te verhelpen en de heer Gijs heeft een paar lovenswaardige initiatieven genomen door amendementen in te dienen. Daaruit bleek dan dat men de wettelijke regeling van de voordracht van de burgemeester liet vallen en nog alleen handelde over de schepenen. Het kwam er dus op neer dat men er akkoord mee ging dat voortaan de burgemeester nog kon overlopen maar de schepenen niet meer. Daarvoor zou men een sluitend systeem vinden.

Mijnheer de Voorzitter, ik zal zeer kort gaan. De heer Vandezande heeft mij trouwens herhaaldelijk geciteerd en ik zal op deze tribune niet in herhaling vervallen.

Als men dit wetsontwerp, zelfs zoals geamendeerd door de heer Gijs, zou goedkeuren, zou het systeem zo ingewikkeld en moeilijk worden dat men voor verrassingen zou komen te staan ter gelegenheid van de aanduiding en de verkiezing van de schepenen.

Het departement van Binnenlandse Zaken zou geen tijd meer hebben voor exacte regelingen vermits dit ontwerp dan weer naar de Kamer van volksvertegenwoordigers zou moeten gaan met alle gevolgen van dien.

Dit ontwerp, ook het geamendeerde, is niet rijp.

Laten wij er verder van gedachten over wisselen, en proberen er een sluitend geheel van te maken om dergelijke misbruiken in de toekomst te verhinderen. Dat zal echter niet zo makkelijk gaan, wat trouwens duidelijk is gebleken uit de bespreking in de commissie.

Daarom vraag ik dat deze vergadering het wijze besluit van de commissieleden zou volgen en dit ontwerp verwerpen, evenals de amendementen ingediend door de heer Gijs. (*Applaus op de socialistische banken en op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Herreweghe.

De heer Van Herreweghe. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren ministers, geachte collega's, ik kan zeer bondig zijn vermits de verslaggever vrij breedvoerig inging op de techniciteit van het wetsontwerp en ik derhalve in overbodige herhalingen zou vervallen. Wel wil ik mij aansluiten bij de hulde die de heer Paque bracht aan de verslaggever omdat hij in zo korte tijd en in zo moeilijke omstandigheden over een moeilijk ontwerp een omstandig en degelijk verslag heeft uitgebracht.

Wat men er ook moge over zeggen, ik moet akkoord gaan met wat de heer Boel daarstraks heeft gezegd, namelijk dat dit ontwerp van wet, zoals het door de Kamer van volksvertegenwoordigers werd overgezonden, toch een ernstige poging betekent om op gemeentelijk vlak de politieke moraliteit te bevorderen en tussen de kandidaten het politiek fatsoen te doen eerbiedigen.

Zoals blijkt uit deze bespreking heeft de discussie in de commissie zich vooral toegespitst rond het advies van de Raad van State. Een amendement ingediend door collega Gijs, dat de kritiek van de Raad van State ontzenuwde, kreeg echter geen genade hoewel het toch wou bijdragen tot het scheppen van een duidelijke situatie bij de voordracht en de verkiezing van de schepenen door de invoering van ten minste toch een mondelinge stemming van de raadsleden. Dit zou toch een belangrijke stap kunnen betekenen naar openheid in de politieke houding en het engagement dat de verkozenen ten opzichte van hun kiezers verschuldigd zijn bij het aanvaarden van een mandaat.

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

Over die mondelinge stemming is ook in de openbare vergadering van de Senaat heel wat te doen geweest. De indieners van het oorspronkelijk wetsvoorstel en de heer Gijs die een amendement heeft ingediend ten einde de mondelinge stemming te behouden, zijn toch innoverend opgetreden. Een openbare stemming over de houding van beleidsmensen betreffende openbare daden waarvoor zij zich ten opzichte van hun kiezers moeten kunnen verantwoorden lijkt mij ook in deze tijd verantwoord tijdens een openbare vergadering van de gemeenteraad en kan niet worden vergeleken met een stemming over de benoeming of de bevordering van personeelsleden die vanzelfsprekend best in het geheim gebeurt.

Wij blijven trouwens voorstander van elke wettelijke regeling die de openheid van de gemeenteraad en van het gemeentelijk beleid bevordert. Wij steunen dan ook de pogingen daartoe die voorkomen in het wetsvoorstel-Coppieters dat in de Kamer van volksvertegenwoordigers werd goedgekeurd.

Wij zouden daartoe reeds een eerste stap hebben gezet door de goedkeuring van het amendement van de heer Gijs omdat daarin een embryonale kans schuilt om de politieke moraliteit te eerbiedigen en het politiek fatsoen te vestigen. Derhalve hebben wij dat amendement samen met de heer Gijs opnieuw ingediend. Het blijft echter de vraag of in de Senaat de politieke wil aanwezig is om daar iets aan te doen en aan verkozenen het recht van voordracht van kandidaatschepenen te verlenen. Ook dat zou innoverend kunnen zijn. Het is niet omdat de Raad van State uitgaat van het standpunt dat men gemeenteraads-lid moet zijn om een schepen te kunnen verkiezen — wat ik aanvaard en wat ook in het amendement Gijs wordt aangenomen — dat men degenen die officieel zijn uitgeroepen als verkozenen voor de gemeenteraad niet het recht zou kunnen verlenen kandidaten voor te dragen voor het ambt van schepen.

De heer Vandezande. — Dat is niet juist.

De heer Van Herreweghe. — In de commissie werd vastgesteld dat alleen bij de CVP de vaste wil daartoe aanwezig is. De kiezer kan daaruit zijn conclusies trekken. Wij zullen ons vanzelfsprekend neerleggen bij de stemming die door de Senaat zal worden uitgebracht maar blijven terzelfder tijd voorstander van een innoverend optreden ook op dit domein. (*Applaus op sommige banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, ik was niet van plan in dit debat het woord te vragen, maar de laatste zin in het betoog van de heer Van Herreweghe heeft mij getroffen. Hij heeft gezegd dat alleen de CVP soortgelijke zaken voorstaat, waardoor de eerlijkheid wordt bevorderd.

De heer Van Herreweghe. — In de commissie bleek dat alleen de CVP door de vaste wil bezielde was om daar iets aan te doen.

De heer Vanderpoorten. — Juist daarom wens ik te antwoorden. Zeven jaar geleden, toen de heer Harmegnies nog minister van Binnenlandse Zaken was, heb ik een voorstel ingediend om de oneerlijkheid, de onrechtvaardigheid, de overloperij, het niet-nakomen van het gegeven woord te beteugelen. Maar niemand vond daarvoor de juiste oplossing. Ik heb mij laten ontmoedigen.

Ook vandaag nog ben ik voor het nastreven van de eerlijkheid enzovoort. Ik meen echter dat er op het ogenblik nog geen goede formule bestaat.

Daarom val ik de heer Boel bij wanneer hij zegt dat men deze vrucht nog moet laten rijpen. Wij zullen ze dan samen plukken in vreugde.

VOORDRACHT VAN KANDIDATEN VOOR DE RAAD VAN STATE

PRESENTATION DE CANDIDATS AU CONSEIL D'ETAT

M. le Président. — Voici les résultats du premier tour de scrutin pour la présentation de candidats au Conseil d'Etat :

1) Voor de vierde plaats :

1) Pour la quatrième place :

Aantal stemmenden : 159.

Nombre de votants : 159.

Blanco- of ongeldige stembriefjes : 0.

Bulletins blancs ou nuls : 0.

Geldige stemmen : 159.

Votes valables : 159.

Volstreekte meerderheid : 80.

Majorité absolue : 80.

De heer Duquesne bekomt 88 stemmen.

M. Duquesne obtient 88 suffrages.

De heer Stryckmans bekomt 50 stemmen.

M. Stryckmans obtient 50 suffrages.

De heer Van Vyve bekomt 18 stemmen.

M. Van Vyve obtient 18 suffrages.

Mevrouw Ansiaux bekomt 2 stemmen.

Mme Ansiaux obtient 2 suffrages.

De heer Closset bekomt 1 stem.

M. Closset obtient 1 suffrage.

Bijgevolg wordt de heer Duquesne, die de volstreekte meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot eerste kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Duquesne, ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé premier candidat.

2) Voor de zesde plaats :

2) Pour la sixième place :

Aantal stemmenden : 159.

Nombre de votants : 159.

Blanco- of ongeldige stembriefjes : 0.

Bulletins blancs ou nuls : 0.

Geldige stemmen : 159.

Votes valables : 159.

Volstreekte meerderheid : 80.

Majorité absolue : 80.

De heer Closset bekomt 90 stemmen.

M. Closset obtient 90 suffrages.

De heer Martens bekomt 47 stemmen.

M. Martens obtient 47 suffrages.

De heer Van Vyve bekomt 18 stemmen.

M. Van Vyve obtient 18 suffrages.

De heer Favresse bekomt 2 stemmen.

M. Favresse obtient 2 suffrages.

De heer Van der Vorst bekomt 2 suffrages.

M. Van der Vorst obtient 2 suffrages.

Bijgevolg wordt de heer Closset, die de volstreekte meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot eerste kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Closset, ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé premier candidat.

Wij gaan nu over tot de aanwijzing van de tweede kandidaat voor elk van beide ambten.

Nous allons procéder maintenant à la désignation du deuxième candidat à chacune des deux places.

— Er wordt overgegaan tot de geheime stemming.

Il est procédé au scrutin.

M. le Président. — Le scrutin est clos.

De stemming is gesloten.

Il conviendra sans doute au Sénat de poursuivre l'examen de son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouilleront les bulletins.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembiljetten nazien. (*Instemming.*)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 2 DE LA LOI COMMUNALE ET L'ARTICLE 75 DE LA LOI ELECTORALE COMMUNALE

Rejet

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 2 VAN DE GEMEENTEWET EN VAN ARTIKEL 75 VAN DE GEMEENTEKIESWET

Verwerping

M. le Président. — Nous reprenons la discussion en cours.

La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, je voudrais rappeler brièvement que le projet en discussion devant le Sénat est d'initiative parlementaire, qu'il fait lui-même suite à une série de propositions qui ont été faites par des générations successives de parlementaires pour rencontrer la préoccupation légitime qui a animé les dépositaires à la Chambre et qui anime encore aujourd'hui MM. Van Herreweghe et Gijs, auteurs de l'amendement qui tend à trouver une formule qui, sinon empêche, du moins réduit au minimum les chances, les possibilités et l'intérêt, pour certains mandataires communaux, de prendre des positions contraires à celles qu'ils ont proposées aux électeurs et sur base desquelles ils ont été élus.

Dois-je rappeler que la Chambre elle-même a discuté récemment encore un projet de loi présenté au Sénat par M. Van Herreweghe visant à réduire le temps des combinaisons possibles déplorées sur tous les bancs ? La Chambre n'a pas cru pouvoir suivre ce système et en a inventé un autre.

Par respect pour l'initiative parlementaire, je n'ai pas voulu l'empêcher d'évoluer. J'ai veillé, en tant que ministre de l'Intérieur, d'une part, à rendre les textes techniquement possibles et administrativement applicables, tout en préservant l'essentiel, à savoir le maintien du principe de la désignation des bourgmestres par le Roi sur proposition d'une majorité de conseillers et, d'autre part, à la désignation des échevins par le conseil communal lui-même. Ce sont les deux principes fondamentaux sur lesquels est basé notre régime communal.

Je ne reviendrai pas sur toutes les péripéties, qui ont été fort bien mises en valeur par le rapporteur, ni sur les objections du Conseil d'Etat. Mais je dois bien considérer, d'une part, que la commission du Sénat a rejeté le texte qui lui vient de la Chambre et que, dès lors, il n'y a aucune possibilité pour que ce texte, tel qu'il vient de la Chambre, devienne un texte de loi par un vote du Sénat.

Si je rends hommage à l'effort louable fait, en dernière minute, par MM. Gijs et Van Herreweghe, de réintroduire une formule plus simple pour rencontrer cette préoccupation de bon nombre d'entre vous, mais à laquelle on n'a pas, jusqu'ici, trouvé de véritable réponse technique, je dois bien constater que si ces amendements étaient votés, nous nous trouverions devant un texte voté par le Sénat qui devrait retourner à la Chambre, ce qui ne pourrait se faire qu'après les élections communales. Dès lors, au moment même où toutes les tractations de la majorité en vue de la formation des collèges échevinaux se développent légitimement au lendemain des élections communales, nous nous trouverions devant une incertitude juridique qui, je dois le dire dans l'intérêt général du système communal en Belgique, serait hautement préjudiciable, même si la Chambre suivait le Sénat et votait également le texte qui vous est soumis aujourd'hui. De toute façon, cela ne pourrait se faire immédiatement, au lendemain des élections communales.

Si alors la Chambre, à son tour, amendait le texte qui lui vient du Sénat, texte qui devrait revenir au Sénat, nous pourrions garantir que la période qui s'écoulerait entre octobre et janvier connaîtrait des

hésitations, des incertitudes juridiques et un accroissement des complications et des incompréhensions vis-à-vis du mode de préparation des majorités communales.

A mon grand regret, et malgré tous les efforts que mon administration et moi-même avons faits pour aider l'initiative parlementaire et trouver la formule que d'aucuns avaient cherchée avant nous, sans toutefois la trouver — M. Vanderpoorten a rappelé les initiatives prises antérieurement à ce sujet et les fonctionnaires de mon département m'ont dit qu'on recherchait cette formule depuis plus de 12 ans — je dois bien conclure que la sécurité et la clarté du système démocratique, à l'occasion des prochaines élections communales, voudraient que l'on suive l'avis de la commission, qui tend à maintenir le statu quo afin que chacun agisse en toute connaissance de cause et suivant les habitudes existantes.

M. Lahaye. — Pourquoi avoir attendu si longtemps pour présenter ces projets à la veille d'une élection communale ?

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Je crois avoir dit, monsieur Lahaye, que depuis dix ans, des projets sont renvoyés d'une Chambre à l'autre et que toutes les formules ont été étudiées; et il semble bien qu'aujourd'hui, pas plus que dans le passé,...

M. Lahaye. — Cela sent mauvais; cela laisse une petite odeur de vilaines combines politiques. Un de mes collègues de la VU a fait allusion aux « petits chats ». Il y a, en effet, eu des problèmes à Ypres lorsque votre parti, le CVP, est venu cueillir en 1970 un libéral pour refaire sa majorité piteusement battue. Vous l'avez comblé de risettes, de louanges et d'un échevinat, le plus important. Avouez, monsieur le ministre, que vos amis sont mal placés pour s'attribuer des vertus qu'ils ne possèdent pas. Cet échevin qui troqua son idéal libéral pour un siège échevinal est en passe de devenir votre bourgmestre CVP. On aura tout vu !

De heer Luyten. — De heer Lahaye is een kattenspecialist van leper. (*Gelach.*)

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Je n'ai rien à ajouter après l'intervention de M. Lahaye. Je pense qu'il est opportun que le vote intervenu en commission puisse se reproduire en séance publique.

M. Lahaye. — Nous perdons notre temps.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging ? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

Je rappelle que la commission propose le rejet de ce projet de loi.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. L'article 2 de la loi communale est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 2. Les conseillers communaux sont élus directement par l'ensemble des électeurs de la commune.

Le bourgmestre est nommé par le Roi au sein du conseil.

Un des élus peut être présenté aux fonctions de bourgmestre par une majorité d'entre eux ou au nom de celle-ci.

Le candidat présenté par les 2/3 au moins des élus d'une même liste est réputé présenté par tous les élus de cette liste qui, par cela seul, ont épuisé leur droit de présentation.

La présentation est déposée entre les mains du gouverneur de la province par un ou plusieurs signataires au plus tard quatorze jours après que le conseil communal aura reçu la notification visée aux articles 75, 76 et 77 de la loi électorale communale, selon le cas.

Le délai de quatorze jours prend cours à dater de la réception du pli contenant notification, la date de la poste faisant foi.

Le gouverneur donne sans délai acte du dépôt de la présentation faite entre ses mains. A partir de ce moment, la présentation est irrévocable.

Néanmoins, le Roi peut, de l'avis conforme de la députation permanente, nommer le bourgmestre en dehors du conseil communal parmi les électeurs de la commune âgés de vingt-cinq ans accomplis.

Le bourgmestre, lorsqu'il est nommé en dehors du conseil communal a, dans tous les cas, voix délibérative au sein du collège des bourgmestre

et échevins. Il est de droit président du conseil communal avec voix consultative.

Les échevins sont élus par le conseil communal, parmi ses membres.

Une liste de présentation comportant autant de noms que le nombre d'échevins prévus par l'article 3 pour la commune intéressée peut, dans les conditions déterminées ci-après, être déposée par une majorité de candidats élus ou au nom de celle-ci.

Les candidats présentés par les deux tiers au moins des élus d'une même liste sont réputés présentés par tous les élus de cette liste qui, par cela seul, ont épuisé leur droit de présentation.

Pour chaque titulaire, il peut être présenté autant de suppléants qu'il y a d'échevins effectifs à élire. Ces suppléants sont appelés à remplacer les effectifs du même rang qui viendraient à décéder avant la séance d'installation ou qui ne voudraient ou ne pourraient prêter serment.

La liste de présentation est déposée entre les mains du bourgmestre ou de son remplaçant au plus tard quatorze jours après que le conseil communal aura reçu la notification visée aux articles 75, 76 et 77 de la loi électorale communale, selon le cas.

Le bourgmestre prend acte du dépôt ainsi fait entre ses mains. A partir de ce moment, les présentations sont irrévocables.

Le bourgmestre transmet dans les vingt-quatre heures la liste de présentation au gouverneur de la province accompagnée de ses observations s'il échet.

Le gouverneur inscrit la liste reçue dans un registre à ce destiné.

Les candidats présentés régulièrement sont proclamés élus par le bourgmestre lors de la séance d'installation.

Si aucune liste n'a été déposée, si la liste ne comporte pas un nombre de candidats égal au nombre d'échevins à nommer ou si elle n'a pas été déposée conformément à la procédure prévue par les alinéas précédents, les échevins sont élus par le conseil au cours de la séance d'installation.

Par dérogation à l'article 71, alinéa 3, l'élection a lieu au scrutin public et à la majorité absolue, par autant de scrutins séparés qu'il y a d'échevins à élire.

Si après deux scrutins, aucun candidat n'a obtenu la majorité absolue, il est procédé à un scrutin de ballottage entre les deux candidats qui ont obtenu le plus de voix.

Si, à l'occasion du ballottage, il y a égalité de voix, le candidat, qui a la plus grande ancienneté ininterrompue en qualité de conseiller communal, l'emporte.

A ancienneté égale, le plus jeune est préféré.

A l'occasion des scrutins séparés, il ne peut être voté valablement que sur le nom des candidats qui, avant le commencement des votes se sont proposés au suffrage, soit par écrit, soit par une déclaration publique au cours de la séance d'installation.

Le rang des échevins est déterminé par l'ordre dans lequel ils ont été élus.

Si, hors des cas prévus aux articles 93 et 107, il y a lieu de pourvoir au remplacement du bourgmestre ou d'un ou plusieurs échevins, la même procédure que celle prévue lors du renouvellement du conseil doit être suivie.

Dans ce cas, le délai de quatorze jours pour la présentation du ou des candidats prend cours à la date à laquelle le conseil a pris acte de la vacance.

En outre, s'il s'agit du remplacement d'échevins, la vacance est signifiée, dans un délai de trois jours, au gouverneur de province.

Celui-ci, en respectant les délais précités, fait savoir au conseil communal s'il y a des listes de présentation valables.

A la première séance du conseil communal qui suit cette communication, le conseil en prend acte.

Si une liste de présentation a été régulièrement déposée, l'échevin ou les échevins présentés sont proclamés élus par le conseil.

Dans le cas contraire, il est procédé au scrutin suivant la procédure décrite aux alinéas précédents.

Les règles relatives à la démission du mandat de conseiller communal s'appliquent à la démission des fonctions d'échevin. »

Article 1. Artikel 2 van de gemeentewet wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Art. 2. De raadsleden worden rechtstreeks gekozen door alle kiezers van de gemeente.

De burgemeester wordt door de Koning benoemd uit de leden van de raad.

Een van de gekozenen kan voor het ambt van burgemeester door een meerderheid onder hen of namens die meerderheid worden voorgedragen.

De kandidaat die door ten minste twee derde van de gekozenen van een zelfde lijst is voorgedragen, wordt geacht door alle gekozenen van die lijst te zijn voorgedragen, die daardoor hun voordrachtrecht hebben uitgeput.

De voordracht wordt bij de gouverneur van de provincie door één of meer ondertekenaars ingediend uiterlijk veertien dagen nadat de gemeenteraad de kennisgeving bedoeld in de artikelen 75, 76 en 77 van de gemeentekieswet heeft ontvangen, al naar het geval.

De termijn van veertien dagen gaat in vanaf de dag van de ontvangst van de zending met de kennisgeving, de postdatum geldt als bewijs.

De gouverneur geeft onverwijld akte van de hem overhandigde voordracht. Vanaf dat ogenblik is de voordracht onherroepelijk.

Niettemin kan de Koning, op eensluidend advies van de bestendige deputatie, de burgemeester buiten de gemeenteraad benoemen uit de gemeenteraadskiezers die volle vijftientig jaar oud zijn.

De burgemeester die buiten de gemeenteraad is benoemd, is in alle gevallen stemgerechtigd in het college van burgemeester en schepenen. Hij is van rechtswege voorzitter van de raad en heeft daarin een raadgevende stem.

De schepenen worden door de gemeenteraad uit zijn midden gekozen.

Een voordrachtlijst met evenveel namen als het aantal schepenen bepaald door artikel 3 voor de betrokken gemeente kan, op de hierna vastgestelde voorwaarden, door een meerderheid van gekozen kandidaten of namens deze worden ingediend.

De kandidaten die door ten minste twee derde van de gekozenen van een zelfde lijst zijn voorgedragen, worden geacht door alle gekozenen van die lijst te zijn voorgedragen, die daardoor hun voordrachtrecht hebben uitgeput.

Voor elke titularis mogen zoveel opvolgers worden voorgedragen als er effectieve schepenen te vervangen zijn. Die opvolgers moeten de titularissen van dezelfde rang vervangen die mochten overlijden vóór de installatievergadering of die de eed niet willen of kunnen afleggen.

De voordrachtlijst wordt bij de burgemeester of bij zijn plaatsvervanger ingediend uiterlijk veertien dagen na ontvangst door de gemeenteraad van de kennisgeving bedoeld in de artikelen 75, 76 en 77 van de gemeentekieswet, al naar het geval.

De burgemeester neemt akte van de hem aldus overhandigde voordracht. Vanaf dat ogenblik zijn de voordrachten onherroepelijk.

De burgemeester zendt binnen vierentwintig uren aan de gouverneur van de provincie de voordrachtlijst over, vergezeld van zijn eventuele opmerkingen.

De gouverneur schrijft de aldus ontvangen lijst in een daartoe bestemd register in.

De regelmatig voorgedragen kandidaten worden door de burgemeester gekozen verklaard tijdens de installatievergadering.

Indien geen enkele lijst is ingediend, indien de lijst geen aantal kandidaten bevat dat gelijk is aan het aantal te benoemen schepenen of indien zij niet is ingediend overeenkomstig de in de vorige alinea's bepaalde procedure, worden de schepenen door de raad gekozen tijdens de installatievergadering.

In afwijking van artikel 71, derde lid, geschiedt de verkiezing bij openbare stemming en bij volstrekte meerderheid in evenveel afzonderlijke stembuurten als er schepenen gekozen moeten worden.

Indien geen kandidaat na twee stembuurten de volstrekte meerderheid heeft behaald, geschiedt herstemming over de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald.

Staken de stemmen bij de herstemming, dan is die kandidaat gekozen die de grootste onderbroken anciënniteit als gemeenteraadslid heeft.

Bij gelijke anciënniteit wordt de voorkeur aan de jongste gegeven.

Bij de afzonderlijke stemmen kan alleen geldig gestemd worden op de naam van de kandidaten die zich vóór het begin van de stemmen kandidaat hebben gesteld, hetzij schriftelijk, hetzij door een openbare verklaring tijdens de installatievergadering.

De rang van de schepenen wordt bepaald door de volgorde waarin zij gekozen zijn.

Indien buiten de gevallen bepaald in de artikelen 93 en 107 moet worden voorzien in de vervanging van de burgemeester of van één of meer schepenen, wordt dezelfde procedure gevolgd als die is voorgeschreven bij de vernieuwing van de raad.

In dat geval gaat de termijn van veertien dagen voor de voordracht van de kandidaat of kandidaten in op de datum waarop de raad akte van het opvallen van het mandaat heeft genomen.

Gaat het om de vervanging van schepenen, dan wordt het opvallen van het mandaat binnen een termijn van drie dagen aan de provinciegouverneur betekend.

Met inachtneming van de vorenvermelde termijnen laat deze aan de gemeenteraad weten of er geldige voordrachtlijsten zijn.

Tijdens de eerste vergadering van de gemeenteraad die op deze mededeling volgt, neemt de raad daarvan akte.

Indien een voordrachtlijst regelmatig is ingediend, worden de voorgedragen schepen of schepenen door de raad gekozen verklaard.

In het tegenovergestelde geval wordt overgegaan tot de stemming overeenkomstig de in de vorige alinea's beschreven procedure.

De regels betreffende de ontslagneming als raadslid zijn mede van toepassing op de ontslagneming als schepen.»

De heren Van Herreweghe en Gijs stellen volgend amendement voor :

Remplacer cet article par les dispositions suivantes :

« Le quatrième alinéa de l'article 2 de la loi communale est remplacé par ce qui suit :

« Les échevins sont élus par le conseil communal, parmi ses membres. Les candidatures sont déposées par écrit entre les mains du président du conseil, au plus tard cinq jours avant la séance d'installation. Sont seules recevables les candidatures signées par la majorité des élus sur la même liste que le candidat. Des candidatures ne pourront être présentées verbalement au cours de la séance d'installation que si le nombre des candidatures déposées par écrit n'est pas suffisant pour constituer le collège échevinal dans sa totalité et qu'après un vote sur ces dernières. Par dérogation aux articles 66 et 71, troisième alinéa, de la loi communale, l'élection a lieu au scrutin public, à haute voix et à la majorité absolue, par autant de scrutins séparés qu'il y a d'échevins à élire. Le rang des échevins est déterminé par l'ordre des scrutins.

Le Roi détermine les modalités d'application de la présente loi. »

Dit artikel te vervangen als volgt :

« Het vierde lid van artikel 2 van de gemeentewet wordt vervangen als volgt :

« De schepenen worden door de raad uit zijn midden gekozen. De kandidaturen worden schriftelijk ingediend bij de voorzitter van de raad, uiteraard vijf dagen voor de installatievergadering. Slechts die kandidaturen zijn ontvankelijk welke ondertekend zijn door de meerderheid van de gekozenen op dezelfde lijst als de kandidaat. Slechts indien het aantal schriftelijk ingediende kandidaturen niet volstaat om het schepencollege volledig samen te stellen, kunnen, nadat over de schriftelijk ingediende kandidaturen is gestemd, tijdens de installatievergadering kandidaturen mondeling worden voorgedragen. In afwijking van de artikelen 66 en 71, derde lid, van de gemeentewet, geschiedt de verkiezing bij openbare en mondelinge stemming en bij volstrekte meerderheid, door zoveel afzonderlijke stemmingen als er schepenen te kiezen zijn. De rang van de schepenen wordt bepaald door de volgorde van de stemmingen.

De Koning bepaalt de modaliteiten voor uitvoering van deze wet. »

Wordt dat amendement gesteund? (Meer dan twee leden staan op.)

Daar het amendement reglementair wordt gesteund, maakt het deel uit van de behandeling.

Het woord is aan de heer Gijs.

De heer Gijs. — Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, ik zal het amendement dat de heer Van Herreweghe en ikzelf hebben ingediend kort toelichten waarbij ik in de mate van het mogelijke een repliek zal geven op enkele opwerpingen die daarstraks werden gemaakt.

Uit de debatten, zowel in de commissie als in openbare vergadering is naar mijn mening eens te meer gebleken dat « het betere vaak de vijand is van het goede ». Men heeft argumenten ingeroepen die men net zo goed voor de huidige wet kan aanhalen. Er werden vragen gesteld over de gevolgen van een eventuele wetswijziging, vragen die zonder wijziging ook zouden kunnen worden gesteld over de toepassing van de huidige wet.

Het amendement heeft twee doelstellingen : ten eerste, tegemoetkomen aan de serieuze opwerpingen, ook van de Raad van State, die werden gemaakt tegen het oorspronkelijke wetsontwerp en ervoor zorgen dat er zoveel mogelijk schepenen worden gekozen die het vertrouwen hebben van de gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst gekozen zijn als de kandidaat-schepenen. Ten tweede, openbaarheid geven aan de eerste belangrijke daad die een gemeenteraadslid stelt, namelijk het aanstellen van een gemeentebestuur voor zes jaar. Dat is een belangrijke politieke daad die van groot belang is zowel voor de gemeente als voor de kiezer. De kiezer heeft het recht, in het licht van een grotere openheid van het gemeentebestuur, te weten hoe zijn gekozenen gestemd hebben bij het aanstellen van dat bestuur.

Ik wil nu even ingaan op sommige opwerpingen. De Raad van State stelt dat de gekozenen nog geen raadsleden zijn. Ik vind dat een zwak argument. Gekozenen hebben ook een wettelijk statuut. Het is nog niet dat van gemeenteraadslid, maar het is toch een toestand die in de wet wordt genoemd. Naar mijn mening mag de wetgever die gekozenen rechten toekennen die zij nu nog niet hebben, hoewel zij die zich wel toekennen op dit moment, als in het buiten de wet. De wetgever heeft in ieder geval het recht gekozenen, als zodanig erkend, rechten toe te kennen.

Er zijn argumenten bij waarop ik niet uitvoerig zal ingaan. In de tekst van het ministerie van Binnenlandse Zaken staat dat het niet duidelijk is over welke kandidaten het gaat, dat er een zwakheid is in de vorm.

Als in een artikel over de aantelling van het college van burgemeester en schepenen het in de vierde paragraaf nog niet duidelijk is dat het gaat over kandidaat-schepenen, zie ik niet in hoe men dit zou kunnen verduidelijken.

Men spreekt over het wijzigen van de spelregels. Ik vraag me af welke. Of houdt men nu al rekening met de mogelijkheid van overlopers, gemeenteraadsleden die zich op een lijst met een bepaald programma hebben laten verkiezen en met hun eerste politieke daad als gemeenteraadslid die lijst en hun kiezers in de rug schieten? Als dit de spelregels zijn die wij niet mogen schenden terwijl het spel bezig is, ben ik onmiddellijk bereid deze spelregels te veranderen.

De heer Luyten. — U denkt misschien aan 10 oktober?

De heer Gijs. — Het gaat niet over 10 oktober, maar over twee maanden later wanneer de colleges worden samengesteld.

De heer Luyten heeft zich vergist, wanneer hij een voorbeeld gaf van blokkering die zou kunnen optreden. Wij willen in dit amendement niet aan de partijen de mogelijkheid geven schepenen aan te duiden, wel kandidaturen in te dienen. Niemand wordt echter schepen wanneer hij niet wordt gekozen door de meerderheid van de gemeenteraadsleden. Het is best mogelijk dat bijvoorbeeld tien kandidaturen worden ingediend voor zeven ambten, maar het kan gebeuren dat geen enkele van deze tien worden aangesteld als er geen meerderheid voor is in de gemeenteraad. Wanneer het aantal schriftelijk ingediende kandidaturen niet volstaat voor de samenstelling van het college, zijn mondelinge kandidaturen toegelaten.

De heer Luyten. — Een enkele opmerking, mijnheer Gijs. In uw tekst en in het voorbeeld dat u aanhaalt, wordt de volgorde verstoord van de schepenvierkiezing en dit mag niet, want de rangorde heeft praktische en wettelijke gevolgen.

De heer Gijs. — In welk opzicht verschilt dan de huidige procedure van die welke nu wordt voorgesteld? Zoals zovelen die argumenten hebben aangebracht, haalt u problemen aan die nu bestaan en die inderdaad zullen blijven bestaan, maar die buiten het beperkte doel van dit amendement vallen.

Er is een dubbele sluis. Men zorgt ervoor dat de kandidaten zoveel mogelijk de steun hebben van hun collega's met wie ze samen op dezelfde lijst werden verkozen, maar het is nog altijd de gemeenteraad die, net als nu, voor elk van de kandidaten het laatste woord heeft.

Wanneer de heer Boel zegt dat wij wel trachten te legifereren voor de schepenen maar niet voor de burgemeesters, moet ik opmerken dat er een enorm verschil is : schepenen worden gekozen door de gemeenteraad, burgemeesters worden aangesteld door de Koning, en dit is op legistiek vlak iets totaal anders.

Ik besluit. Ik geef toe dat er misschien nog andere zwakheden zijn in het systeem, in het geheel van deze specifieke wetgeving. Er is waarschijnlijk nog veel stof tot nadenken, maar wij zouden nu toch de politieke wil moeten opbrengen, voor de kiezers en voor meer fatsoen in de politiek, met een kleine wetswijziging een aantal bronnen van verleiding weg te nemen om dingen te doen waarmee niemand in deze zaal — zo hoop ik — akkoord kan gaan. (Applaus op sommige banken van de meerderheid.)

M. le Président. — La parole est à M. Paque.

M. Paque. — Monsieur le Président, chers collègues, je voudrais, à l'occasion du débat, émettre quatre considérations.

Je m'adresserai tout d'abord à notre collègue M. Van Herreweghe qui a déclaré, il y a un instant, et M. Vanderpoorten l'a souligné, que seul le CVP avait essayé, en commission, de défendre une certaine moralité politique.

Permettez-moi de vous rappeler que lors de la dernière session nous avons voté, en commission d'abord, en séance publique ensuite, une

modification du mode d'élection et d'installation des conseillers communaux. L'ensemble des partis a tenté par là de trouver une réponse à ce que je qualifierai d'immoralité politique.

Un projet fut, dans ce but, voté et transmis à la Chambre des représentants. Je regrette d'ailleurs que nos collègues de la Chambre l'aient repoussé.

Dois-je conclure que la moralité et l'immoralité politiques pourraient être interprétées différemment ? J'ignore quelle appréciation donner à ces termes, mais je tiens cependant à vous faire part de mon sentiment à cet égard et à répondre à votre interpellation.

Deuxième considération : Je tiens à vous dire, monsieur Gijs, combien je vous estime. En effet, vous n'avez pas hésité un seul instant à prendre position dans ce domaine et vous avez fait un maximum pour essayer de trouver une solution. J'estime important qu'en commission et au sein de cette assemblée, on étudie minutieusement ces problèmes qui me paraissent essentiels.

En tant que président de la commission, je tiens à vous remercier devant la Haute Assemblée d'avoir avancé, dans cette discussion, des arguments extrêmement valables.

J'en viens maintenant à l'amendement déposé.

Les signataires et leurs partisans prétendent que « sont seules recevables les candidatures signées par la majorité des élus sur les mêmes listes que les candidats ». Je souligne les termes : « par la majorité des élus ».

Cela implique qu'une certaine modification de la structure des partis, sur le plan communal, est intervenue. En effet, on désire de plus en plus exprimer un vote nominatif et l'on souhaite que l'électeur, sur le plan de la municipalité, vote pour un homme déterminé.

Diverses propositions de modification ont été avancées.

Vous n'ignorez pas qu'il est actuellement permis de voter pour tous les candidats moins d'une même liste si on ne désire pas voter en tête de liste.

C'est un vote évidemment quelque peu bizarre, mais cela prouve — et les discussions en commission comme en séance publique l'ont démontré — que l'on veut personnaliser le vote.

Si, bien entendu, on suit votre proposition, monsieur Gijs, on élimine la possibilité d'émettre un vote personnalisé. (*Signes de dénégation de M. Van Herreweghe.*) Cela me paraît certain.

J'émettrai une autre objection en ce qui concerne le cartel.

De plus en plus, notamment dans les grandes cités, on forme des cartels sur base d'un programme électoral. Mais un programme électoral n'est pas un programme de gestion municipale. C'est tout différent. Vous ne pouvez demander que ceux qui se sont prononcés sur un programme électoral soient également d'accord sur un programme communal.

En disant que seules sont recevables les candidatures signées par la majorité des élus, vous éliminez automatiquement tous les cartels, ce qui est extrêmement grave, et c'est pourquoi je vous demande instamment de bien réfléchir.

J'en arrive à ma quatrième et dernière considération. Votre amendement dit encore : « Des candidatures ne pourront être présentées verbalement au cours de la séance d'installation que si — je souligne — le nombre des candidatures déposées par écrit n'est pas suffisant pour constituer le collège échevinal dans sa totalité... »

En cas de majorité, pas de problème; tout le monde vote pour les membres dont les candidatures sont présentées. Quand il n'y a pas de majorité, les candidatures ne devraient plus être présentées dans les cinq jours et par écrit, mais oralement. Si j'ai bien compris ce que vous avez déclaré en commission, dans le cas où il n'y a pas de majorité, c'est le texte actuel qui prévaut. A quoi cela rime-t-il ? Faisons confiance aux conseillers communaux, qui sont par ailleurs nombreux dans cette assemblée, pour introduire les candidatures oralement et non par écrit ! C'est ainsi que cela se passera vraisemblablement.

J'ai rendu, tout à l'heure, hommage à votre volonté de modifier ce qu'il faut bien appeler — et que mes collègues de la Chambre veulent bien m'excuser — un mauvais projet de loi. Je vous rends encore hommage parce que vous avez introduit une notion tout à fait nouvelle. Toutefois, lorsque vous déclarez que, s'il n'y a pas de majorité, c'est le texte actuel qui prévaut, c'est bien la preuve qu'il n'est pas nécessaire de modifier ce qui existe depuis de nombreuses années. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. le Président. — Nous passons au vote sur l'amendement de M. Van Herreweghe et Gijs.

Wij gaan over tot de stemming over het amendement van de heren Van Herreweghe en Gijs.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

148 membres sont présents.

148 leden zijn aanwezig.

93 votent non.

93 stemmen neen.

52 votent oui.

52 stemmen ja.

3 s'abstiennent.

3 onthouden zich.

En conséquence, l'amendement n'est pas adopté.

Derhalve is het amendement niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aubecq, Bascour, Basecq, Belot, Bock, Boel, Bossicart, Canipel, Capoen, Carpels, Clerdent, Close, Coen, Mme Coorens, MM. Coppens, Daems, De Baere, Debussère, Decléty, de Clippele, Deconinck, Degroove, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle, De Pauw-Deveen, MM. De Rouck, Descamps, De Smeyter, de Wasseige, Deworme, Donnay, Doumont, Egelmeers, Eicher, Fèvrier, François, J. Gillet, R. Gillet, Mme Godinache-Lambert, MM. Goossens; Grosjean, Hancké, Mme Herman-Michielsens, MM. Hiernaux, Houben, Hoyaux, Jandrain, Mme Julliams, MM. Knuts, Lagneau, Lahaye, Lallemand, J. Leclercq, R. Leclercq, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Mouton, Noerens, Nutkewitz, Op 't Eynde, Paque, Pecriaux, Pede, J. Peetermans, P. Peeters, Mme Péttry, M. Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Spitaels, Thys, M. Toussaint, Th. Toussaint, Van Daele, Van den Broeck, Vandenhoute, Vandenhove, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vandersmissen, Van Herck, Van houtte, Van In, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathélet et Wyninckx.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, André, Bens, Chabert, Claeys, Conrotte, Cooreman, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, C. De Clercq, T. Declercq, De Cooman, De Kerpel, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. le comte du Monceau de Bergendal, Gerits, Gijs, Mmes L. Gillet, Goor-Eyben, M. Gramme, Mmes Hanquet, Jortay-Lemaire, MM. Kevers, Kuylen, Lagae, Lavens, Lutgen, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Royen, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Stael-Dompas, MM. Tilquin, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vandenabeele, Vanderborght, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Windels et Leemans.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. de Bruyne, Van der Elst et Van Ooteghem.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer de Bruyne. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Califice.

De heer Van der Elst. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Geens.

De heer Vandezande. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Waltniel, zoals daarstraks.

M. le Président. — Toujours à l'article premier, M. Trussart et consorts présentent les amendements que voici :

A. A cet article, remplacer le deuxième alinéa de l'article 2 proposé par le texte suivant :

« Le bourgmestre est nommé par le conseil en son sein. »

B. Supprimer les alinéas 8 et 9 du même article proposé.

A. In dit artikel het tweede lid van het voorgestelde artikel 2 te vervangen als volgt :

« De burgemeester wordt door de raad uit zijn midden benoemd. »

B. Het achtste en het negende lid van hetzelfde artikel te doen vervallen.

La parole est à M. Trussart.

M. Trussart. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, je dois dire d'emblée que nous sommes contre le projet dans son ensemble : il nous paraît très mauvais; le Conseil d'Etat l'a dit à suffisance et les différents intervenants l'ont démontré avec éloquence à cette tribune.

Ne pouvant préjuger le vote sur l'ensemble, je suis bien obligé de défendre mes amendements.

Actuellement, le Roi nomme et révoque les bourgmestres. Il peut donc arriver que des bourgmestres, ayant perdu la confiance de leur conseil, continuent à exercer leurs fonctions. Les cas de scandales ou de malversations dans lesquels ont été impliqués certains bourgmestres, qui ont conservé leurs fonctions, rendent cette proposition d'autant plus nécessaire.

Si l'on veut que l'autonomie communale redevienne une réalité, il faut revenir à la conception qui prévalait lors de l'élaboration de la Constitution, conception confirmée par un arrêt de la Cour de cassation, en 1887, qui dit : « Les pouvoirs communaux sont autonomes et indépendants. Leurs décisions constituent de véritables actes de souveraineté qui doivent être respectés par le gouvernement comme par les particuliers. »

Il va sans dire que nous proposerons parallèlement la révision de l'article 56 de la loi communale qui traite de la révocation des bourgmestres et des échevins.

Bien sûr, il s'avère aussi nécessaire de revoir la façon dont les conseillers sont nommés. Ils doivent évidemment prêter serment avant d'être leur bourgmestre. (*Applaudissements sur les bancs Ecolo.*)

M. le Président. — La parole est à M. Paque.

M. Paque. — Monsieur le Président, chers collègues, en tant que socialistes, nous avons défendu, en commission, la notion que le bourgmestre doit être nommé par le conseil en son sein.

Je voudrais toutefois faire remarquer que pour la nomination du bourgmestre, il ne suffit pas de modifier simplement cet article, mais que d'autres articles de la loi communale devraient l'être également.

M. le Président. — Etes-vous d'accord, monsieur Trussart, pour que le Sénat se prononce par un seul vote sur vos deux amendements ?

M. Trussart. — Oui, monsieur le Président.

M. le Président. — Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

145 membres sont présents.

145 leden zijn aanwezig.

111 votent non.

111 stemmen neen.

21 votent oui.

21 stemmen ja.

13 s'abstiennent.

13 onthouden zich.

En conséquence, les amendements ne sont pas adoptés.

Derhalve, zijn de amendementen niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Bens, Bock, Boel, Bossicart, Canipel, Carpels, Chabert, Claeys, Coen, Conrotte, Cooreman, Mme Coorens, MM. Coppens, Cudell, Daems, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroove, De Kerpel, Delcroix, Mmes Delruelle, De Pauw-Deveen, MM. Descamps, De Seranno, De Smeyter, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Egelseers, Févriér, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Gramme, Grosjean, Mme Hanquet, MM. Hiernaux, Houben, Jandrain, Mme Julliams, MM. Kevers, Knuts, Kuylen, Lagneau, Lahaye, Lavens, R. Leclercq, Lutgen, Luyten, Noerens, Nutkewitz,

Op'tEynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pecriaux, Pede, Edg. Peetermans, Poulet, Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Th. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenhoove, Vanderborcht, Van der Elst, Vandermeulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vandersmissen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, J. Wathélet, Windels, Wyninckx et Leemans.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Belot, Delmotte, de Wasseige, Donnay, Eicher, Goossens, Hancké, Mme Jortay-Lemaire, MM. Lallemand, J. Leclercq, Matthys, Paque, Mme Pétry, M. Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Royen, Spitaels, Trussart, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye et Vercaigne.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Capoen, de Bruyne, Debussère, De Rouck, R. Gillet, Mme N. Maes, MM. R. Maes, J. Peetermans, P. Peeters, Thys, Vandezande, Van In et Van Ooteghem.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, die amendementen hebben uiteraard al onze sympathie, omdat ze waarlijk de manifestatie zouden zijn van de soevereiniteit van de gemeenten die we allen wensen.

Maar, helaas, in de huidige staat van de wetgeving kunnen deze teksten enkel slaan als een tang op een varken.

M. le Président. — Je mets aux voix l'article premier.

Ik breng artikel een in stemming.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

145 membres sont présents.

145 leden zijn aanwezig.

102 votent non.

102 stemmen neen.

41 votent oui.

41 stemmen ja.

2 s'abstiennent.

2 onthouden zich.

En conséquence, l'article premier n'est pas adopté.

Derhalve is het eerste artikel niet aangenomen.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, André, Bascour, Bascq, Belot, Bock, Bossicart, Canipel, Capoen, Clerdent, Close, Coen, Conrotte, Mme Coorens, MM. Coppens, Cudell, Dalem, De Baere, de Bruyne, Debussère, Decléty, de Clippele, Deconinck, le chevalier de Donnée, Degroove, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle, De Pauw-Deveen, MM. De Rouck, Descamps, De Smeyter, de Wasseige, Donnay, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Egelseers, Eicher, Févriér, François, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Hancké, Mme Hanquet, MM. Hiernaux, Houben, Hoyaux, Jandrain, Mme Julliams, MM. Kevers, Knuts, Lagneau, Lahaye, Lallemand, J. Leclercq, R. Leclercq, Lutgen, Luyten, R. Maes, Matthys, Mme Mayence-Goossens, MM. Mouton, Noerens, Nutkewitz, Op 't Eynde, Paque, Pecriaux, Pede, Edg. Peetermans, P. Peeters, Mme Pétry, MM. Poulain, Poulet, Mme Remy-Oger, MM. Seeuws, Sondag, Spitaels, Thys, Tilquin, M. Toussaint, Th. Toussaint, Trussart, Van Daele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vandenhoove, Van der Niepen, Vanderpoorten, Vandersmissen, Van Heck, Van houtte, Van In, Van Ooteghem, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathélet et Wyninckx.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, Aubecq, Bens, Chabert, Claeys, Cooreman, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, C. De Clercq,

T. Declercq, De Cooman, De Kerpel, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Gerits, Gijs, R. Gillet, Kuylen, Lavens, Mme Panneels-Van Baelen, MM. J. Peetermans, Rutten, Smeers, Mmes Smitt, Staels-Dompas, Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vandenabeele, Vanderborgh, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herreweghe, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Windels et Leemans.

Se sont abstenus :
Hebben zich onthouden :

MM. Van der Elst et Vandezande.

M. le Président. — Le vote que le Sénat vient d'émettre implique qu'il se rallie aux conclusions de la commission, tendant au rejet du projet de loi.

Uit de stemming blijkt dat de Senaat de commissie volgt die het verwerpen van het ontwerp van wet voorstelt. (*Instemming.*)

Je présume que les membres qui se sont abstenus l'ont fait pour les motifs invoqués précédemment. (*Assentiment.*)

PRESENTATION DE CANDIDATS AU CONSEIL D'ETAT

VOORDRACHT VAN KANDIDATEN VOOR DE RAAD VAN STATE

M. le Président. — Voici les résultats du second tour de scrutin pour la présentation de candidats au Conseil d'Etat :

1. Pour la quatrième place (bulletin de couleur jaune) :
1. Voor de vierde plaats (gele stembriefjes) :

Nombre de votants : 155.

Aantal stemmenden : 155.

Bulletin blanc ou nul : 1.

Blanco- of ongeldige stembriefje : 1.

Votes valables : 154.

Geldige stemmen : 154.

Majorité absolue : 78.

Volstrekte meerderheid : 78.

M. Stryckmans obtient 131 suffrages.

De heer Stryckmans bekomt 131 stemmen.

M. Van Vyve obtient 18 suffrages.

De heer Van Vyve bekomt 18 stemmen.

Mme Ansiaux obtient 3 suffrages.

Mevrouw Ansiaux bekomt 3 stemmen.

M. Closset obtient 2 suffrages.

De heer Closset bekomt 2 stemmen.

2. Pour la sixième place (bulletin de couleur verte) :

2. Voor de zesde plaats (groene stembriefjes) :

Nombre de votants : 155.

Aantal stemmenden : 155.

Bulletins blancs ou nuls : 2.

Blanco- of ongeldige stembriefjes : 2.

Votes valables : 153.

Geldige stemmen : 153.

Majorité absolue : 77.

Volstrekte meerderheid : 77.

M. Favresse obtient 89 suffrages.

De heer Favresse bekomt 89 stemmen.

M. Martens obtient 43 suffrages.

De heer Martens bekomt 43 stemmen.

M. Van Vyve obtient 18 suffrages.

De heer Van Vyve bekomt 18 stemmen.

M. Deschamps obtient 2 suffrages.

De heer Deschamps bekomt 2 stemmen.

M. Van der Vorst obtient 1 suffrage.

De heer Van der Vorst bekomt 1 stem.

En conséquence, M. Favresse est proclamé 2e candidat de même que M. Stryckmans.

Nous allons procéder à la désignation du troisième candidat à chacune des deux places.

Wij gaan nu over tot de aanwijzing van de derde kandidaat voor elk van beide ambten.

Le vote commence par le nom de M. Vandenabeele.

De stemming begint met de naam van de heer Vandenabeele.

— Il est procédé au scrutin.

Er wordt overgegaan tot de geheime stemming.

M. le Président. — Le scrutin est clos.

De stemming is gesloten.

Il conviendra sans doute au Sénat de poursuivre l'examen de son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouilleront les bulletins.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembiljetten nazien. (*Instemming.*)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE LA PRÉVOYANCE SOCIALE DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1982

Vote

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE VOORZORG VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1982

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

137 membres sont présents.

137 leden zijn aanwezig.

80 votent oui.

80 stemmen ja.

53 votent non.

53 stemmen neen.

4 s'abstiennent.

4 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera transmis à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.

Ont voté oui :

Hebben ja gestemd :

MM. Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Bens, Bock, Bossicart, Chabert, Claeys, Close, Coen, Conrotte, Cooreman, Daems, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Bondt, C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, De Cooman, le chevalier de Donnée, De Kerpel, Mme Delruelle, M. Descamps, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, M. Gramme, Mme Hanquet, MM. Kuylen, Lagae, Lagneau, Lahaye, Lavens, Lutgen, Noerens, Nutkewitz, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Pouillet, Rutten, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vandenhaute, Vanderborgh, Vandermeulen, Vanderpoorten,

Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, J. Wathelet, Windels et Leemans.

Ont voté non :

Hebben neen gestemd :

MM. Adriaenssens, Basecq, Belot, Capoen, Mme Coorens, MM. Copen, De Baere, Debussère, de Clippele, Deconinck, Degroeve, Delcroix, Delmotte, Mme De Pauw-Devee, MM. De Rouck, De Smeyter, Donnay, Egelmeers, Eicher, R. Gillet, Goossens, Grosjean, Hancké, Mmes Jortay-Lemaire, Julliams, MM. Knuts, Lallemand, J. Leclercq, R. Leclercq, Luyten, Mme N. Maes, MM. R. Maes, Matthys, Mouton, Op 't Eynde, Paque, Pecriaux, J. Peetermans, Mme Pétry, M. Poulain, Mme Remy-Oger, MM. Royen, Seeuws, Th. Toussaint, Trussart, Vandenhove, Van Der Niepen, Van In, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Roye, Vercaigne et Wyninckx.

Se sont abstenus :

Hebben zich onthouden :

MM. Clerdent, de Bruyne, Van der Elst et Vandezande.

M. le Président. — Les membres qui se sont abstenus sont priés de faire connaître les motifs de leur abstention.

M. Clerdent. — Monsieur le Président, je me suis abstenu parce que j'ai pairé avec M. Dehousse.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 70 DE LA LOI COMMUNALE

Vote

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 70 VAN DE GEMEENTEWET

Stemming

M. le Président. — Nous passons au vote de l'ensemble du projet de loi amendé modifiant l'article 70 de la loi communale.

Wij gaan over tot de stemming over het geheel van het geamendeerd ontwerp van wet tot wijziging van artikel 70 van de gemeentewet.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over het ontwerp van wet in zijn geheel.

137 membres sont présents.

137 leden zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Allen stemmen ja.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera renvoyé à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Ont pris part au vote :

Hebben aan de stemming deelgenomen :

MM. Adriaenssens, Aerts, Akkermans, André, Aubecq, Bascour, Basecq, Belot, Bens, Bock, Bossicart, Canipel, Capoen, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Coen, Conrotte, Cooreman, Mme Coorens, MM. Coppens, Daems, Dalem, Mme De Backer-Van Ocken, MM. De Baere, De Bondt, de Bruyne, Debussère, T. Declercq, Decléty, de Clippele, Deconinck, De Cooman, le chevalier de Donnée, Degroeve, De Kerpel, Delcroix, Delmotte, Mmes Delruelle, De Pauw-Devee, MM. De Rouck, Descamps, De Smeyter, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Donnay, Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Egelmeers, Eicher, Février, François, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mme L. Gillet, M. R. Gillet, Mmes Godinache-Lambert, Goor-Eyben, MM. Goossens, Gramme, Grosjean, Hancké, Mme Hanquet, M. Hiernaux, Mmes Jortay-Lemaire, Julliams, MM. Kervers, Knuts, Kuylen, Lagae, Lagneau, Lahaye, Lallemand, Lavens, J. Leclercq, R. Leclercq, Luyten, R. Maes, Matthys, Mouton, Noerens, Nutkewitz, Op 't Eynde, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Paque,

Pecriaux, Pede, Edg. Peetermans, J. Peetermans, Mme Pétry, MM. Poulain, Poullert, Mme Remy-Oger, MM. Royen, Rutten, Seeuws, Smeers, Mme Smitt, M. Sondag, Mme Staels-Dompas, MM. Tilquin, M. Toussaint, Th. Toussaint, Trussart, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Van Daele, Vandenaabeele, Van den Broeck, Vandenhoute, Vandenhove, Vanderborcht, Van der Elst, Vanderneulen, Van Der Niepen, Vanderpoorten, Vandezande, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van In, Van Nevel, Vannieuwenhuyze, Van Ooteghem, Mme Van Puymbroeck, MM. Van Rompaey, Van Roye, Verbist, Vercaigne, Vermeiren, J. Wathelet, Windels, Wyninckx et Leemans.

PROPOSITION DE LOI ACCORDANT LE TITRE DE VILLE A LA COMMUNE DE JODOIGNE

Discussion et vote de l'article unique

VOORSTEL VAN WET TOT TOEKENNING VAN DE TITEL VAN STAD AAN DE GEMEENTE GELDENAKEN

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi accordant le titre de ville à la commune de Jodoigne.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Geldenaken.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique de la proposition de loi est ainsi rédigé :

Article unique. L'article 261 de l'arrêté royal du 17 septembre 1975 portant fusion de communes et modifications de leurs limites, ratifié par la loi du 30 décembre 1975, est complété par un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« La nouvelle commune est autorisée à porter le titre de ville. »

Enig artikel. Artikel 261 van het koninklijk besluit van 17 september 1975 houdende samenvoeging van gemeenten en wijziging van hun grenzen, bekrachtigd bij de wet van 30 december 1975, wordt aangevuld met een nieuw lid, luidende :

« De nieuwe gemeente wordt gemachtigd de titel van stad te voeren. »

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Morgen stemmen wij over het voorstel van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

PROPOSITION DE LOI RESTITUANT A LA COMMUNE DE WAREMME LE TITRE DE VILLE

Discussion et vote de l'article unique

VOORSTEL VAN WET WAARBIJ AAN DE GEMEENTE BORGWORM OPNIEUW DE TITEL VAN STAD WORDT VERLEEND

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi restituant à la commune de Waremmes le titre de ville.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet, waarbij aan de gemeente Borgworm opnieuw de titel van stad wordt verleend.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. J. Gillet, rapporteur. — Je me réfère à mon rapport écrit, monsieur le Président.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is uiteraard node dat wij ons moeien in het toekennen van stadsrechten aan een Waalse entiteit.

Wij zijn autonomisten genoeg om ons van deze bemoeienis te onthouden ware het niet, mijnheer de minister, dat er daar klaarblijkelijk nog altijd enige onduidelijkheid bestaat in verband met de gevolgen van het toekennen van deze zogenaamde stadsrechten.

Wij wensen uit uw mond, in deze openbare vergadering, nog eens duidelijk te vernemen, ten eerste, dat het toekennen van de benaming stad — ik noem het met een middeleeuwse term het toekennen van stadsrechten — in geen geval aanleiding geeft of zal kunnen geven tot een klasseverheffing in de kwalificatie van de steden en gemeenten. En, ten tweede, dat voor niemand, ook niet voor de personeelsleden die in deze entiteit tewerkgesteld zijn, deze klasseverheffing of het toekennen van stadsrechten enig bijkomend financieel voordeel zal opleveren.

Wanneer ik op deze beide vragen van u een duidelijk negatief antwoord krijg, willen wij ons van verder commentaar onthouden.

Mocht uw antwoord echter dubbelzinnig zijn, zal ik een amendement indienen dat ertoe strekt aan de bestaande tekst de zin toe te voegen: « Deze toekenning kan geen aanleiding geven tot enige klasseverheffing noch tot enig bijkomend financieel voordeel. » (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. André.

M. André. — Monsieur le Président, je suis le rapporteur de la proposition de loi tendant à accorder le titre de ville à la commune de Rochefort. J'ai mentionné dans mon rapport écrit la déclaration du Vice-Premier ministre qui précise que le titre de ville est purement honorifique, en manière telle qu'aucune conséquence d'ordre financier, juridique ou autre ne s'y attache. Renvoi est fait alors au bulletin des *Questions et Réponses* de la Chambre des représentants du 2 février 1982, où figure, en page 83, la réponse à une question de M. Valkeniers.

Il me semble que c'est la réponse à ce que M. Van In vient d'imaginer.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, je ne puis évidemment que confirmer ce point de vue.

M. le Président. — La parole est à M. Donnay.

M. Donnay. — Monsieur le Président, j'aimerais obtenir une précision après la déclaration de M. André.

Qu'en est-il des dispositions du Code civil qui prévoient certaines impositions particulières concernant les villes et les faubourgs? Je présume qu'elles s'appliqueront aux communes qui seront classées comme villes.

Les impositions relatives aux villes et faubourgs concernent notamment la propriété et la mitoyenneté: l'obligation de construire des murs mitoyens, par exemple.

J'entends affirmer aujourd'hui que l'octroi du titre de ville n'entraînera aucune conséquence juridique. Si je comprends bien, il y en aurait néanmoins.

De heer De Bondt. — Wij moeten daar in de commissie over spreken.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, je puis confirmer que l'octroi du titre de ville n'a aucun impact sur les sujets évoqués par l'honorable membre.

M. le Président. — Messieurs, je vous rappelle que le seul objet en discussion est le texte d'un article unique disant: « La commune de Waremmes est autorisée à porter le titre de ville. »

La parole est à M. Donnay.

M. Donnay. — Monsieur le Président, des déclarations viennent d'être faites, que je n'avais pas encore entendues jusqu'à présent.

Or, il s'agit de dispositions prévues au Code civil. Je m'étonne que M. le ministre prétende que l'octroi du titre de ville n'aura aucune incidence sur le plan juridique.

Plusieurs articles du Code civil reprennent la définition, l'appellation de « faubourg » et de « ville » et j'ai en mémoire, en ce qui les concerne, les dispositions qui prévoient notamment l'obligation de construire des murs mitoyens.

Je présume qu'il y aura donc tout de même une conséquence et que les communes auxquelles sera accordé le titre de ville pourront également bénéficier du statut particulier prévu par le Code civil.

M. le Président. — La parole est à M. Gramme.

M. Gramme. — Monsieur le Président, je crois devoir faire observer à notre collègue qu'il n'existe pas de définition du faubourg dans le Code civil et que, lorsque le terme de « ville » y est utilisé, il vise simplement un ensemble à caractère urbain. Le Code civil est également applicable à ce que nous appelons communément des villages, car il s'agit d'ensembles de maisons qui constituent un ensemble urbanisé, une « agglomération ». Le titre de ville, en soi, ne vient ni confirmer ni infirmer l'application des dispositions du Code civil.

Il n'existe pas non plus, je le répète, de définition légale du faubourg dans le Code. L'appréciation est laissée au juge de paix.

De toute manière, le titre de « ville » n'intervient pas dans cette affaire.

M. Donnay. — Je suis d'accord avec vous, monsieur Gramme, en ce qui concerne les ensembles d'habitations agglomérées, mais pas pour ce qui est des villes.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraiment, personne ne demande le mot en la discussion générale? Non, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion de l'article unique de la proposition de loi le texte adopté par la commission?

Ik stel de Senaat voor de tekst van het enig artikel van het voorstel van wet, aangenomen door de commissie, als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus wordt beslist.

L'article unique est ainsi rédigé :

Article unique. La commune de Waremmes est autorisée à porter le titre de ville.

Enig artikel. De gemeente Borgworm wordt gemachtigd de titel van stad te voeren.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

We stemmen morgen over het voorstel van wet in zijn geheel.

PROPOSITION DE LOI TENDANT A ACCORDER LE TITRE DE VILLE A LA COMMUNE DE ROCHEFORT

Discussion et vote de l'article unique

VOORSTEL VAN WET TOT TOEKENNING VAN DE TITEL VAN STAD AAN DE GEMEENTE ROCHEFORT

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi tendant à accorder le titre de ville à la commune de Rochefort.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet tot toekenning van de titel van stad aan de gemeente Rochefort.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. André, rapporteur. — Je me réfère à mon rapport écrit, monsieur le Président.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraiment, personne ne demande le mot en la discussion générale? Non, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion de l'article unique de la proposition de loi le texte adopté par la commission ?

Ik stel de Senaat voor de tekst van het enig artikel van het voorstel van wet, aangenomen door de commissie, als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus wordt beslist.

L'article unique est ainsi rédigé :

Article unique. La commune de Rochefort est autorisée à porter le titre de ville.

Enig artikel. De gemeente Rochefort is gemachtigd de titel van stad te voeren.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

Er zal morgen worden gestemd over het voorstel van wet in zijn geheel.

PROPOSITION DE LOI TENDANT A ACCORDER LE TITRE DE VILLE A LA COMMUNE DE BEAURAING

Discussion et vote de l'article unique

VOORSTEL VAN WET TOT VERLENING VAN DE TITEL VAN STAD AAN DE GEMEENTE BEAURAING

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi tendant à accorder le titre de ville à la commune de Beauraing.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet tot verlening van de titel van stad aan de gemeente Beauraing.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. R. Leclercq, rapporteur. — Je me réfère à mon rapport écrit, monsieur le Président.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand het woord in de algemene beraadslaging ? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Il conviendra sans doute au Sénat de prendre comme base de la discussion de l'article unique de la proposition de loi le texte adopté par la commission ?

Ik stel de Senaat voor de tekst van het enig artikel van het voorstel van wet, aangenomen door de commissie, als basis te nemen voor de bespreking. (*Instemming.*)

Il en est ainsi décidé.

Aldus wordt beslist.

L'article unique est ainsi rédigé :

Article unique. La commune de Beauraing est autorisée à porter le titre de ville.

Enig artikel. De gemeente Beauraing is gemachtigd de titel van stad te voeren.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

Er zal morgen worden gestemd over het voorstel van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI MODIFIANT L'ARTICLE 68 DE LA LOI ELECTORALE COMMUNALE

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 68 VAN DE GEMEENTEKIESWET

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi modifiant l'article 68 de la loi électorale communale.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 68 van de gemeentekieswet.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Vandenhoute, rapporteur. — Monsieur le Président, la commission a examiné ce projet de loi qui nous a été transmis par la Chambre des représentants. Après avoir entendu le ministre de l'Intérieur, qui a d'ailleurs émis un avis favorable, elle a adopté ce projet par 13 voix et 1 abstention.

C'est pourquoi je demande au Sénat de l'adopter.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging ? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Article unique. L'article 68, 4°, de la loi électorale communale est supprimé.

Enig artikel. Artikel 68, 4°, van de gemeentekieswet wordt weggelaten.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Er zal morgen worden gestemd over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION D'ARRETES ROYAUX PRIS EN EXECUTION DE LA LOI DU 23 JUILLET 1971 CONCERNANT LA FUSION DES COMMUNES ET LA MODIFICATION DE LEURS LIMITES

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN WET TOT BEKRACHTIGING VAN KONINKLIJKE BESLUITEN GENOMEN TER UITVOERING VAN DE WET VAN 23 JULI 1971 BETREFFENDE DE SAMENVOEGING VAN GEMEENTEN EN DE WIJZIGING VAN HUN GRENZEN

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi relatif à la loi du 23 juillet 1971 concernant la fusion des communes et la modification de leurs limites.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet aangaande de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Gramme, rapporteur. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, le projet soumis à la commission de l'Intérieur a été adopté par la Chambre des représentants le 2 juillet et a été soumis d'urgence au Sénat.

Vu la proximité de la fin de session et l'impérieuse nécessité de fixer la situation des territoires communaux avant les élections d'octobre, la commission accepte l'urgence et marque son accord sur un rapport verbal à la séance plénière.

Votre commission a tout d'abord entendu un exposé du Vice-Premier ministre, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique.

Het wetsontwerp strekt tot de bekrachtiging van drie koninklijke besluiten, genomen op basis van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen.

De twee koninklijke besluiten van 14 juni 1982 concretiseren de verbintenis aangegaan door de regering, daags na de aanneming van de wet van 30 december 1975.

Zij beogen, wat detailpunten betreft, de voltooiing van de samenvoeging van gemeenten toentertijd verwezenlijkt, door over te gaan tot grenscorrecties meestal opgedrongen door de aard van de plaatsen.

Dit verklaart dat voor al deze verrichtingen de twee betrokken gemeenten en de bestendige deputatie, waarvan het advies door de wet is vereist, hun instemming hebben betuigd.

Voor de gemeentegrenscorrecties in de provincie Limburg en voor de wijzigingen van de grenzen in het arrondissement Nijvel, in de provincie Luxemburg en Namen, hebben respectievelijk de Vlaamse Executieve en de Executieve van het Waalse Gewest eveneens een eensluidend advies uitgebracht zoals artikel 80 van de bijzondere wet op de hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 voortaan vereist.

Het koninklijk besluit van 15 juni 1982 regelt, zich inspirerend op de maatregelen inzake wijziging van de gemeentegrenzen, bekrachtigd door de wet van 30 december 1975, de uitvoeringsmodaliteit van deze grenswijzigingen.

Het ware ongetwijfeld wenselijk geweest al deze grenswijzigingen te verwezenlijken vóór de algemene volkstelling van 1 maart 1981 en bij ontstentenis daarvan, dan toch, vóór de gemeenteraadsverkiezingen van oktober eerstkomende.

Het aantal ingediende vragen, 1302 voor het hele land, de tijd vereist voor een voorafgaand onderzoek door de provinciale commissie, de contacten gelegd met de gewestelijke executieven ten einde met hen een beleid uit te stippelen dat hun eensluidend advies kon verwerven, verklaren dat het pas einde 1981 begin 1982 mogelijk was de bij de wet bepaalde procedures aan te vatten.

In akkoord met de gewestelijke executieven werd, gelet op deze omstandigheden, besloten nu enkel de verrichtingen die éénparig werden aangenomen aan het Parlement ter bekrachtiging voor te leggen.

De regering heeft zich beperkt tot de provincies Limburg, Luxemburg en Namen en tot het arrondissement Nijvel. Voor deze landsgedeelten beschikte zij over het geheel van de dossiers, die éénparig werden aangenomen. Dit was niet het geval voor de andere provincies omdat de regering, ofwel niet in het bezit gesteld werd van alle dossiers — dit is het geval voor Henegouwen — ofwel het eensluidend advies van de gewestelijke executieve niet verkreeg. Dit was het geval voor de provincie Luik.

Il est utile de préciser que, lors de la discussion en commission du budget du ministère de l'Intérieur, le ministre a rappelé que, suite à la circulaire ministérielle du 15 avril 1976, 1302 demandes ont été introduites par des départements ministériels, des communes, des particuliers, des organismes privés, visant, par des rectifications périphériques, à parachever sur des points de détail les fusions de communes ratifiées par la loi du 30 décembre 1975.

Ces demandes ont d'abord été introduites à l'échelon provincial par MM. les gouverneurs et commissaires d'arrondissement. Elles ont été ensuite soumises à une commission provinciale, essentiellement composée de techniciens, chargée d'émettre, dans chaque cas, un avis circonstancié et motivé afin de préparer une décision de modification technique.

C'est finalement dans la seconde moitié de 1978 et au début de 1979 que le département a été saisi de ces dossiers par les gouverneurs.

La loi créant des institutions communautaires et régionales provisoires, coordonnée le 20 juillet 1979 et, par la suite, la loi spéciale de réformes institutionnelles du 8 août 1980 sont venues compléter la procédure telle qu'elle était prévue par la loi du 23 juillet 1971, concernant la fusion des communes et la modification de leurs limites.

En plus des avis des conseils communaux intéressés et de la députation permanente du conseil provincial, ces législations ont prévu que l'avis conforme de l'Exécutif flamand ou de l'Exécutif régional wallon, selon le cas, est requis préalablement à toute délibération en Conseil des ministres sur un avant-projet de loi portant fusion de communes ou sur un arrêté royal portant fusion des communes en application de la loi du 23 juillet 1971.

Eu égard à cet avis conforme désormais requis, il a semblé souhaitable, avant le déclenchement officiel des procédures, de nouer des contacts avec l'exécutif régional compétent. Il a paru, en effet, qu'il serait assez vain de déclencher des procédures qui ne soient pas finalement susceptibles de recueillir cet accord de l'exécutif

régional, désormais exigé par l'article 80 de la loi spéciale du 8 août 1980.

Aussi, à partir de février 1981, une commission de concertation Intérieur-exécutif régional a examiné, à raison d'une réunion par semaine, toutes les demandes introduites et a retenu celles à propos desquelles il y avait lieu d'entamer officiellement la consultation prévue par la loi du 23 juillet 1971.

Finalement, la procédure a été déclenchée. Dans la région wallonne : le 4 août 1981, pour les 23 rectifications de limites dans la province de Luxembourg; le 21 septembre 1981, pour 109 cas dans la province de Liège; le 19 octobre 1981, pour 35 cas dans la province de Namur; le 29 octobre 1981, pour 26 cas dans l'arrondissement de Nivelles; le 25 novembre 1981, pour 128 cas dans la province de Hainaut. Dans la région flamande : le 2 août 1981, pour 31 cas dans la province de Limbourg; le 21 septembre 1981, pour 55 cas dans le Brabant flamand; le 18 novembre 1981, pour 52 cas dans la Flandre orientale; le 21 janvier 1982, pour 39 cas dans la Flandre occidentale; le 19 février 1982, pour 43 cas dans la province d'Anvers.

Pour formuler leurs avis, la loi du 23 juillet 1971 accorde un délai de nonante jours aux conseils communaux intéressés et de cent jours à la députation permanente du conseil provincial.

C'est ce qui explique que ce soit finalement dans le courant du premier trimestre de 1982 que le département ait reçu en retour des gouverneurs les dossiers relatifs à la consultation des conseils communaux intéressés et de la députation permanente.

Au début juin, malgré plusieurs rappels, il n'est toujours pas en possession de la totalité des dossiers du Hainaut, ni même de tous les dossiers à propos desquels les conseils communaux et la députation permanente ont émis un avis favorable, dossiers cependant réclamés par priorité.

En effet, à cause du temps consacré aux consultations préalables et du retard apporté au lancement des procédures, il eût été vain d'espérer pouvoir encore réaliser l'ensemble de ces rectifications avant les prochaines élections communales.

Aussi, en concertation avec les exécutifs régionaux, a-t-il été décidé de ne présenter aux Chambres, avant la fin de la session, que les dossiers de rectifications de limites communales qui ont recueilli l'accord de toutes les parties concernées.

En même temps que les arrêtés royaux qui réalisent ces rectifications, le Parlement sera invité à ratifier un arrêté royal réglant certaines modalités et conséquences de ces rectifications s'inspirant de ce qui a été fait en 1975, comme cela a été encore tout récemment le cas pour la fusion d'Anvers.

Un second train de modifications de limites comportera le solde des opérations qui font l'unanimité tant en région flamande qu'en Wallonie. Dès à présent, les exécutifs régionaux sont déjà saisis de certains de ces dossiers.

Le souci du département de soumettre à la ratification du Parlement, en même temps province par province, toutes les rectifications qui ont recueilli l'accord de toutes les autorités consultées tend donc à garantir le caractère essentiellement technique de ces opérations.

Ce second train sera présenté après les vacances. Les autres cas devraient également être réglés avant le premier janvier 1983 pour respecter les délais fixés par la loi du 23 juillet 1971, concernant la fusion des communes et la modification de leurs limites.

La commission a alors abordé la discussion générale.

Un membre interroge sur les conséquences de ces modifications de limites communales sur le nombre de membres composant les conseils communaux et les collègues échevinaux dans les communes concernées.

Le ministre précise que, selon les calculs de l'administration, les transferts de population viseront 101 personnes en région wallonne et 84 dans la région flamande. Il n'y aura aucune incidence sur la classification des communes qui sert à déterminer le nombre de conseillers et échevins.

Ce n'est toutefois qu'après le vote du présent projet, ajoute le ministre, que sera publié l'arrêté classant les communes et précisant le nombre d'élus au conseil et au collège.

A un autre membre, le ministre répond qu'il reste effectivement des dossiers à traiter pour lesquels les délais requis légalement n'ont pas permis l'ensemble des consultations prescrites.

Le fait de n'avoir pas traité l'ensemble des dossiers entraînera peut-être des conséquences fâcheuses lorsqu'une décision interviendra après les élections communales. Tel est l'avis d'un membre qui envisage, par exemple, le transfert d'un territoire où habite un

conseiller élu ou bien le transfert d'une partie de commune dont le nombre d'habitants mettrait en doute la représentativité du conseil.

Le ministre espère rester dans le cadre de la loi, c'est-à-dire en terminer pour fin 1982. Il n'exclut pas la possibilité de problèmes concrets mais la probabilité est néanmoins fort réduite. Le présent projet n'a pas la prétention de tout résoudre.

Un membre soulève le cas particulier d'un membre du centre public d'aide sociale dont la situation n'est pas évidente entre le premier janvier 1983 et le mois d'avril : cette situation naît de la récente décision au sujet des territoires de Kapellen et Ekeren.

Ce problème est réglé dans le texte de la loi, précise le ministre, puisque les CPAS actuels resteront en fonction et en responsabilité jusqu'à l'installation des nouveaux en avril 1983.

Le ministre rassure les membres de la commission quant à sa volonté, lors du prochain train de modifications de limites, d'éviter au mieux les inconvénients signalés.

La commission a alors procédé aux votes.

Les articles ainsi que le projet de loi sont adoptés à l'unanimité des quatorze membres présents.

La commission a fait confiance au rapporteur pour un rapport oral. *(Applaudissements sur divers bancs.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Bondt.

De heer De Bondt. — Mijnheer de Voorzitter, heren ministers, geachte collega's, ik ben de verslaggever dankbaar. Hij weet precies waarover het gaat en hij heeft met grote helderheid uiteengezet wat er aan de orde is.

Ik ben geen voorstander van deze partiële aanpak.

De bespreking in de commissie heeft trouwens aangetoond dat er geen enkele noodzaak bestaat om dit ontwerp, partiële althans, nog vóór de gemeenteraadsverkiezingen aan te nemen vermits de weerslag ervan op de samenstelling van de raden of op de classificatie van de gemeenten nihil is.

Ik voer hier het woord alleen om eraan te herinneren dat tijdens de homerische bespreking van de fusiewet, zoals de collega's die toen lid waren van de Senaat zich zullen herinneren, geen mogelijkheid bestond om het koninklijk besluit dat bij wet werd bekrachtigd te amenderen. Hierover werd lang gediscussieerd, maar uiteindelijk besloot het Parlement dat het niet mogelijk was.

In mijn arrondissement werd bij de fusie van de gemeenten een materiële vergissing begaan. Toen de gemeenten Meerdonk en Kieldrecht respectievelijk bij de gemeenten Sint-Gillis en Beveren werden gevoegd was men vergeten de wijk Klein-Meerdonk bij de gemeente Beveren te voegen. Men kon dat niet rechtzetten bij wijze van amendement. De toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, de heer Michel, heeft ons toen verzekerd dat dit maar een klein kunstje zou zijn en dat het na enkele tijd zou worden geregeld door een grenscorrectie.

Nu is het zes jaar later en ik stel vast dat de opeenvolgende ministers van Binnenlandse Zaken daar niet toe gekomen zijn.

Daarom had ik liever gehad dat dit pakket in zijn geheel werd behandeld. Uit het verslag bleek dat uw departement de voorstellen tot grenscorrectie naar de verschillende provinciegouverneurs heeft kunnen verzenden met de regelmaat van een klok, maar toch met ruime tussenpauzes, wellicht eigen aan dit soort werk. Thans neemt u een wetgevend initiatief dat uiteraard onvolmaakt is vermits het maar een gedeelte van de problematiek van het gehele land oplost.

Deze partiële aanpak ontgoochelt mij een beetje, hoe ingewikkeld de procedure ook weze die u moet respecteren, waar ik begrip voor heb. Ik had liever gezien dat dit in zijn geheel werd aangepakt, maar blijkbaar was dat niet mogelijk. Daarom zal ik mij dan ook aansluiten bij de stemming van de commissie.

Ik wilde dit vermelden om te tonen hoe parlementsleden zes jaar later nog op hun honger zijn nadat zij de minister in 1975 tegemoet zijn gekomen voor een materiële vergissing. Als een minister dan toch de moed heeft om grenscorrecties tot stand te brengen, waarvoor ik hem feliciteer, dan gebeurt het nog op een zeer partiële manier zonder dat dit enig voordeel brengt voor de betrokken gemeente. Het argument dat het moet gebeuren vóór de gemeenteraadsverkiezingen snijdt op politiek vlak geen hout.

Als deze partiële regeling werd verklaard door een politiek argument zou ik daar geen graten in gezien hebben, want het is altijd beter één stap te zetten wanneer men er geen twee kan doen. Vermits deze stap toch geen betekenis heeft zou mijn voorkeur gaan naar een algemene aanpak. Aangezien dat vandaag echter niet mogelijk blijkt te zijn,

sluit ik mij aan bij de meerderheid. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb met veel aandacht het Kamerverslag van de heer Cardoen over dit wetsontwerp gelezen, en ik heb ook met veel aandacht geluisterd naar het mondeling verslag van collega Gramme.

Mijnheer de minister, toch blijft er nog een belangrijke vraag in verband met deze grenscorrecties.

Evenals de heer De Bondt vind ik het spijtig dat u nu niet het geheel van de grenscorrecties tot stand kunt brengen. Men is nog niet klaar met de consultaties wat Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Antwerpen, Vlaams-Brabant en het arrondissement Leuven betreft.

In het verslag van de heer Cardoen lees ik echter : « De grenscorrecties daarentegen die in het Vlaamse land moeten worden uitgevoerd, blijven hangende en worden verschoven naar een ander ontwerp dat in de herfst, wellicht na de verkiezingen, zal worden ingediend. »

De heer Gramme heeft daarnet trouwens ongeveer hetzelfde gezegd. Hij verklaarde immers dat de hangende problemen in het najaar, dus vóór 1 januari, zouden worden behandeld.

Mijnheer de minister, ik wens u dienaangaande te vragen wat zal gebeuren met grenscorrecties — en er zijn er zo, ik ken er zelfs een in mijn eigen gemeente — waarover de betrokken gemeenteraden zich akkoord hebben verklaard en waarover de bestendige deputatie ook een gunstig advies heeft verleend, waar meer dan vierhonderd inwoners uit een aanpalende gemeente, de stad Gent om precies te zijn, naar de gemeente Merelbeke zouden worden overgeheveld, terwijl van de gemeente Merelbeke tweehonderd andere inwoners naar de stad Gent zouden worden overgeheveld. Dit zal wellicht ook in andere gemeenten voorkomen maar ik geef u dit voorbeeld omdat ik het uiteraard best ken. Wat zal er gebeuren met de vertegenwoordiging van die inwoners ? Wat zal er gebeuren met de mogelijkheid van het verkozen gemeentebestuur na de verkiezingen van 10 oktober om de reglementering en de gemeentelijke fiscale wetgeving toe te passen op inwoners van een gebied dat niet tot het grondgebied van de gemeente behoorde op het ogenblik van de gemeenteraadsverkiezingen ?

Ik heb de indruk dat u in dergelijke gevallen nieuwe gemeenteraadsverkiezingen zult moeten uitschrijven om de situatie in orde te brengen.

Mijnheer de minister, ik zou graag uw standpunt kennen aangaande de wettigheid van de vertegenwoordiging van mensen die niet tot de gemeente behoorden op het ogenblik van de verkiezingen omdat de grond waarop zij nog altijd wonen toen tot een andere gemeente behoorde.

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, chers collègues, je ne reviendrai pas sur les problèmes généraux déjà parfaitement évoqués par le rapporteur et je me limiterai dès lors à répondre aux deux interventions.

A propos de l'approche partielle que déplore, sinon reproche M. De Bondt, il est évident que l'on aurait pu attendre que tous les dossiers soient prêts pour prendre l'arrêté royal et le soumettre à ratification, mais nous avons pensé qu'il était peu raisonnable d'attendre les documents relatifs à la dernière province pour engager le processus permettant d'opérer la clarification nécessaire avant les prochaines élections communales.

M. Gramme, le rapporteur, a cité les dates auxquelles ont été introduites toutes les demandes de consultation.

Je constate — et je réponds ainsi partiellement à l'honorable M. Pede — que pour ce qui concerne la province de Flandre orientale, la procédure fut engagée en novembre 1981, mais qu'à ce jour je n'ai pas encore reçu d'avis officiel du gouverneur de cette province.

Il en va de même pour les provinces de Flandre occidentale et d'Anvers pour lesquelles la procédure fut engagée par mes soins dès mon arrivée au département, au début de cette année et donc plus tardivement.

S'il s'agit, dans le cas précis évoqué par M. De Bondt, d'une rectification qui ne fait pas problème, elle interviendra avant la fin de l'année en même temps que pour l'ensemble des provinces.

D'aucuns pourraient me demander pourquoi je n'ai pas introduit dans l'arrêté royal et soumis à ratification les dossiers relatifs à certaines parties de provinces, puisque aussi bien plusieurs communes ont d'ores et déjà communiqué leurs données. Je répète que je n'ai toujours pas reçu d'avis des gouverneurs des deux Flandres et de la province d'Anvers.

Par contre, les provinces de Hainaut et de Liège m'ont transmis des notifications partielles, mais je me suis refusé à m'engager dans cette voie afin d'éviter que des retouches successives soient apportées au périmètre des communes, dont la classification risquait d'être affectée, dans certains cas, par une éventuelle sélection de ces rectifications.

Le souci du département de l'Intérieur de soumettre au Parlement l'ensemble des rectifications ayant recueilli l'accord des autorités communales tend à garantir le caractère essentiellement technique de l'opération.

On aurait pu, en effet, reprocher au ministre de l'Intérieur que, pour des raisons politiques, il ait fait progresser l'une ou l'autre rectification susceptible de donner lieu à une classification nouvelle de l'une ou de l'autre commune.

Je crois avoir ainsi répondu à l'honorable M. De Bondt. Nous mettrons tout en œuvre pour qu'au 1er janvier prochain, les rectifications soumises à ratification et celles qui auront fait l'objet d'un accord après consultation entrent en vigueur en même temps.

En ce qui concerne la question plus précise posée par M. Pede, comme j'y ai fait allusion en commission, il est possible que là où des déplacements importants de population se sont produits, les avis donnés par les députations permanentes et les exécutifs régionaux pèsent dans un sens négatif, mais je ne puis en préjuger les conséquences.

Il est exact que, si un avis positif est émis à tous les stades, y compris au niveau du département de l'Intérieur, en ce qui concerne des changements importants de population, certaines dispositions devraient être prises après les élections communales, d'une part, lorsqu'un conseiller communal élu se trouverait dans une des parties de commune transférées et, d'autre part, lorsque le transfert de population est à ce point important que l'on peut préjuger que la majorité se trouverait modifiée dans une des deux communes concernées. Ces cas précis pèseront éventuellement négativement dans la balance au moment d'envisager la rectification elle-même.

Il se peut également — et je réponds ici à la suggestion de l'honorable sénateur — que l'on juge alors qu'il est plus sage pour ces communes d'attendre la veille des prochaines élections communales. Je ne me prononce pas à ce stade. Il faudra voir, cas par cas, les problèmes qui peuvent se poser.

Quoi qu'il en soit, nous avons la volonté d'en terminer pour la fin de l'année avec ces problèmes de rectification de limites pour que la situation, à défaut de faire l'unanimité, soit au moins connue.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du projet de loi.

Vraight niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van de artikelen van het ontwerp van wet.

L'article premier est ainsi rédigé :

Article 1er. Sont ratifiés :

1° Les arrêtés royaux du 14 juin 1982 portant modification de limites de communes;

2° L'arrêté royal du 15 juin 1982 réglant certaines modalités et conséquences des modifications de limites réalisées par les arrêtés royaux susvisés.

Artikel 1. Bekrachtigd worden :

1° De koninklijke besluiten van 14 juni 1982 houdende wijziging van gemeentegrenzen;

2° Het koninklijk besluit d.d. 15 juni 1982 houdende regeling van zekere modaliteiten en gevolgen van de wijzigingen van gemeentegrenzen verwezenlijkt door deze koninklijke besluiten.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 2. Deze wet treedt in werking de dag waarop zij in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROPOSITION DE LOI VISANT A IMPOSER UN ETIQUETAGE DISTINCTIF SUR LES EMBALLAGES D'ŒUFS

Discussion générale

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE VERPLICHTING TOT HET AANBRENGEN VAN EEN ONDERSCHIEDEND ETIKET OP DE VERPAKKING VAN EIEREN

Algemene beraadslaging

M. le Président. — Nous abordons l'examen de la proposition de loi visant à imposer un étiquetage distinctif sur les emballages d'œufs. Ce projet a été rejeté par la commission.

Wij vatten de beraadslaging aan over het voorstel van wet houdende verplichting tot het aanbrengen van een onderscheidend etiket op de verpakking van eieren.

Dit voorstel van wet werd door de commissie verworpen.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

Het woord is aan de rapporteur.

M. Coen, rapporteur. — Je me réfère à mon rapport, monsieur le Président.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, ik denk toch dat het aangewezen is dat de initiatiefnemers enkele toelichtingen verstrekken. Immers, het lijkt mij vrij normaal dat dit voorstel verworpen werd, wanneer men de gebruikte termen leest : « De fokmethode moet duidelijk en voldoende uitvoerig beschreven zijn... » « Les termes utilisés pour présenter ce mode d'élevage devront être clairs et suffisamment descriptifs. » Wat betekent dat ?

En verder : « Eieren, van welke categorie ook, mogen niet in de handel worden gebracht dan wanneer ze voldoen aan de bepalingen van deze wet. »

Die arme kippen kunnen dat toch niet lezen ! (*Gelach.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Lagae.

De heer Lagae. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Eerste minister, mijnheer de staatssecretaris, geachte collega's, dit wetsvoorstel zal ik niet kunnen bijvallen, hoewel het de verdienste heeft, u heeft het daarnet gehoord, de aandacht te vestigen op een belangrijk probleem, namelijk de kwaliteit en de prijs van ons voedsel.

Waarom verzetten wij ons tegen dit wetsvoorstel ? Ten eerste, omdat de controle over de herkomst van de eieren en over de wijze waarop de kippen worden gevoederd onmogelijk is. Er is ervaring genoeg met fruit en groenten en met de handelspraktijken ter zake om te weten dat deze controle niet mogelijk is.

Bovendien is het, in de kringen die onder de bevoegdheid van Volksgezondheid vallen, altijd afgeraden de « eierstempel » te gebruiken omdat deze onvermijdelijk, zij het in beperkte mate, een invloed uitoefent op de kleur, de smaak, de reuk en het bewaarvermogen van het ei, wat zeker te vermijden is. Tenslotte, omdat men aldus het gewone ei deprecieert.

Deze redenen zouden moeten volstaan.

In de toelichting worden nochtans zaken geschreven waarop ik meen te moeten ingaan ten einde bepaalde meningsverschillen en misverstanden in de toekomst te voorkomen.

In het uitstekend rapport van de heer Coen vindt men de cijfers over de produktie en de uitvoer van eieren; niet zolang geleden was België één der grootste zoniëten de grootste uitvoerder van eieren, wat erop wijst dat onze eieren evenals de Nederlandse van uitstekende kwaliteit zijn.

Het zou mij spijten als wij nu de naam en de faam van onze uitvoereieren zouden in twijfel trekken.

Noteer dat er geen bezwaar is tegen iemand die zich wil toeleggen op een bijzondere kwaliteit of op een onderscheiden merk en dit merk wil bevorderen met de gepaste middelen. Wij wensen alle succes aan zulke ondernemingen. Het staat elk van ons ook vrij zulke « scharreleieren » voort te brengen.

Wat de voeding van de kippen betreft : er is een wetgeving in ons land die strenger is dan deze van de ons omringende landen; deze wetgeving wordt toegepast en gecontroleerd. Hormonen — ik had dit liever gezegd in aanwezigheid van de heer Roland Gillet — worden

in de kippenvoeding niet gebruikt — dat zou geen zin hebben en de indianers zouden goed doen op dit punt hun vergissing recht te zetten, zonder dat er moet worden aangedrongen. Stoffen met antibiotische werking worden streng gereguleerd — dat hebben we hier enkele dagen geleden nog gehoord — en dienen afgewogen te worden tegen de nadelen van deze niet te gebruiken. Er is overigens niets dat bewijst dat de kippen die de zogenaamde « scharreleieren » voortbrengen een ander voeder zouden krijgen dan de kippen op gespecialiseerde bedrijven. Samengestelde kippenvoeding is evenzeer aan de natuur ontleend als elke andere voeding en wordt overigens berekend op de behoeften van de kip om goede eieren voort te brengen, behoeften welke zij in de vrije natuur niet altijd kan voldoen. Vandaar dat tot niet zolang geleden eieren een sterk seizoengebonden produkt waren.

In dit soort wetsvoorstellen die altijd met een zekere sympathie worden ontvangen zit een gevaar voor suggestie, gesteund op retrogevoeligheden die geen reële grondslag hebben : de granen door een kip opgepikt in een niet al te hygiënisch hok zouden beter zijn dan een graanmengsel dat met wetenschap en technologie wordt gedoseerd; dezelfde kip zou van deze granen een veel beter ei maken, ongeacht de selectie, de sanitaire toestand enzomeer; deze eieren verkocht in een suggestieve etalage zouden veel — ik verwijs naar de tekst in het verslag en naar het voorstel — beter zijn dan deze uit een groot warenhuis dat dan synoniem is van industriële produktie en super industriële distributie. Het hangt allemaal een beetje van suggestie aan mekaar. En zo wordt de legende verspreid die alleen windeieren opbrengt voor degenen die het geloven, zoals men de verbruiker moeilijk kan overtuigen dat een bruin ei onder geen enkel opzicht beter is dan een wit ei maar dat is tenminste zichtbaar. Dit brengt niettemin jaar in jaar uit 50 centiem op per ei aan degenen die bruine eieren op de markt brengen.

Dat zou alles samen niet zo erg zijn indien er niet nog andere gevolgen waren.

De gemiddelde prijs voor een ei aan producent in de grote produktiegebieden, bijvoorbeeld de markt van Kruishoutem, is op het ogenblik 1,60 frank.

In vergelijking met de prijs van 1929, zegge 1,06 frank, wil dit zeggen met 50 pct. verhoogd. Dit wijst op de bovenmenselijke inspanningen die geleverd werden om de produktiviteit in deze sector op te drijven ten voordele van de verbruiker, want de producent is er weinig beter van geworden. Wel heeft onze producent hiermede wereldmarkten veroverd. Twee zaken verwonderen mij dan ook :

Ten eerste, eieren zijn voor hun voldoende en verteerbare waarde vervut het goedkoopste voedsel, doch de verbruiker, spijs de crisis en de daling van de koopkracht schijnt volledig prijsongevoelig te zijn, vermoedelijk door allerlei niet-wetenschappelijke vooroordelen, waarvoor wij in dit wetsvoorstel een echo vinden.

Ten tweede, indien de ambachtelijke produktie zoveel beter is, waarom wordt zij dan niet aangeprezen voor een reeks andere zaken waar nog veel meer kan mislopen dan bij eieren, bijvoorbeeld bij geneesmiddelen en dergelijke, en waar een besparing op de prijs veel minder aanvaardbaar zou zijn ? Indien men de redenering van de indianers doortrekt, dan valt het hele economisch leven stil en moet alles terug ambachtelijk worden.

Het spijt mij ook dat men aldus de inspanningen van generaties wetenschap, vulgarisatie en vakmanschap van tafel veegt. Al de inspanningen om de kip gezonder en sterker te maken, om de hygiëne te verzorgen inzake huisvesting, voeding, verzamelen, bewaren en vervoer van eieren. Dit alles is in lengte van jaren opgebouwd, heeft grote inspanningen gevergd, en nu stelt men de zaken voor alsof wij ons steeds verder verwijderen van gezonde toestanden op dit gebied.

Denkt men werkelijk dat de kip en haar ei op een mestvaalt of op bevuild strooisel onbeschermd tegen ziekten, ongedierte, regen en koude, meer waarborgen bieden voor de menselijke gezondheid ?

Tenslotte mag ik erop wijzen dat het « industrieel bedrijf » waarover men hier spreekt in de regel nog altijd een éénmansbedrijf is, of de uitbater en zijn echtgenote, mensen die zeer hard werken om aan de kost te komen en grote risico's trotseren.

Wij staan voor de taak 4 miljard mensen te voeden op deze wereld en dit zal niet worden opgelost met moties of betogingen alleen en ook niet met de produktiviteit te breken inzake voedselvoorziening.

Het eerste slachtoffer van het depreciëren van ons voedsel is de kleine man, omdat men hem doet geloven dat goedkoop voedsel niet goed kan zijn.

Alle eerbied voor het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van ons voedsel, doch niet voor legenden die met kwaliteit niets te maken hebben.

Beweren dat dit wetsvoorstel gesteund wordt door een sterk verlangen van de landbouwers zelf, is eveneens een legende.

Vandaar dat ik er bij de Senaat op aandrang de commissie te volgen en het wetsvoorstel niet aan te nemen. Ik hoop daarenboven dat dergelijke wetsvoorstellen niet meer zullen worden ingediend. (*Applaus op verscheidene banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb, Vice-Premier ministre.

M. Nothomb, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Monsieur le Président, au nom du secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture, je demande que cette proposition de loi soit repoussée. En effet, elle est en contradiction avec la législation de la Communauté européenne en vigueur, à savoir le règlement n° 2772/75 du 20 octobre 1975 relatif aux normes commerciales pour les œufs, et suivant lequel il n'est pas possible d'apposer d'autres mentions sur les œufs ou sur les emballages que celles prévues dans le règlement.

Quant au fond du problème, la proposition est en contradiction avec les résultats de la recherche scientifique en la matière. Il n'y a en effet pas d'indication que les œufs provenant d'un élevage extensif seraient d'une qualité supérieure aux œufs de batterie et qu'il y aurait lieu de prémunir le consommateur contre la qualité douteuse de tels œufs, comme il en est question dans la proposition de loi. (*Applaudissements sur certains bancs.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close. Nous voterons demain sur l'article 1er.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging ? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten. Wij gaan morgen over tot de behandeling van artikel 1.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET INTERNATIONAAL VERDRAG BETREFFENDE DE NORMEN VOOR ZEEVARENDEN INZAKE OPLEIDING, BREVETTERING EN WACHTDIENST, EN VAN DE BIJLAGE, OPGEMAAKT TE LONDEN OP 7 JULI 1978

Algemene beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION INTERNATIONALE SUR LES NORMES DE FORMATION DES GENS DE MER, DE DELIVRANCE DES BREVETS ET DE VEILLE, ET DE L'ANNEXE, FAITES A LONDRES LE 7 JUILLET 1978

Discussion générale et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, brevettering en wacht-dienst.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de la Convention internationale sur les normes de formation des gens de mer, de délivrance de brevets et de veille.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer de Bruyne, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, de Senaatscommissie voor de Buitenlandse Betrekkingen heeft aandacht besteed en eenparig goedkeuring gehecht aan dit ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, brevettering en wacht-dienst en van de Bijlage, opgemaakt te Londen op 7 juli 1978.

Enige toelichting over de oorsprong en de draagwijdte van het ontwerp, van het verdrag zelf dus, lijkt mij wel nuttig.

De oorsprong van het verdrag ligt in de internationale vergadering die in juli 1978 te Londen plaats heeft gehad en waartoe aanleiding gaven, enerzijds, een paar ophefmakende scheepsrampen, die de aandacht van het internationaal publiek gevestigd hadden op nog steeds bestaande vormen van onveiligheid in de zeevaart en, anderzijds, minder sensationeel, maar belangrijker, het verrassend groot aantal scheepsrampen die zich in deze tijd blijven voordoen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het zal u wellicht verbazen, maar tussen 1972 en 1979 registreerde men niet minder dan 1166 verliezen van schepen met een tonnenmaat van meer dan 500 ton. Volgens de statistieken waren 80 pct. van die scheepsverliezen niet te wijten aan technische tekorten of aan rampzalige naturomstandigheden, maar aan menselijke fouten die volgens een moeilijk te bepalen

percentage toe te schrijven waren aan een onvoldoende opleiding van het scheepspersoneel, of aan een gebrekkige organisatie van de taken en van de arbeid aan boord.

Voor degenen die de publicaties van het Lloyds-register volgen, zal het geen nieuws zijn wanneer ik zeg dat ook nu nog elk jaar een aantal schepen spoorloos verdwenen, dat dus een aantal schepen in deze tijd van telecommunicatie vergaan met man en muis.

Het was zeer dringend nodig, vooral met het oog op het feit dat de ontwikkelingslanden in toenemende mate aan de internationale scheepvaart willen deelnemen, door een internationaal verdrag een aantal normen te bepalen. Dat is het resultaat geweest van de conferentie waarover ik zoeven heb gesproken en die in juli 1978 te Londen werd samengeroepen door de Inter gouvernementele Maritieme Consultatieve Organisatie in samenwerking met het Internationaal Arbeidsbureau. De invloed daarvan is trouwens zeer duidelijk terug te vinden in het gedeelte van het verdrag dat betrekking heeft op de organisatie van de taken en van de arbeid aan boord.

Ik meen dat het niet nuttig is, de tijd leent er zich trouwens niet toe, de artikelen van dit verdrag in detail te onderzoeken. Het omvat in hoofdzaak twee gedeeltes. Het eerste gedeelte heeft betrekking op de educatieve aspecten van het probleem en legt een aantal minimale normen vast voor de programma's in verband met de opleiding van het zeevarend personeel.

U zult zien dat die normen rechtstreeks leiden tot het samenstellen van leerprogramma's voor instellingen waar het zeevarend personeel van lagere en hogere graad wordt opgeleid, terwijl het ander deel ervan in detail betrekking heeft op het aantal personen die een ploeg moeten vormen hetzij in de machinekamer, hetzij bovendecks, op de duur van de taken die hun mogen worden opgelegd enzomeer.

Voor België, dat van oudsher een zeevarende natie is, brengt de toepassing van dit verdrag geen wijzigingen mee. De programma's van onze instellingen voor maritieme en nautische opleiding liggen ver boven de minimale normen. Het ontwerp dwingt ons er derhalve niet toe onze programma's van opleiding van zeevarenden aan te passen. Wat de regeling van de arbeid aan boord betreft, brengt het voor België evenmin enige wijziging in de arbeidswetgeving mee.

Toch wil ik nog even het belang van dit verdrag onderstrepen met het oog op de landen van de derde wereld die terecht in toenemende mate wensen deel te nemen aan de internationale scheepvaart, maar die dan ook bereid moeten zijn om inzake normen van opleiding, bekwaamheid en arbeidsregeling minimale waarborgen te aanvaarden. Verder is het nog altijd een van de bijkomende middelen — niet het alleenzigmakend middel — waarmee wij ons beter kunnen verdedigen tegen de plaag van de goedkope vlaggen.

Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan dat de Senaat het voorbeeld van de commissie zal volgen. Wanneer over het ontwerp van wet zal worden gestemd, hoop ik dat het unaniem zal worden aangenomen. Het advies van de Raad van State werd over het ontwerp gevraagd. Dit advies levert geen enkel probleem op. (*Applaus op verscheidene banken.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Het enig artikel van het ontwerp van wet luidt :

Enig artikel. Het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake de opleiding, brevettering en wachtdienst, en de Bijlage, opgemaakt te Londen op 7 juli 1978 zullen volkomen uitwerking hebben.

Article unique. La Convention internationale sur les normes de formation des gens de mer, de délivrance des brevets et de veille, et l'Annexe, faites à Londres le 7 juillet 1978 sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION INTERNATIONALE DE TORREMOLINOS SUR LA SECURITE DES NAVIRES DE PECHE, ET DE L'ANNEXE, FAITES A TORREMOLINOS LE 2 AVRIL 1977

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET INTERNATIONAAL VERDRAG VAN TORREMOLINOS VOOR DE BEVEILIGING VAN VISSERSVAARTUIGEN, EN VAN DE BIJLAGE, OPGEMAAKT TE TORREMOLINOS OP 2 APRIL 1977

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de la Convention internationale de Torremolinos.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Internationaal Verdrag van Torremolinos.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, de rapporteur, de heer Daems, verwijst naar zijn verslag.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

Het enig artikel van het ontwerp van wet luidt :

Enig artikel. Het Internationaal Verdrag van Torremolinos voor de beveiliging van vissersvaartuigen, en de Bijlage, opgemaakt te Torremolinos op 2 april 1977, zullen volkomen uitwerking hebben.

Article unique. La Convention internationale de Torremolinos sur la sécurité des navires de pêche, et l'Annexe, faites à Torremolinos le 2 avril 1977, sortiront leur plein et entier effet.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — We stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION N° 144 CONCERNANT LES CONSULTATIONS TRIPARTITES DESTINEES A PROMOUVOIR LA MISE EN ŒUVRE DES NORMES INTERNATIONALES DU TRAVAIL, ADOPTÉE A GENEVE, LE 21 JUIN 1976, PAR LA CONFERENCE INTERNATIONALE DU TRAVAIL LORS DE SA SOIXANTE ET UNIÈME SESSION

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET VERDRAG NR. 144 BETREFFENDE TRIPARTITE RAADPLEGINGS-PROCEDURES TER BEVORDERING VAN DE TENUITVOERLEGGING VAN INTERNATIONALE ARBEIDSNORMEN, AANGENOMEN TE GENEVE OP 21 JUNI 1976 DOOR DE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE TIJDENS HAAR EENENZESTIGSTE ZITTING

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de la Convention n° 144 concernant les consultations tripartites destinées à promouvoir la mise en œuvre des normes internationales du travail, adoptée à Genève, le 21 juin 1976, par la Conférence internationale du Travail lors de sa soixante et unième session.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 144 betreffende tripartite raadplegings-procedures ter bevordering van de tenuitvoerlegging van internationale arbeidsnormen, aangenomen te Genève op 21 juni 1976 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar eenenzestigste zitting.

La discussion est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Wyninckx, rapporteur. — Ik verwijs naar mijn verslag, mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — Personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Enig artikel. Het Verdrag nr. 144 betreffende tripartite raadplegingsprocedures ter bevordering van de tenuitvoerlegging van internationale arbeidsnormen, aangenomen te Genève op 21 juni 1976 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar eenenzestigste zitting, zal volkomen uitwerking hebben.

Article unique. La Convention n° 144 concernant les consultations tripartites destinées à promouvoir la mise en œuvre des normes internationales du travail, adoptée le 21 juin 1976, par la Conférence internationale du Travail lors de sa soixante et unième session, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.
Adopté.

De Voorzitter. — We zullen morgen stemmen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DU PROTOCOLE ENTRE LE GOUVERNEMENT DU ROYAUME DE BELGIQUE ET LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE FRANCAISE RELATIF AUX ALLOCATIONS PRE- ET POSTNATALES DE LA LEGISLATION FRANCAISE ET AUX ALLOCATIONS DE NAISSANCE DU REGIME BELGE DES PRESTATIONS FAMILIALES, SIGNE A PARIS LE 3 OCTOBRE 1977

Discussion et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET HOUDENDE GOEDKEURING VAN HET PROTOCOL TUSSEN DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË EN DE REGERING VAN DE REPUBLIEK FRANKRIJK BETREFFENDE DE PRE- EN POSTNATALE UITKERINGEN VAN DE FRANSE WETGEVING EN HET KRAAMGELD VAN DE BELGISCHE GEZINSBIJSLAGREGELING, ONDERTEKEND TE PARIJS OP 3 OKTOBER 1977

Beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation du Protocole entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif aux allocations pré- et postnatales de la législation française et aux allocations de naissance du régime belge des prestations familiales, signé à Paris le 3 octobre 1977.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Protocol tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Republiek Frankrijk betreffende de pre- en postnatale uitkeringen van de Franse wetgeving en het kraamgeld van de Belgische gezinsbijslagregeling, ondertekend te Parijs op 3 oktober 1977.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Personne ne demandant la parole, je la déclare close.

Daar niemand het woord vraagt, is de algemene beraadslaging gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Enig artikel. Het Protocol tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van de Franse Republiek betreffende de pre- en postnatale bijslagen van de Franse wetgeving en het kraamgeld van de Belgische regeling voor de gezinsbijslag, ondertekend te Parijs, op 3 oktober 1977, zal volkomen uitwerking hebben.

Article unique. Le Protocole entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement de la République française relatif aux allocations pré- et postnatales de la législation française et aux allocations de naissance du régime belge des prestations familiales, signé à Paris, le 3 octobre 1977, sortira son plein et entier effet.

— Aangenomen.
Adopté.

De Voorzitter. — Morgen stemmen wij over het ontwerp van wet in zijn geheel.

Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

PROJET DE LOI PORTANT APPROBATION DE LA CONVENTION DE GENEVE DU 13 NOVEMBRE 1979 SUR LA POLLUTION ATMOSPHERIQUE TRANSFRONTIERE A LONGUE DISTANCE

Discussion générale et vote de l'article unique

ONTWERP VAN WET TOT GOEDKEURING VAN HET VERDRAG VAN GENEVE VAN 13 NOVEMBER 1979 BETREFFENDE GRENSOVERSCHRIJDENDE LUCHTVERONTREINIGING OVER LANGE AFSTAND

Algemene beraadslaging en stemming over het enig artikel

M. le Président. — Nous abordons l'examen du projet de loi portant approbation de la Convention de Genève du 13 novembre 1979 sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance.

Wij vatten de beraadslaging aan over het ontwerp van wet tot goedkeuring van het Verdrag van Genève van 13 november 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand.

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer de Bruyne, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, met het ontwerp van wet tot goedkeuring van het Verdrag van Genève inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, bewegen wij ons op een terrein dat zeer actueel, zeer ruim en zeer belangrijk is in vele opzichten.

Ik ben werkelijk tevreden, omdat de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen van de Senaat mij heeft willen aanduiden als verslaggever van een ontwerp dat schijnbaar ver van de dagelijkse werkelijkheid verwijderd ligt, maar feitelijk te maken heeft met concrete problemen van ruimtelijke ordening en van effectieve strijd tegen de luchtverontreiniging op lange afstand.

Ten behoeve van de ietwat sceptische collega's die in deze zaal zouden aanwezig zijn, wil ik erop wijzen dat ik absoluut niet behoor tot de doemdenkers, die elke dag menen dat er zaken gebeuren die het einde van het mensdom zouden kunnen meebrengen. Het onderwerp wordt zeer wetenschappelijk, concreet en nuchter bekeken.

Bij het bestuderen van de regens stelt men vast dat deze vooral door zwaveldioxyde in dergelijke mate verontreinigd zijn, dat zij bij het neervallen in de rivieren en de meren, of op de plantengroei noodlottige of schadelijke gevolgen veroorzaken die men zomaar niet ongemerkt hun gang kan laten gaan. Het toeval wil, mijnheer de staatssecretaris, dat Scandinavische landen aan de oorsprong liggen van dit verdrag. En zoals ik in de krant heb gelezen, hebt u enkele weken geleden in Stockholm een conferentie bijgewoond waar het probleem van de *acid rains* andermaal bestudeerd werd. Onderhavig verdrag is merkwaardig in vele opzichten. In de eerste plaats zou ik de volkenrechtelijke betekenis ervan willen onderstrepen. In een zeer groot aantal landen, ook in landen behorende tot het Oostblok, is men ertoe gekomen een verdrag te doen ondertekenen waarvan de grondbeginselen een juridische samenwerking op volkenrechtelijk en privaatrechtelijk vlak in het vooruitzicht stellen tussen landen die tot de conclusie zijn gekomen dat de verontreiniging, waarover zoëven sprake, veroorzaakt wordt door industriële instellingen gelegen in een ander land.

Geachte collega's, uit ervaring weet u hoe moeilijk het is zelfs eenvoudige regels in verband b.v. met industriële vestigingen in de grenszone tussen België en Nederland juridisch en politiek tot een goed einde te brengen. U zult zich dan wel zonder moeite kunnen voorstellen hoe belangrijk het is op een veel ruimer gebied een juridische basistekst tot stand te brengen waarbij zonder politiek onderscheid de voornaamste industriële landen zich hebben aangesloten.

Het toeval wou, mijnheer de staatssecretaris, dat ikzelf twee jaar geleden een studieweek heb bijgewoond in Vermont, in het *Environmental Centre of the Vermont law-school* waar men de juridische aspecten van dit probleem onderzocht in het teken van de *acid rains* die in Vermont en in Canada grensoverschrijdend merkelijke gevolgen hebben, en waarvan de oorsprong hoofdzakelijk ligt in industriële gebieden rond de grote meren in de VSA, in Pittsburg en omgeving.

Ik heb de indruk dat wij met dit verslag een stap van betekenis hebben gezet op volkenrechtelijk gebied die zelfs verder gaat dan ik mogelijk achtte. Men kan zich alleen maar verheugen over dit feit en hopen dat het met de tijd mogelijk zal worden een noodzakelijk nieuw hoofdstuk aan het volkenrecht toe te voegen, hoofdstuk dat wanneer het concreet wordt toegepast ons veel dichter zal brengen bij een doeltreffende internationale strijd tegen grensoverschrijdende luchtverontreiniging. Deze strijd kan alleen efficiënt worden gevoerd, wanneer hij op basis van het internationaal recht kan gebeuren.

In verband met dit verdrag zijn nog een paar andere beschouwingen te maken. Het kan ons alleen maar verheugen dat de EEG ten volwaardige titel heeft kunnen deelnemen aan het sluiten van dit verdrag ofschoon de Sovjetunie één van de medeondertekenaars was. Met andere woorden, dit verdrag is één van de eerste volkenrechtelijke documenten waaruit de bereidheid van de Sovjetunie is gebleken om de EEG als rechtspersoon bij het sluiten van een internationaal verdrag te aanvaarden. Er zijn jaren geweest dat dit ofwel rechtstreeks of onrechtstreeks onmogelijk, of althans zeer moeilijk en delicaat was.

Institutioneel gezien is er echter één zwakke zijde, mijnheer de staatssecretaris: Voor de voltooiing van het verdrag wordt er weinig voorzien. Men bevindt zich echter op een zo moeilijk terrein dat het mijn inziens beter is zich tevreden te stellen met een concrete verwezenlijking, dan doeleinden na te jagen die op het ogenblik nog niet rijp zijn.

Omwillen van de volledigheid moet ik hier nog wijzen op een ietwat verrassend advies van de Raad van State dat ik hier niet volledig zal ontleiden, maar dat twee delen bevat.

Ik vestig er de aandacht van de hier aanwezige juristen op dat het niet mijn bedoeling is kritiek uit te brengen op het advies van de Raad van State als dusdanig. Dit advies omvat twee gedeeltes, een formalistisch gedeelte en een juridisch gedeelte ten gronde.

Wat betreft de voorafgaande en formele opmerkingen van de Raad van State, heb ik de indruk dat hij zich die dag in een bijzonder schoolmeesterachtige stemming heeft bevonden. Er wordt bijvoorbeeld vermeld dat de afkorting EEG aanleiding zou kunnen geven tot verwarring. Het gaat dan over de Franse tekst. Er bestaat inderdaad naast de Europese Gemeenschap, de algemeen bekende *Communauté économique européenne*, een *Commission économique pour l'Europe*. Nu weet iedereen dat de *Commission économique pour l'Europe* als dusdanig niets te maken heeft met de EEG, maar doorgewoone bureau is van de Uno, sedert jaren in Zwitserland gevestigd. Dat bureau is trouwens buitengewoon belangrijk voor wie internationale economische studies wil maken, omdat in dat Zwitsers bureau o.m. statistieken rechtstreeks beschikbaar zijn, niet alleen van de westerse landen, maar eveneens van de communistische landen die lid zijn van de Uno. Iedereen die op wetenschappelijke wijze het economisch beleid van de communistische landen wil bestuderen, beschikt daartoe over wetenschappelijk materiaal via dat Uno-bureau in Genève.

Ik denk dat de verantwoordelijke van de Raad van State die deze tekst heeft opgesteld, meende, ten onrechte, dat men te maken had met een weinig bekende instelling in Genève.

De opmerkingen ten gronde werden volgens mij doeltreffend weerlegd door de nota die de staatssecretaris heeft overgemaakt in de commissie. Geresumeerd in drie punten werd een verduidelijking gegeven die aantoonde dat er in dit verdrag niets is dat een tegenstelling kan scheppen tussen onze eigen soevereiniteit en de bevoegdheden van de Europese Commissie op dit gebied. Het is samengevat in drie punten. Ik zal ze niet voorlezen, want ik wil niet het gevaar lopen eveneens door de schoolmeesterlijke virus te worden aangetast.

Voor wie er belang in stelt, wijs ik erop dat in drie alinea's nog eens duidelijk een onderscheid wordt gemaakt tussen de bevoegdheden die de EEG rechtstreeks kan uitoefenen en heeft uitgeoefend, degene die ze kan uitoefenen, maar waar ze concreet nog geen gebruik van heeft gemaakt, en ten derde, hoe ook materies waarover het Verdrag van Rome als dusdanig niets bepaalt, toch via de EEG kunnen worden behandeld op een doelmatige manier.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik zou mijn taak hiermee als beëindigd kunnen beschouwen, maar er is een amendement ingediend door de heer Trussart bij het wetsontwerp dat wij thans bespreken.

Ik moet mij niet in de plaats van de regering stellen. Dat zou trouwens weinig gepast zijn en de regering zou het misschien niet erg op prijs stellen.

Toch wijs ik de heer Trussart erop dat hij zich volledig vergist over het karakter van het wetsontwerp dat wij behandelen. Hij wil daar een amendement bij indienen. Het gaat hier echter om een wetsontwerp met als enig voorwerp het verkrijgen van de goedkeuring van het Parlement van een internationaal verdrag dat door zeer vele partijen is ondertekend en dat wij, ook wanneer wij het zouden wensen, niet kunnen wijzigen.

Hiermee wil ik de betekenis van zijn bekommerning niet kleineren, dat is absoluut mijn bedoeling niet. Ik denk evenwel dat het strict juridisch totaal onmogelijk is om rekening te houden met het amendement dat hij heeft ingediend. Dit wetsontwerp heeft als enig doel het goedkeuren van een bestaand internationaal verdrag dat wij niet kunnen wijzigen via een amendement.

Ik hoop dat de Senaat dit wetsontwerp eenparig zal goedkeuren in de overtuiging dat dit niet een marginale technische aangelegenheid is, maar wel een uiting van een bepaalde evolutie in het volkenrecht waarvan wij in politiek, hygiënisch en sociaal-economisch opzicht in de toekomst zeer veel mogen verwachten. (*Applaus op verschillende banken.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, destijds heb ik erop gewezen dat de reglementering inzake luchtverontreiniging geen gewestelijke materie mocht zijn omdat ons land zo klein is en men vlugger van het ene gewest in het andere is dan van Rusland naar de Scandinavische meren. Ik stel vast dat men nu inderdaad internationale maatregelen treft. Ik heb dus achteraf gezien, toch gelijk.

De heer Van In. — Mijnheer Vanderpoorten, indien de bevoegdheid inzake het beheer van de luchtverontreiniging aan de gewesten zou behoren, zouden deze gewesten krachten die bevoegdheid óók gemachtigd kunnen zijn om in internationaal verband over grensoverschrijdende luchtverontreiniging te onderhandelen en reglementeringen uit te vaardigen.

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal straks antwoorden nadat wij kennis hebben gekregen van het amendement van de heer Trussart.

M. le Président. — La parole est à M. Trussart.

M. Trussart. — Monsieur le Président, chers collègues, la convention qui est soumise à l'approbation du Sénat nous semble bonne dans son ensemble. Elle apporte incontestablement des éléments positifs. Elle présente cependant une lacune très grave car elle ne prend pas en considération la production de l'énergie et des biens. C'est dans cet esprit que nous avons déposé un amendement.

En vue de faire pièce à la remarque de M. De Bruyne, je dirai qu'en effet, il n'est pas d'usage de présenter un amendement aux conventions devant les Chambres législatives. Dans ces conditions, on ne voit pas comment les parlementaires pourraient engager le gouvernement à le faire lui-même. En effet, « toute partie contractante est habilitée à proposer des amendements à la présente convention ». Je ne vois pas comment un gouvernement pourrait le faire, si ce n'est en ajoutant un article au projet de loi. C'est ce que nous faisons. Je justifie cette insertion d'un article 2 par le fait que toutes les données scientifiques relatives à l'étude comparée de l'impact des différentes filières énergétiques indiquent que l'objectif de minimisation des pertes en énergie primaire, rejoint globalement celui de la minimisation des impacts écologiques. L'usage des combustibles ou carburants d'origine fossile ou fissile constitue la source prédominante de pollution atmosphérique: rejet de SO₂, accumulation de CO₂ ou de gaz radioactifs, krypton 85 entre autres.

A tous égards, c'est le gaz naturel qui entraîne le moins de dommages.

Les énergies renouvelables entraînent généralement un impact minime par rapport aux non renouvelables, pour autant qu'il s'agisse de production et d'utilisation décentralisées.

C'est la raison pour laquelle, dans notre amendement, nous signalons que la production et l'utilisation des différentes énergies non renouvelables constituent la source principale de la pollution atmosphérique. Les parties contractantes doivent donc s'engager à mettre en œuvre une politique énergétique visant à limiter les pertes à tous les niveaux et à promouvoir prioritairement l'utilisation des ressources renouvelables.

Parallèlement, comme je l'ai dit au début de mon exposé, la production des biens entraîne également une pollution non négligeable. C'est pourquoi nous demandons aussi que les parties s'engagent à prendre des mesures réglementaires visant à allonger la durée de vie des biens d'équipement et à recycler les matières premières. (*Applaudissements sur divers bancs.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik dank de rapporteur niet alleen voor zijn volledig verslag, maar vooral voor zijn intellectueel enthousiasme. Wij

staan hier voor een conventie die, wij moeten niet emotioneel zijn, een materie behandelt die zeer dicht bij de actualiteit staat en van uitzonderlijke betekenis is.

Enkele woorden over de geschiedenis van deze conventie. Deze conventie werd door drieëndertig landen ondertekend. Tot hiertoe hebben dertien landen die conventie geratificeerd.

Het was ons een bijzonder genoegen, onder ons voorzitterschap in de Europese Gemeenschap, het zo ver te brengen de landen van de Europese Gemeenschap die zulks nog niet hadden gedaan, namelijk Frankrijk en Denemarken, te overhalen deze conventie te ratificeren vóór 15 juli. Alleen Griekenland zou om praktische redenen niet klaar zijn en zou het ratificatieverdrag voor 30 oktober indienen.

Wij hadden ook het genoegen, zoals de verslaggever heeft opgemerkt, vorige week aanwezig te zijn op de Conferentie in Stockholm die werd samengeroepen om de landen te stimuleren tot intense samenwerking en hen ertoe aan te zetten over te gaan tot het treffen van uitvoeringsmaatregelen.

Deze conferentie kan ik samenvatten als volgt :

Ten eerste, werd bevestigd dat de verzuring een ernstig probleem is, niettegenstaande de atmosfeer niet slechter is geworden sinds de eerste benadering van het probleem in 1972.

Ten tweede, werd onderstreept dat dit probleem alleen kan worden opgelost mits een internationale samenwerking ontstaat. Deze samenwerking moet verder worden geïntensifieerd.

Ten derde, moet de uitvoering van deze conventie aan iedere natie worden voorbehouden. Iedere natie is gehouden maatregelen te treffen maar behoudt de vrijheid van keuze wat betreft de strategie die moet worden toegepast wat het energiebeleid betreft.

Dat was het akkoord dat wij konden bereiken.

Over de andere voorstellen, onder meer het voorstel van de Zweedse regering waarbij werd gesuggereerd dat ieder land dezelfde strategie zou toepassen, of dat alle landen dezelfde methoden en middelen zouden gebruiken, kon geen akkoord worden bereikt.

Men was het er wel over eens ieder land de vrijheid van keuze te laten op voorwaarde natuurlijk dat de nagestreefde doelstellingen worden bereikt.

Wat het amendement van de heer Trussart betreft, de regering deelt de bezorgdheid van de indiener. De inhoud van dit amendement is gelijklopend met de besluiten van de conferentie van Stockholm in 1982.

Aan de Belgische wetgever komt het toe te bepalen welke maatregelen moeten worden getroffen in verband met de aanwending van de energiedragers die het meest gunstig zijn ter vrijwaring van ons leefmilieu.

Zoals de verslaggever heeft opgemerkt, zijn wij van mening dat dit amendement niet strookt met het geheel van het voorliggend ontwerp dat trouwens maar één artikel bevat. Dit artikel bepaalt dat het Verdrag volkomen zijn gevolg zal hebben.

Wij kunnen onmogelijk unilateraal de inhoud van een verdrag wijzigen. Dat is absoluut uitgesloten.

Gezien er geen juridisch verband is tussen het amendement en de voorgelegde conventie, vragen wij de Senaat dit amendement niet onvankelijk te verklaren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique du projet de loi est ainsi rédigé :

Article unique. La Convention sur la pollution atmosphérique transfrontière à longue distance, faite à Genève le 13 novembre 1979, sortira son plein et entier effet.

Enig artikel. Het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, gesloten te Genève op 13 november 1979, zal volkomen gevolg hebben.

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Par voie d'amendement, M. Trussart et consorts proposent l'insertion de l'article 2 (nouveau) que voici :

« Conformément à l'article 2 de la Convention et tenant compte du fait que la production, la transformation et l'utilisation des différentes énergies non renouvelables constituent la source principale de la pollution atmosphérique, les parties contractantes s'engagent à mettre en œuvre une politique énergétique visant à limiter les pertes à

tous les niveaux et à promouvoir prioritairement l'utilisation des ressources renouvelables. Parallèlement, lesdites parties s'engagent à prendre des mesures réglementaires visant à allonger la durée de vie des biens d'équipement et à recycler les matières premières. »

« Overeenkomstig artikel 2 van het Verdrag en in aanmerking nemend dat de produktie, de verwerking en het gebruik van de verschillende vormen van niet-vernieuwbare energie de voornaamste oorzaak van de luchtverontreiniging zijn, verbinden de Verdragsluitende Partijen zich ertoe een zodanig energiebeleid te voeren dat de verliezen in alle stadia worden beperkt en bij voorrang het gebruik van vernieuwbare energiebronnen wordt bevorderd. De Verdragsluitende Partijen verbinden zich tevens ertoe bestuursrechtelijke maatregelen te nemen ten einde de levensduur van de uitrustingsgoederen te verlengen en de grondstoffen te recycleren. »

Cet amendement a été défendu par son auteur au cours de la discussion générale.

Monsieur Trussart, ainsi que vous l'avez entendu, la question de la recevabilité de votre amendement est posée. Dès lors, vous avez deux possibilités : ou retirer votre amendement et essayer d'atteindre par d'autres voies la réalisation de vos souhaits, sur lesquels le ministre semble être d'accord, ou soumettre la question de la recevabilité au vote de l'Assemblée. La décision vous incombe.

M. Trussart. — Je maintiens mon amendement, monsieur le Président.

M. le Président. — Dans ces conditions, le Sénat sera appelé à se prononcer demain sur la recevabilité de votre amendement.

M. Vanderpoorten. — Semblable situation est toujours désagréable.

PROJET DE LOI AUTORISANT LA SOCIÉTÉ NATIONALE DES CHEMINS DE FER BELGES À ÉMETTRE, SOUS LA GARANTIE DE L'ÉTAT, DES EMPRUNTS À CONCURRENCE D'UN MONTANT DE 5 MILLIARDS DE FRANCS POUR COUVRIR L'AUGMENTATION ENREGISTRÉE DANS LA VALEUR DU STOCK DES APPROVISIONNEMENTS

PROJET DE LOI AUTORISANT LA SOCIÉTÉ NATIONALE DES CHEMINS DE FER BELGES À ÉMETTRE, SOUS LA GARANTIE DE L'ÉTAT, DES EMPRUNTS À CONCURRENCE D'UNE SOMME DE 590 MILLIONS DE FRANCS POUR COUVRIR LES DÉPENSES DE PREMIER ÉTABLISSEMENT

Discussion générale

ONTWERP VAN WET WAARBIJ DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN GEMACHTIGD WORDT, ONDER WAARBORG VAN DE STAAT, LENINGEN UIT TE SCHRIJVEN TEN BELOPE VAN 5 MILJARD FRANK TOT DEKKING VAN DE GEBOEKTE WAARDEVERMEERDERING VAN DE STOCK VAN DE VOORRADEN

ONTWERP VAN WET WAARBIJ DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN GEMACHTIGD WORDT, ONDER WAARBORG VAN DE STAAT, LENINGEN UIT TE SCHRIJVEN TEN BELOPE VAN EEN SOM VAN 590 MILJOEN FRANK TOT DEKKING VAN DE KOSTEN VOOR EERSTE AANLEG

Algemene beraadslaging

M. le Président. — Je propose au Sénat de joindre la discussion des projets de loi relatifs aux emprunts à émettre par la Société nationale des chemins de fer. (*Assentiment.*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene beraadslaging is geopend.

La parole est au rapporteur.

M. Aubecq, rapporteur. — Monsieur le Président, messieurs les ministres, chers collègues, après que la Chambre des représentants eut approuvé les deux projets de loi sous rubrique dans le courant de la nuit du 2 au 3 juillet, votre commission de l'Infrastructure a examiné à son tour les deux projets dans sa séance du 6 juillet. Afin de permettre une délibération en séance publique du Sénat avant les

vacances parlementaires, la commission m'a chargé de faire le rapport oral de ses débats.

Dans son introduction, le ministre s'est référé à l'exposé des motifs des deux projets et au rapport fait par M. Daems au nom de la commission de l'Infrastructure de la Chambre des représentants.

Il est à noter que dans son exposé le ministre des Communications justifie la présentation des projets de loi en question par la situation de trésorerie catastrophique dans laquelle se trouve la SNCB.

Il est souligné à ce propos que la société se trouve depuis août 1981 dans l'impossibilité de payer le précompte professionnel et les sommes dues à l'ONSS. Par ailleurs, chacun aura appris que les entrepreneurs et fournisseurs dont les factures dépassent 5 millions ne sont plus payés depuis plusieurs mois. Au 15 juin 1982, les factures impayées se montaient à plus de 1,785 milliard.

Il faut dire, à la décharge de la SNCB, que l'Etat est redevable vis-à-vis d'elle de quatre milliards environ pour des travaux d'infrastructure réalisés par la SNCB pour compte de l'Etat; de même, certaines prestations faites en faveur de l'industrie sidérurgique sont en retard de paiement.

Une bonne partie des difficultés de la SNCB est due au fait qu'aucune capacité d'emprunt ne lui a été accordée en 1981, à l'exception d'une autorisation pour 1,5 milliard non assortie de la garantie de l'Etat et qui, en raison de cette particularité, n'a pas trouvé preneur.

Il faut rappeler que, au cours du premier semestre, il a fallu avoir recours à trois délibérations du Conseil des ministres pour allouer à la SNCB des crédits au delà des douzièmes provisoires, pour un montant de 12,5 milliards.

En matière d'économies, il est rappelé que, pour 1982, les investissements ont été diminués de 3 milliards : 1 milliard sur fonds propres et 2 milliards sur crédits budgétaires du département des Communications, que des suppressions de trains sont intervenues, avec le souci de léser le moins possible la clientèle, que des économies d'énergie ont été prescrites. Deux milliards d'économies sont attendues sur les frais de fonctionnement.

Par ailleurs, les hausses tarifaires prévues en 1981 et qui n'étaient pas entrées en vigueur, ont été appliquées à partir du 1er avril 1982.

A souligner en passant que l'on n'échappera pas à une nouvelle augmentation de tarifs en 1982.

La SNCB, comme d'autres entreprises, a vu ses difficultés s'accroître par l'effet de la récente dévaluation monétaire.

Sur le plan de la gestion de la SNCB, il est insisté sur la forme juridique de la société; cette dernière est dirigée par un conseil d'administration dont les décisions se prennent à la suite de votes des membres; c'est dire que les pouvoirs du ministre sont très limités en la matière lorsqu'il s'agit d'imposer des économies ou de prescrire des mesures touchant le personnel et la gestion d'une entreprise où l'Etat intervient, en 1982, pour un montant de plus de 45 milliards en compensation des charges, sans compter les interventions dans le domaine des investissements et en matière d'amortissement des emprunts.

Le ministre ajoute encore que, en présence d'une telle situation, il s'impose, plus que jamais, de poursuivre les efforts de rationalisation et d'économies d'une société dont les structures sont très lourdes et que l'on devra assister à une diminution du nombre d'agents, voire à un examen sérieux de la situation du personnel.

Un groupe de travail a été constitué aux fins d'examiner la situation financière; ce groupe n'en est qu'à ses débuts.

Au cours de la discussion qui suivait cet exposé du ministre, un membre insistait sur la nécessité, pour la SNCB, de manifester plus d'agressivité commerciale afin d'attirer du trafic; il recueillait l'impression que beaucoup de choses restent à faire en ce domaine et citait à ce propos, et à titre d'exemple, la possibilité d'utiliser le train pour des voyages scolaires et autres manifestations en rapport avec les loisirs.

Un autre membre intervenait dans le même sens en insistant sur la situation anormale créée par le nombre considérable de personnes qui voyagent à tarif réduit et sur la nécessité de revoir cette situation surtout si l'on considère que dans bon nombre de cas ce sont ceux qui disposent de moyens d'existence confortables qui bénéficient de réductions. Par exemple, les officiers de réserve bénéficient de réductions et les « soldats de réserve » ne bénéficient pas de telles réductions! A propos de commercialisation, il citait l'exemple des « trains touristiques » de la *Bundesbahn*.

Le ministre se disait très sensible à ces arguments et a confié à un groupe de travail le soin d'analyser les catégories d'usagers béné-

ficiant de réductions aux fins de réduire de façon drastique le nombre de bénéficiaires qui, à l'heure actuelle, frôlent un potentiel de six millions.

Un autre membre soulignait le caractère de service public de la SNCB et le fait que, si la situation financière de la société est catastrophique, il convient de ne pas perdre de vue que les infrastructures routières sont à charge de la communauté des contribuables tandis que les infrastructures ferroviaires sont à charge de la SNCB; à son estime il conviendrait bien moins de réduire le personnel de la SNCB que d'améliorer la commercialisation du produit offert.

Un autre membre insistait sur le fait que le non-paiement par la SNCB à l'administration fiscale du précompte professionnel retenu sur les rémunérations des agents constitue en fait un délit engageant la responsabilité pénale de la direction de la société. Il concluait que des décisions drastiques sont à prendre d'urgence pour les chemins de fer.

Avant de passer au vote, le ministre des Communications proposait que, si les membres de la commission le souhaitent, un exposé plus exhaustif de la situation de la SNCB soit fait lors de la discussion des propositions budgétaires 1982 du département des Communications; ces propositions sont en cours d'impression et seront vraisemblablement distribuées prochainement.

Les articles uniques des deux projets de loi ont été adoptés par 12 voix et une abstention. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Croo.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zal zeer kort zijn. In de eerste plaats wens ik mijn dank te betuigen aan de Senaat en de commissie voor de Infrastructuur die de welwillendheid hebben gehad een mondeling verslag toe te staan van onze besprekingen.

Je tiens à remercier M. Aubecq pour le caractère fort complet de son rapport relatant les interventions en commission.

Je tiens à insister sur l'urgence de ce double projet. En fait, nous demandons au Sénat, comme nous l'avons demandé à la Chambre, de donner à la Société nationale des chemins de fer la possibilité d'emprunter, qui aurait déjà dû lui être octroyée il y a plus d'un an. Ce retard a occasionné de sérieuses pertes à la Société nationale des chemins de fer, ne fût-ce qu'en raison de la différence de taux d'intérêt entre les emprunts qu'elle aurait pu émettre et les crédits de caisse auxquels elle a dû recourir.

Ik heb deze ochtend ter gelegenheid van een interpellatie langdurig uitgeweid over de financiële moeilijkheden, om niet meer te zeggen, die de NMBS kent. Laat ons hopen dat deze leningen, éénmaal de staatswaarborg eraan gehecht zijnde, enig soelaas kunnen brengen onder meer voor de uitstaande niet-betaalde facturen, wel wetende — ik heb het aangekondigd in de commissie en het verslag maakt er gewag van — dat dit jaar nog een leningsmachtiging van 9,5 miljard aan de NMBS zal moeten worden gegeven.

Ceci ne constitue pas une solution du problème en ce sens que les emprunts pour investissement entraînent, au taux d'intérêt actuel, des charges colossales et que nombre d'entre eux sont placés en devises étrangères sur lesquelles l'impact de l'adaptation monétaire a été, comme vous le devinez, négatif. Finalement nous devons fournir un effort extraordinaire pour optimiser, quelle que soit sa mission en tant que service public, notre chemin de fer.

J'espère que toutes les composantes : son personnel, ses clients mais, en premier lieu, les responsables de l'opinion publique que sont les membres du Sénat et de la Chambre des représentants, comprendront l'importance des problèmes auxquels nous devons faire face.

Ik dank de Senaat voor de welwillendheid waarmee hij deze ontwerpen heeft willen behandelen. Ik hoop dat de stemming zal zijn zoals in de commissie, namelijk unaniem ten gunste van deze beide ontwerpen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen de l'article unique de chacun des projets de loi.

Vraagt niemand meer het woord in de algemene beraadslaging? Zo neen, dan verklaar ik ze voor gesloten en gaan wij over tot de behandeling van het enig artikel van elk van de ontwerpen van wet.

PROJET DE LOI AUTORISANT LA SOCIÉTÉ NATIONALE DES CHEMINS DE FER BELGES À ÉMETTRE, SOUS LA GARANTIE DE L'ÉTAT, DES EMPRUNTS À CONCURRENCE D'UN MON-

TANT DE 5 MILLIARDS DE FRANCS POUR COUVRIR L'AUGMENTATION ENREGISTRÉE DANS LA VALEUR DU STOCK DES APPROVISIONNEMENTS

ONTWERP VAN WET WAARBIJ DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN GEMACHTIGD WORDT, ONDER WAARBORG VAN DE STAAT, LENINGEN UIT TE SCHRIJVEN TEN BELOPE VAN 5 MILJARD FRANK TOT DEKKING VAN DE GEBOEKTE WAARDEVERMEERDERING VAN DE STOCK VAN DE VOORRADEN

M. le Président. — L'article unique du projet de loi relatif au stock des approvisionnements de la SNCB est ainsi rédigé :

Article unique. La Société nationale des chemins de fer belges est autorisée à émettre en Belgique ou à l'étranger, en monnaies belges ou étrangères, un ou plusieurs emprunts pour un montant effectif de 5 000 000 000 de francs, destinés à couvrir l'augmentation de la valeur du stock des approvisionnements.

Le Roi est autorisé à attacher la garantie de l'Etat au paiement des intérêts et au remboursement du capital de ces emprunts.

L'époque et les modalités d'émission des emprunts sont fixées par le Roi, sur proposition du ministre des Finances et du ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, la Société nationale entendue.

Enig artikel. De Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen wordt ertoe gemachtigd in België of in het buitenland, in Belgische of in vreemde munt, een of meer leningen uit te schrijven voor een wezenlijk bedrag van 5 000 000 000 frank, tot dekking van de geboekte waardevermeerdering van de stock van de voorraden.

De Koning is ertoe gemachtigd de staatswaarborg te verlenen voor de uitkering van de interesten en voor de terugbetaling van het ontleende kapitaal.

Het tijdstip en de modaliteiten van uitgifte van deze leningen worden vastgesteld door de Koning, op voordracht van de minister van Financiën en van de minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, gehoord de Nationale Maatschappij.

— Adopté.

Aangenomen.

PROJET DE LOI AUTORISANT LA SOCIÉTÉ NATIONALE DES CHEMINS DE FER BELGES À ÉMETTRE, SOUS LA GARANTIE DE L'ÉTAT, DES EMPRUNTS À CONCURRENCE D'UNE SOMME DE 590 MILLIONS DE FRANCS POUR COUVRIR LES DÉPENSES DE PREMIER ÉTABLISSEMENT

ONTWERP VAN WET WAARBIJ DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN GEMACHTIGD WORDT, ONDER WAARBORG VAN DE STAAT, LENINGEN UIT TE SCHRIJVEN TEN BELOPE VAN EEN SOM VAN 590 MILJOEN FRANK TOT DEKKING VAN DE KOSTEN VOOR EERSTE AANLEG

M. le Président. — L'article unique du projet de loi relatif aux dépenses de premier établissement de la SNCB est ainsi rédigé :

Article unique. La Société nationale des chemins de fer belges est autorisée à émettre en Belgique ou à l'étranger, en monnaies belges ou étrangères, un ou plusieurs emprunts pour un montant effectif de 590 000 000 de francs, destinés à couvrir des dépenses de premier établissement.

Le Roi est autorisé à attacher la garantie de l'Etat au paiement des intérêts et au remboursement du capital de ces emprunts.

L'époque et les modalités d'émission des emprunts sont fixées par le Roi, sur proposition du ministre des Finances et du ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, la Société nationale entendue.

Enig artikel. De Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen wordt ertoe gemachtigd in België of in het buitenland, in Belgische of in vreemde munt, een of meer leningen uit te schrijven voor een wezenlijk bedrag van 590 000 000 frank, tot dekking van de kosten voor eerste aanleg.

De Koning is ertoe gemachtigd de staatswaarborg te verlenen voor de uitkering van de interesten en voor de terugbetaling van het ontleende kapitaal.

Het tijdstip en de modaliteiten van uitgifte van deze leningen worden vastgesteld door de Koning, op de voordracht van de minister van Finan-

ciën en van de minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, gehoord de Nationale Maatschappij.

— Adopté.

Aangenomen.

De Voorzitter. — Wij stemmen morgen over de ontwerpen van wet in hun geheel.

Nous voterons demain sur l'ensemble des projets de loi.

VOORDRACHT VAN KANDIDATEN VOOR DE RAAD VAN STATE

PRESENTATION DE CANDIDATS AU CONSEIL D'ÉTAT

De Voorzitter. — Hier volgt de uitslag van de derde stemming ter aanwijzing van kandidaturen voor de Raad van State :

1 Pour la quatrième place :

1. Voor de vierde plaats :

Nombre de votants : 141.

Aantal stemmenden : 141.

Bulletins blancs ou nuls : 37.

Blanco- of ongeldige stembriefjes : 37.

Votes valables : 104.

Geldige stemmen : 104.

Majorité absolue : 53.

Volstreckte meerderheid : 53.

Mme Ansiaux obtient 82 suffrages.

Mevrouw Ansiaux bekomt 82 stemmen.

M. Van Vyve obtient 18 suffrages.

De heer Van Vyve bekomt 18 stemmen.

M. Deschamps obtient 3 suffrages.

De heer Deschamps bekomt 3 stemmen.

M. Closset obtient 1 suffrage.

De heer Closset bekomt 1 stem.

Bijgevolg wordt mevrouw Ansiaux, die de meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot derde kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, Mme Ansiaux, ayant obtenu la majorité des suffrages, est proclamée troisième candidat.

Van deze voordrachten zal kennis worden gegeven aan de eerste voorzitter van de Raad van State en aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Il sera donné connaissance de ces présentations au premier président du Conseil d'Etat et au ministre de l'Intérieur.

Hier volgt de uitslag van de stemming :

Voici le résultat du scrutin :

2. Voor de zesde plaats :

2. Pour la sixième place :

Aantal stemmenden : 141.

Nombre de votants : 141.

Blanco- of ongeldige briefjes : 0.

Bulletins blancs ou nuls : 0.

Geldige stemmen : 141.

Votes valables : 141.

Volstreckte meerderheid : 71.

Majorité absolue : 71.

De heer Van der Vorst bekomt 75 stemmen.

M. Van der Vorst obtient 75 suffrages.

De heer Martens bekomt 48 stemmen.

M. Martens obtient 48 suffrages.

De heer Van Vyve bekomt 17 stemmen.

M. Van Vyve obtient 17 suffrages.

De heer Deschamps bekomt 1 stem.

M. Deschamps obtient 1 suffrage.

Bijgevolg wordt de heer Van der Vorst, die de meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot derde kandidaat uitgeroepen.

En conséquence, M. Van der Vorst, ayant obtenu la majorité des suffrages, est proclamé troisième candidat.

Van deze voordrachten zal kennis worden gegeven aan de eerste voorzitter van de Raad van State en aan de minister van Binnenlandse Zaken.

Il sera donné connaissance de ces présentations au premier président du Conseil d'Etat et au ministre de l'Intérieur.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VAN IN TOT DE MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN POSTERIJEN, TELEGRAFIE EN TELEFONIE, OVER « HET SCHEPPEN VAN VERWARRING ROND EN HET UITBLIJVEN VAN EEN SLUITENDE REGLEMENTERING VOOR VERKEERSVERZACHTENDE INGEGREPEN »

INTERPELLATION DE M. VAN IN AU MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES POSTES, TELEGRAPHES ET TELEPHONES, SUR « L'ABSENCE D'UNE REGLEMENTATION COHERENTE CONCERNANT LES MESURES DESTINEES A ATTENUER LES INCONVENIENTS DU TRAFIC ET SUR LA CONFUSION ENTRETEENUE A CE SUJET »

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Van In tot de minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, over het uitblijven van een sluitende reglementering voor verkeersverzachtende ingrepen.

Het woord is aan de interpellant.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in een enigszins ontspannen sfeer — zo hoop ik althans — kunnen wij een misschien meer gespannen materie even aanraken. Ik zeg u bij voorbaat dat ik kennis heb van het feit dat de commissie voor de Infrastructuur gisteren nogal grondig over een aspect van de aangelegenheid, die ik in deze interpellatie behandel, namelijk het plaatsen van zogeheten verkeersdrempels, van gedachten heeft gewisseld. Jammer genoeg, omwille van het feit dat de commissie voor de Justitie, waarvan ik deel uitmaak, in conclaaf was over de materie van de geesteszieken, was het mij niet mogelijk deze discussie bij te wonen, hoewel deze een goede voorbereiding zou zijn geweest voor deze interpellatie.

Een tweede vaststelling vooraf is dat de leefbaarheid van straten en wijken niet enkel een zaak is van betere behuizing of groenvoorziening of behoorlijke openbare diensten, maar meer en meer ook van een reeks eisen als veiligheid en rust.

Even steunend op het woord « rust », ben ik tot de spijtige vaststelling gekomen dat sedert geruime tijd in den lande enige onrust is ontstaan nopens de bedoelingen van de verkeersverzachtende maatregelen in bepaalde situaties.

De heer Bascour, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Een van uw voorgangers, mijnheer de minister, heeft in 1978 het begrip « woonerf » via een reglementering in het leven geroepen. Men mocht toen verwachten dat het lanceren van dit begrip zou betekenen dat meteen een hele reeks andere aspecten van verkeersverzachtende aan bod zouden komen. Niets is minder waar geweest. Men heeft te allen kante wel bepaalde initiatieven ontwikkeld en bepaalde acties aangemoedigd, sommige officieus, sommige officieel. Maar men heeft de betrokkenen, de ouders en de buurtbewoners, in het ongewisse gelaten nopens de onmiddellijke effecten van hetgeen men had ondernomen.

Mijnheer de minister, dames en heren, wat ik nu behandel is ruimer dan alleen maar het probleem van de verkeersdrempels. Met evenveel woorden wil ik verwijzen naar de problemen rond het residentieel parkeren. Wij stellen vast dat precies door het tekort aan parkeermogelijkheden bepaalde straten, soms hele wijken, door de parkerende voertuigen als het ware worden verlamd, verdonkerd en verdroogd. De bewoners en de betreders van dorpen en steden waar men verkeersverzachtende ingrepen heeft uitgevoerd, konden de verwachting koesteren dat buiten het gemotoriseerd verkeer ook andere vormen van verkeer zouden worden getolereerd, ik denk speciaal aan de fietsers.

Niet het minst belangrijk is de benadering van het geheel van deze problemen. Wij stellen immers vast dat door de slechte urbanisatie, het wilde projecteren van belangrijke snelwegen, een aantal invloeden op het rijgedrag en op het volume van de voertuigen zijn ontstaan die men niet meer in de hand heeft.

De wens is dan ook groot dat men zich over deze nieuwe situaties die echt een gevolg zijn van een zeer recent fenomeen, zou buigen, en

voldoende elementen zou verzamelen en studies zou doen maken om te weten hoe men deze nieuwe fenomenen kan beheersen.

Mijnheer de minister, u zult mij niet tegenspreken indien ik u zeg dat op al deze terreinen bepaalde initiatieven werden aangekondigd, bepaalde deuren werden opengezet maar dat wezenlijke veranderingen, wezenlijke reglementeringen zijn uitgebleven.

Het is ongetwijfeld te wijten aan de pseudo-gewestvorming in dit land — ik verwijs naar de bijzondere wet van 8 augustus 1980 — dat er overlapping in de bevoegdheden en discussie over degenen die bepaalde initiatieven moeten nemen, zijn tot stand gekomen.

Na dit te hebben vastgesteld, kunnen we slechts betreuren dat men de meest eenvoudigen, zij die vooral in deze tijd van het jaar mochten verwachten dat voor hun straat of hun wijk verkeersverzachtende maatregelen zouden worden genomen, in de kou laat staan, zij het dan in een zomerse kou. Gedurende ten minste 72 maanden heeft men telkens een reglementswijziging in het vooruitzicht gesteld en de verwachtingen gewekt dat de gemeentebesturen ertoe zouden worden genoopt om effectief tot realisaties over te gaan. Maar van het ministerie van Verkeerswezen volgde telkens een veto om te beletten dat ook effectief gestalte zou worden gegeven aan wat men wou ondernemen.

Als de minister dan ondervraagd wordt over zijn bedoelingen komt men tot de ontstellende vaststelling dat die klaarblijkelijk nog niet de fase van de studie zijn geraakt en dat de minister opnieuw een studiegroep heeft samengesteld om over het nut, de noodzaak en de inhoud van bepaalde reglementeringen van gedachten te wisselen.

Dat geldt klaarblijkelijk voor de aanleg van zogenaamde verkeersdrempels en voor de reglementering inzake het residentieel parkeren en voor het toelaten van fietsers in verkeersvrije straten of in éénrichtingsstraten. Vermits de minister een studiegroep heeft gevormd, spreekt hij met geen woord over wat eigenlijk de basis van alles zou moeten zijn, namelijk een veelomvattende benadering van een van de meest pregnante problemen : nl. het gemotoriseerd verkeer en zijn invloed op wonen en leven.

Op de koop toe — en dat is de aanleiding tot deze interpellatie — is er het initiatief van de Vlaamse Executieve om als het ware groen licht te geven aan de Vlaamse gemeentebesturen voor het aanleggen van verkeersdrempels met het oog op deze vakantietijd. Er werd ook aangekondigd dat zeer vlug maatregelen zullen worden uitgevaardigd met betrekking tot het residentieel parkeren. Er zouden zelfs pilootsteden worden aangewezen inzake de reglementering van het residentieel parkeren.

Wij vernemen nu via de pers dat de minister van Verkeerswezen al die goede inzichten van de tafel schuift, dat hij vriendelijk vraagt om daarmee nog even te wachten — wij wachten nochtans al drie jaar — en dat hij de gemeentebesturen waarschuwt dat wanneer zij éénzijdig tot het uitvoeren van bepaalde maatregelen zouden overgaan, zij voor de eventuele gevolgen ervan zullen moeten instaan.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, dat is de situatie waarvoor wij staan.

Tenslotte lijdt het geen twijfel dat hoe dan ook ingevolge de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan de executieven een aantal bevoegdheden zijn overgedragen en dat het scheppen van verkeersverzachtende of het gemotoriseerd verkeer verhinderende maatregelen tot de bevoegdheid van deze instanties behoren. Zij zijn derhalve bij machte om een stuk van die bevoegdheid over te dragen op lagere besturen, *in casu* de colleges van burgemeester en schepenen en de gemeenteraden.

Van de minister mag worden geëist dat hij om elke penale en andere verantwoordelijkheid te vermijden of te beperken, zou zorgen voor een sluitende reglementering, met andere woorden voor aangepaste verkeersborden.

Hetzelfde geldt voor het residentieel parkeren en voor het toelaten van een beperkt soort verkeer in verkeersvrije straten of in straten met éénrichtingsverkeer. Meer mag en wil men van de minister van Verkeerswezen niet mogen verwachten.

In deze geest vraag ik men aandrang dat nu eens duidelijkheid wordt geschapen en dat de minister, met zijn wat ongelukkig temperament, in plaats van onrust rust zou zaaien en dat vlug voor een reglementering zou worden gezorgd om de wijkbewoners en -comités en ouders soelaas te bezorgen door de verkeershinder in bepaalde wijken en straten te helpen verkleinen.

Mijnheer de minister, wij zijn benieuwd naar uw antwoord. Uit de bespreking in de commissie voor de Infrastructuur hebben wij kunnen opmaken dat u aan het werk bent. U kunt misschien aan het werk blijven maar ik zou het jammer vinden dat het nog tot oktober of november moet duren vooraleer de bevoegde instantie toelating geeft om tot daden over te gaan.

U weet wat wijlen minister van Staat Camille Huysmans antwoordde op de vraag wat men nu moest zeggen : tunnel of tunnel. Dan zei

wijlen Camille Huysmans : u kan zelf de vraag beantwoorden. Want wat zegt men, pummel of pummél ?

Mijnheer de minister van Verkeerswezen, voor een dergelijke vorm van lapidaire benadering zijn *im großen ganzen* vele personen in onze contreien te vinden.

Ik hoop dat u op een even duidelijke, vlugge, afdoende en rustgevende manier zal antwoorden aan hen die vragen om eindelijk de schikking te krijgen die zij reeds zo lang verwachten. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Croo.

De heer De Croo, minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het is deze week voor de minister van Verkeerswezen blijkbaar een schildpadweek omdat hij voor de tweede maal de gelegenheid heeft, zij het dan in andere omstandigheden maar toch voor een geleiding van deze Hoge Vergadering, ter zake van gedachten te wisselen.

Mijnheer Van In, ik zal kort, in grote lijnen, gaande tot de kern van uw betoog, de politiek schetsen die wij na grondige en contradictorische consultaties menen te moeten voeren als minister van Verkeerswezen.

Deze politiek bestaat uit twee luiken. Luik één houdt rekening met de structuren op verkeers- en veiligheidsgebied van ons land en luik twee, dat het gevolg is van het eerste, wil een verkeersbeleid aanpassen aan een aantal feitelijke gegevens.

Ik heb deze ochtend in de Senaat reeds gezegd dat wij een zeer dicht bevolkt land zijn.

Drieënnegentig pct. van onze inwoners betrekken twee derde van ons grondgebied, wat aantoonde dat wij terzelfder tijd een geografische omschrijving zijn waar de woonfunctie zelden kan worden geïsoleerd van de vervoer- of de doorgangsfunctie. In andere landen, Nederland bijvoorbeeld, liggen deze functies duidelijk uit elkaar en heeft men bewoonde kernen waar rond men een prioriteit kan schenken aan het woonkarakter en tussen die kernen, goed afgeleide verkeerswegen waar het doorgangsvervoerkarakter primeert. Heel dikwijls is de terminologie, inzonderheid in Vlaanderen, overgekomen van wat daar een gans andere feitelijke verkeers-technische en quasi anders liggende sociologische werkelijkheid blijkt te zijn. In onze contreien, met enkele uitzonderingen, is er een vermenging tot in den boze toe, van woon- en verkeersfuncties. Heel dikwijls — kijk naar onze steden en gemeenten — hebben wij verkeersrijke doorsteekwegen die in een conflictsituatie staan met de woongebieden.

Men moet aan twee uitersten gaan denken. Enerzijds de zo zuiver mogelijke functie van het verkeer en anderzijds de hoogst mogelijke bescherming van het woongebied, of van het gebied waar in densiteit, altijd met de veiligheid voor ogen, voetgangers of zwakkere verkeersbenutters, zoals ouden van dagen en kinderen aanwezig zijn.

Nu open ik een kleine parenthesis die een rol speelt in de snelheidsbeperking waarover een aantal onderzoeken aan de gang zijn. Waarom mogelijk 130 km per uur, minimasnelheden enzovoort op de echte autosnelwegen ? Omdat daar de verkeersfunctie primeert. Waarom maar 110 op de gewone wegen met vier rijstroken waar uitgangen, traagrijdend verkeer, fietsers, gelijkbermse kruisingen voorkomen ? Omdat wij daar reeds in de conflictzone komen woongebied, doorgang- of verkeersgebied. Waarom eventueel 50 km per uur in de plaats van 60 in de dichte agglomeraties ? Omdat daar prioriteit wordt gegeven aan het woonkarakter.

Het tweede luik van dit antwoord betreft de ad hoc-werking van de verkeersbeveiliging. Zoals u weet, dames en heren — en het is dramatisch dit te moeten zeggen —, kan men bijna geografisch en chronologisch gezien met zekerheid zeggen waar en wanneer de zware verkeersongevallen gebeuren. De computeridentificatie uitgevoerd door de rijks-wacht toont de zwarte punten, *les points noirs*, aan. Op deze plaatsen is de ongevallensiteit zeer hoog omwille van de aard van de plaats en van het verkeerstempo. Voor deze probleemplaatsen moet er iets worden gedaan. Ik heb, misschien tot hun verwondering, aan de senatoren en de kamerleden ooit eens verteld dat een experiment van de rijks-wacht bewees dat in een gegeven gebied de bewaking van een zwart punt dag en nacht in man/uren goedkoper uitviel dan te zorgen voor de slachtoffers en de materiële schade van de verschillende ongevallen die er plaats hadden. *A contrario* kan men zeggen dat als men een zwarte-punt-politiek uitkiest, men daar bijzondere veiligheid kan hebben. Ik denk eraan, al heb ik dan nog niets concreets gepland, verkeersstekens te laten plaatsen langs de zwarte punten. Ik spreek niet over de chronologische drama's. De ongevallen gebeuren inderdaad meer 's avonds dan 's morgens en voor de jonge mensen zijn de weekends bijzonder zwaar.

Mijnheer Van In, ik zeg u dit allemaal omdat u zou weten waarop het verkeersbeleid stoelt dat wij wensen te voeren na de nodige consultaties en gesprekken. De kleine werkgroep die operationeel is — geen werkgroep zonder meer — en waarin zich zowel tegenstanders van wat ik nu zeg als voorstanders bevinden, werkt in die richting tegen een hoog arbeidstempo. Begin september of oktober, na de nodige raadplegingen, Raad van State enzovoort, zullen de beslissingen worden genomen. De verenigde commissies van Kamer en Senaat zullen desgevallend voorafgaandelijk een gedachtenwisseling kunnen hebben over deze ideeën.

Het is in dit perspectief dat de polemiek van de verkeersdrempels moet worden gezien. De verkeersdrempels zijn op dit ogenblik « in ». Dientengevolge hebben een aantal acties plaats, inzonderheid in onze BRT en zonder de medewerking van mijn departement die niet nodig is en ook niet wordt gevraagd. Zo gebeurt het dat de VZW Via Secura, die weliswaar gesubsidieerd wordt maar die daarom de politiek van Verkeerswezen niet vertolkt, een schildpadactie voert. In verkeerssnelheidsbeperkende termen uitgedrukt heeft men het beleid van een zekere traagheid beschuldigd. Het initiatief van de Vlaamse Executieve door-kruiste wat ons departement al maanden aan het voorbereiden was.

In chronologische orde nu was de circulaire van de minister, in de drie landstalen, gericht tot de burgemeesters van de verschillende steden en gemeenten toen reeds aangekomen. Ik weet niet of er een circulaire is van de Vlaamse Executieve.

Ik blijf beweren dat de Vlaamse Executieve hier een materie heeft aangesneden die behoort tot de bevoegdheid van de gemeenten, en dat zij ter zake geen richtlijnen aan de gemeenten kan geven.

Gisteren heb ik in de commissie aan collega De Seranno uitgelegd dat er zelfs geen nieuwe wetgeving nodig is. De gemeenteraden kunnen, op basis van artikel 2 van de wet op de politie voor het wegverkeer, de gecoördineerde wetten van 16 maart 1968, aanvullende reglementen opmaken voor de openbare wegen die op het grondgebied van hun gemeente zijn gelegen.

Het aanleggen van verkeersdrempels behoort dus tot de bevoegdheid van de gemeenteraden. Maar eens deze beslissing genomen, moet zij worden goedgekeurd door Verkeerswezen bij wie de voordij berust. Als een gemeentebestuur eenrichtingsverkeer of een snelheidsbeperking wil invoeren, of, meer in detail, tussen het verkeerssteken F1 agglomeratie en hetzelfde doorstreepte verkeersbord de beperking tot 60 kilometer per uur wil plaatsen, kan daarover volledig vrij door de gemeenteraden worden gestemd. De procedure bepaalt evenwel dat de goedkeuring van de minister van Verkeerswezen vereist is, binnen een termijn van 60 dagen. De gelijkberechtiging en de veiligheid in het algemeen moeten immers worden bewaard in het land, maar ook de Europese, grensoverschrijdende richtlijnen moeten worden gevolgd. Tenslotte, ik ga er niet diep op in, mag het gerechtigd vertrouwen van de weggebruiker niet worden verschalkt.

Daarom is de goedkeuring van de voordijoverheid nodig.

Ten gerieve van de Senaat zal ik nog een voorbeeld aanhalen waarover wij onlangs hebben beslist. Verkeerswezen is daartoe immers uitgerust en beschikt over bekwaam ambtenaren die gewoonlijk voorafgaandelijk in contact komen met de betrokken gemeenten, de verantwoordelijke schepen, gemeentesecretaris of politiecommissaris, vooraleer aan de gemeenteraad een haalbaar reglement ter goedkeuring wordt voorgelegd.

Een rijkere gemeente van de Brusselse agglomeratie had beslist een soort opruimachine aan te kopen om de straten net te houden. Om makkelijk te kunnen opruimen nam zij zich voor een reglement uit te vaardigen waarbij één zijde van de straat op bepaalde dagen en uren auto vrij moest worden gemaakt. Ik heb dat niet aanvaard. Ik kon geen verdere beperking van de parkeermogelijkheid aannemen door het verwijderen van voertuigen. Als het dan gaat om wegen die de verschillende Brusselse gemeenten doorkruisen, zou men in de ene gemeente zo'n reglement uitvaardigen en in een andere niet, waardoor de dan ten onrechte geparkeerde wagens zouden worden weggehaald en een paar meter verder dan weer niet. Dat is één van de unificerende taken van de voordijoverheid.

Indien een gemeente zou beslissen over te gaan tot de aanleg van verkeersdrempels, moeten, naast deze algemene voordijvoorwaarden, nog twee bijkomende belangrijke voorwaarden vervuld zijn.

Ten eerste, wat is een verkeersdrempel ? Het zijn niet, zoals men zou kunnen denken, de kleine hobbelige berm die men aantreft bij vele private inritten van hospitalen, universiteiten, kazernes, belangrijke industriële vestigingen en zo verder, die als snelheidsbreker dienen. Het zou te gevaarlijk zijn dergelijke berm aan te brengen in het openbaar verkeer. De technische uitwerking van wat een verkeersdrempel moet zijn is in overleg met Openbare Werken aan de gang. Zij houdt onder meer in dat een verkeersdrempel minstens vier meter lang moet zijn en maximum twaalf à vijftien centimeter hoog.

Naast deze technische voorschriften betreffende de structuur zijn er ook voorschriften betreffende de beschildering en de signalisatie die moet worden aangebracht. Bovendien zal het koninklijk besluit ook de voorwaarden voor plaatsing moeten vermelden, onder meer dat zij niet mogen worden geplaatst in een bocht en dat bepaalde afstanden moeten worden in acht genomen, ten einde de zichtbaarheid te waarborgen.

De eerste bijkomende voorwaarde omvat dus een aantal technische voorschriften betreffende de structuur en de plaats van aanleg van een verkeersdrempel.

Ten tweede, een verkeersdrempel heeft tot doel de snelheid te verminderen. Hij moet derhalve worden aangekondigd met een aangepast verkeerssteken, waarover wij echter op het ogenblik nog niet beschikken. Men zou eventueel een omgekeerde driehoek met uitroepingstekens kunnen gebruiken of een verkeerssteken 13A, met de aanduiding « hobbelijk wegdek », dat nu wordt gebruikt voor het aankondigen van de onderbreking van het wegdek.

Wij moeten dus een nieuw verkeerssteken zoeken. In Frankrijk bestaat reeds een dergelijk teken, dat ook hier zou kunnen worden ingevoerd. De verkeersdrempel moet niet enkel worden aangekondigd, hij moet ook zijn snelheidsbeperkende functie kunnen vervullen. Derhalve moet nog een verkeerssteken worden aangebracht, dat een lagere snelheid, dertig, veertig of vijftig kilometer per uur, oplegt.

De heer Van Herreweghe. — Daartoe bestaan internationale verkeersstekens.

De heer De Croo, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie. — Dergelijke tekens bestaan, met daaronder een blauw bord met het opschrift « verkeersdrempel », in het Frans misschien *dos-d'âne artificiel*, men is het nog niet eens over de vertaling.

Er zijn dan twee mogelijkheden : men kan een lagere snelheid opleggen over een bepaalde afstand, of men kan na een zekere afstand een tweede verkeerssteken plaatsen dat het eerste annuleert.

U ziet, mijnheer Van In, dat de zaken niet zo eenvoudig zijn. Soms maakt men mij het verwijt dat ik te voortvarend zou zijn. Welnu, ik wil deze gelegenheid grondig laten bestuderen, opdat de ontwerpen van koninklijk besluit in september of oktober van dit jaar zouden kunnen klaar zijn.

U heeft ook gesproken over het residentieel parkeren en u hebt gevraagd waarom een reglementering dienaangaande zo lang uitblijft.

Misschien heb ik reeds te lang gesproken, maar ik wil toch nog even blijven stilstaan bij dit probleem. Men heeft een aantal voorstellen inzake residentieel parkeren uitgewerkt. Ik zal ook enkele elementen aanhalen van de systemen die in de ons omringende landen van kracht zijn.

In Frankrijk genieten, in een straat met parkeermeters, de bewoners van die straat een preferentieel regime voor het gebruik van die meters. Zij kunnen hun hoedanigheid laten blijken door het gebruik van een speciale kaart die door het gemeentebestuur wordt afgeleverd.

In Engeland geldt een ander systeem. Daar worden in een straat met parkeermeters een aantal parkeerplaatsen voorbehouden voor de straatbewoners die tegen betaling een speciale kaart kunnen bekomen bij het gemeentebestuur, een soort parkeerabonnement dus.

Men kan ook overwegen dat de parkeermeters voor de gemeentewoners zouden voorbehouden zijn mits een bijzonder kenteken op hun wagen. Elke inwoner van deze gemeente zou, met een aan de gemeente betaalde kaart, in de gemeente zelf parkeerrecht hebben.

Er was geen consensus in de werkgroep en u kan zelf vaststellen dat men verschillende richtingen kan uitgaan.

Men heeft tenslotte het advies gevraagd van de sectie administratie van de Raad van State, omtrent de wettelijkheid van deze verschillende formules. U weet dat één van de basisregels van ons openbaar recht de gelijke behandeling is van de Belgen.

De Raad van State heeft dit niet willen behandelen, maar heeft verwezen naar de wetgevende sectie. U weet dat hiervoor een tekst moet worden opgemaakt. Op het ogenblik wordt daar nog aan gewerkt. De twee formules, de preferentiële tariefformule en de voorbehouden parkeerplaatsen zullen verder moeten worden uitgewerkt.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, zonder te veel gebruik of misbruik te willen maken van de aandacht van de senatoren, heb ik u, u heeft het gevraagd, de twee algemene grote luiken gegeven waarop wij menen ons verkeersbeleid te kunnen storten. Ik heb u ook de procedure uiteengezet die nodig is om deze luiken uit te werken.

Pas daarna heb ik over de verkeerssnelheidsverzachende verkeersdrempel gesproken met de rechten van de gemeente aan de ene zijde, de voogdijrechten van het departement van Verkeerswezen — dat daarvoor uitstekend is uitgerust — aan de andere zijde en de technische voorschriften die hier niet te lang, en ik begrijp dat, zullen mogen uitblijven.

Mijnheer de Voorzitter, de te zware tol die wij helaas aan de onomkeerbaarheid der dingen moeten betalen, mag ons niet onbewogen laten. Wij leven in een gevaarlijke maatschappij. Wij moeten niet alleen leren daarin te leven, maar ook trachten te overleven.

Ik ben ervan overtuigd dat deze bewogenheid een ieder in deze Senaat diep aantrekt. Maar dat heeft ook deze minister, die de ervaring heeft gehad als onderwijsminister wat de minst beschermde onder de opgroeienden onder onze bevolking betreft, met andere woorden onze kinderen, diep bewogen en blijft hem bewegen.

Indien de verkeersdrempels, goed uitgerust, met de geplogenheden waarin zij moeten worden aangelegd, met de zachte voogdij die erover moet blijven bestaan, een veiligheidsbenadering kunnen uitmaken, zullen deze concreet te lande kunnen gerealiseerd worden. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Tot besluit van deze interpellatie heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door de heren Van Ooteghem en de Bruyne, luidt :

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Van In en het antwoord van de minister, over het uitblijven van een sluitende reglementering voor verkeersverzachtende ingrepen,

Nodigt de minister van Verkeerswezen uit, zonder verwijl en in overleg met de minister van Openbare Werken en rekening houdend met de gewestelijke en de gemeentelijke bevoegdheden, de nodige besluiten uit te vaardigen om het aanleggen van verkeersremmen mogelijk te maken. »

De tweede, ingediend door mevrouw Herman en de heer Van Herreweghe, luidt :

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Van In gericht tot de minister van Verkeerswezen alsmede het antwoord van de minister,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Van In adressée au ministre des Communications ainsi que la réponse du ministre,

Passe à l'ordre du jour. »

Wij zullen morgen stemmen over de eenvoudige motie, die voorrang heeft.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

INTERPELLATIE VAN DE HEER VAN IN TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN JUSTITIE EN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN OVER « HET ONVERANTWOORD UITBLIJVEN VAN DE UITVOERINGSMAATREGELEN TOT REGELING VAN DE RECHTSHULP »

INTERPELLATION DE M. VAN IN AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE LA JUSTICE ET DES REFORMES INSTITUTIONNELLES SUR « L'ABSENCE INJUSTIFIEE DE MESURES D'EXECUTION ORGANISANT L'ASSISTANCE JUDICIAIRE »

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Van In tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over « het onverantwoord uitblijven van de uitvoeringsmaatregelen tot regeling van de rechtshulp ».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, zonder geweld te doen aan de belangrijkheid van het onderwerp, zal ik pogen kort te gaan. Zo is trouwens ook de afspraak met de minister.

In de eerste plaats zal ik een overzicht geven van de huidige toestand inzake de rechtshulp. Door de wet van 9 april 1980 — een wet die tot

stand is gekomen ingevolge een parlementaire initiatief — werd het principe van de rechtshulp aangenomen, en wel op een dubbele manier. Enerzijds werd de mogelijkheid gegeven, wanneer een advocaat of een advocaat-stagiair wordt toegewezen aan een minvermogene, deze door de Staat te doen betalen. Anderzijds werd de mogelijkheid gegeven om in die gevallen, waar het optreden van een advocaat verplicht is, een vergoeding aan deze advocaat te laten uitbetalen. De wetgever heeft al ettelijke gevallen vastgelegd, waarbij de bijstand van een advocaat verplicht is gesteld.

Afgezien van bepaalde handelingen voor de strafrechtbanken, zoals voor het hof van assisen, artikel 294 van het Wetboek van strafvordering, is de bijstand van een raadsman verplicht gesteld, door onder meer artikel 28 van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers — hier gebeurt de aanduiding door de voorzitter — door artikel 55 van de wet van 8 april 1965 op de jeugdbescherming — de aanduiding gebeurt door de stafhouder —, door artikel 48^{quinquies} van het Burgerlijk Wetboek van de wet van 29 juni 1973 tot invoering van de staat van verlengde minderjarigheid — de aanduiding gebeurt door de stafhouder of door het bureau voor consultatie en verdediging.

Gisteren heeft de commissie voor de Justitie principieel aanvaard dat in de *in status nascendi* verkerende wetgeving op de geesteszieken ook de advocaat verplicht zal moeten optreden om de geesteszieke, die het voorwerp is geweest van bepaalde maatregelen, bij te staan. Dus, voor een hele reeks niet onbelangrijke materies, werd de aanwezigheid van de advocaat reeds verplicht gesteld.

Tegenover deze situatie staan een toestand van anachronisme en een krententellersmentaliteit. Ik hoop dat de minister zich niet zal bezoldigen aan dezelfde mentaliteit.

Wat het anachronisme betreft, kan ik alleen maar vaststellen dat degenen die in de huidige stand van zaken geroepen worden om minvermogenen bij te staan, dit gratis of bijna gratis moeten doen. Dit is in strijd met alle mooie leuzen over democratisering, het toegankelijk maken van bepaalde beroepen voor allen, ook voor degenen die niet over een familiaal fortuin beschikken of op de ene of andere manier financieel worden bijgestaan.

Eigenlijk baseert men zich op achterhaalde fatsoensregels. Men wil het imago van de man of de vrouw in toga hoog houden door van hen te verwachten dat ze spontaan en kosteloos hun diensten leveren. Ik meen echter dat het indecent is in deze tijd nog te veronderstellen dat een jong advocaat niet dezelfde vergoeding zou behoeven te krijgen als bijvoorbeeld een welzijnswerker of een van de vele BTK'ers die wij in allerlei stadshuizen en elders zien defileren.

Wat het krententellen betreft, is de situatie nog veel erger. De minister heeft ons medegedeeld dat op 2 augustus 1981 door de rooms-rode regering-Eyskens werd beslist geen budgettaire middelen te spenderen om de rechtshulp te financieren. Voorheen was een — nooit aangewend — krediet ingeschreven op de begroting van Justitie: 31 miljoen of 3 frank per inwoner. Mag ik u eraan herinneren dat in Groot-Brittannië voor rechtshulp in de begroting 130 frank per inwoner wordt ingeschreven en in Frankrijk, niettegenstaande vergelijkbare devaluaties, 14 frank per inwoner?

Het gebrek aan publieke middelen heeft ertoe geleid voor de financiering van de rechtshulp geen frank meer in te schrijven, noch voor 1981 noch voor 1982. Het spreekt dan ook vanzelf dat er nooit uitvoeringsmaatregelen zijn genomen.

Mag ik erop wijzen dat, ook nog onder uw voorganger, terzelfder tijd tot een drastische verhoging werd overgegaan van de opcentimes op geldboeten, met name een verhoging met 50 pct.? De griffierechten werden verhoogd met 30 pct. ingevolge de programmawet van 2 juli 1981. Volgens de «Gerechtigde Statistieken» — u weet dat deze steeds met veel vertraging worden gepubliceerd — werden over 1977 enkel voor de minnelijke schikkingen door de politierechtbanken een bedrag geïnd van 588 miljoen. Hetzelfde jaar hebben de politierechtbanken 150 000 vonnissen uitgesproken die onvoorwaardelijke geldboeten opleggen. Op basis van een gemiddelde boete van 5 000 frank per zaak, geeft zulks nog eens 750 miljoen die werden geïnd door verschillende lagere instanties, waarin de raadsman participeert. Als men deze cijfers actualiseert, zal men zeker begrijpen waarom ik het woord «krententellerij» heb gebruikt.

Wat ernstiger is en evenzeer onze aandacht verdient, is dat door een onaangepaste wetgeving, bijvoorbeeld overtredingen begaan door vreemdelingen, of door de slechte organisatie van de invorderingssystemen, voor het algemeen belang jaarlijks tientallen miljoenen aan inningen verloren gaan. Die cijfers zijn bekend; wij zullen daar niet blijven bij stilstaan. Het is echter onbillijk aan de ene kant te weigeren enkele miljoenen ter beschikking te stellen om de rechtshulp te financieren en aan de andere kant miljoenen verloren te laten gaan wanneer men die mits er een minimum aan organisatie is voor het rapen heeft.

Men zou moeten beginnen met het mechanisme van de inningen beter te verzorgen en te moderniseren. Op die manier zou men reeds in de sector van de Justitie een financieel tegenwicht vinden zo nodig om een «fonds voor financiering van de rechtshulp» te stijven.

Mocht dat nog onmogelijk zijn, dan lijkt het mij best om via bijzondere heffingen bijvoorbeeld op strafrechtelijke dagvaardingen of op andere gerechtelijke akten, additionele inkomsten te verzekeren, ten einde een minimumvergoeding aan jonge advocaten-stagiairs uit te keren.

Ik moet u niet zeggen dat tijden van economische crisis allermist een reden mogen zijn om precies de rechtszoekenden minder degelijk te helpen. Mijns inziens is het juist in tijden van economische crisis dat een grotere inspanning moet worden geleverd om minvermogene rechtszoekenden bijstand te verlenen.

Ik besluit: deze regering, daarvoor is de huidige minister van Justitie wel verantwoordelijk, heeft in artikel 2, 4°, van de wet tot toekenning van bepaalde bijzondere machten voorzien in maatregelen tot het motiveren van de bevolking voor betere arbeid en tot het scheppen van werkgelegenheid. Terzelfder tijd heeft men aangekondigd dat de jongeren zouden worden aangemoedigd om zich als zelfstandige te vestigen.

Wie zich in de huidige stand van zaken als advocaat-stagiair vestigt is een potentiële werkloze minder en door deze vestiging draagt hij tevens bij tot het financieren van het sociaal statuut van de zelfstandigen, namelijk een minimum sociale verplichting van 8 346 frank per kwartaal, of 33 384 frank per jaar.

De afgestudeerden die de moeite doen om zich als zelfstandige te vestigen zien, enerzijds, af van een inkomen van werkzoekende werkloze en dragen, anderzijds, bij aan de gemeenschap door de financiering van het sociaal statuut van zelfstandigen.

Het is gewoonweg hypocriet deze vorm van inspanningen niet te honoreren en de prestaties die ermee gepaard gaan niet met een minimumvergoeding te belonen.

We moeten afstappen van de zogenaamde fatsoensregels die men in de vorige eeuw heeft uitgedacht. Men moet teruggrijpen naar de essentie van de wet van 9 april 1980. Indien men in de huidige stand van zaken geen beslissingen treft, zullen wij verplicht zijn terug te grijpen naar de bijzondere wet op de staatshervorming, artikel 5, paragraaf 1, II, 1° en 2°, met betrekking op de zorg en de bijstand aan personen, of naar de wet in verband met het OCMW van 8 juli 1976, artikelen 60 en 61, waarbij het mogelijk is om rechtshulp aan personen te organiseren. Mocht deze minister verder in gebreke blijven, zullen we naar andere middelen moeten zoeken. Ik hoop dat hij vanavond een antwoord zal geven dat ons niet zal verplichten deze ultieme middelen te gebruiken.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Gol.

De heer Gol, Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de geachte interpellant heeft mij reeds op 2 maart 1982 over hetzelfde geval ondervraagd, zoals ook senator Vandezande op 27 mei 1982, en de volksvertegenwoordigers Remacle op 29 januari, Risopoulos op 11 maart, Suykerbuyk eveneens op 11 maart en Brouhon op 30 maart 1982.

M. Vandezande. — Point n'est besoin d'espérer pour entreprendre ni de réussir pour persévérer: Willem de Zwijger!

M. Gol, Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles. — Je voudrais dire à M. Van In qu'étant moi-même avocat, ayant été, comme lui-même, stagiaire voici un certain temps déjà, ayant eu récemment encore des stagiaires, puisque j'ai exercé la fonction d'avocat avant de devenir ministre de la Justice, je comprends très bien le problème. Je suis donc très sensible à la situation des avocats stagiaires.

Trop souvent, il est vrai, on oublie qu'ils comptent, lorsqu'ils n'ont pas la chance d'avoir des parents pour les seconder, parmi les plus déshérités de notre société. Il faut rappeler que certains avocats, au cours de leurs premières années de stage, ont des revenus inférieurs au minimum.

Telkens heb ik geantwoord dat de wens van de geachte leden om de wet van 9 april 1980 uitgevoerd te zien, mijn aandacht ten zeerste gaande houdt, maar dat ten aanzien van de tegenwoordige budgettaire situatie, de regering de prioriteiten die zij zich heeft opgelegd strikt in acht moet nemen en dus in geen kredieten voor de uitvoering van genoemde wet kan worden voorzien voor 1982.

Om dezelfde redenen had de vorige regering reeds op 2 augustus 1981 besloten geen kredieten daarvoor te verlenen.

Het geachte lid doet mij opmerken dat buurlanden die zoals wij onder de crisis gebukt gaan, toch schikkingen in de gewenste zin hebben genomen. Doch in België is niet alleen de economische crisis ernstig, ook is er het zeer erge gebrek aan evenwicht van de Rijks-middelenbegroting, een toestand waarvan de gevolgen zulke ontzaglijke afmetingen zouden kunnen nemen, dat de verbetering ervan voor enige tijd absolute voorrang heeft gekregen.

L'honorable interpellateur remarque également que, par suite d'un manque d'organisation qui entraînerait notamment la non-récupération d'amendes et de frais, l'Etat se priverait de recettes importantes qui pourraient être consacrées à la mise en œuvre de la loi. Combien de fois n'avons-nous pas entendu raisonner de cette façon ?

Il y a plusieurs années, des manifestants réclamaient que l'on utilisât les sommes destinées à l'achat des avions militaires — à l'époque les F-104G faisaient l'objet de leurs critiques — à des tâches plus utiles.

L'interpellateur soutient que certaines recettes, dont on se prive parfois à tort, pourraient être utilisées plus judicieusement. J'ai déjà entendu plusieurs membres du Parlement, tant à la Chambre qu'au Sénat, me proposer diverses utilisations des recettes que nous n'enregistrons pas pour le moment, pour des raisons tout aussi budgétaires que celles pour lesquelles nous ne déboursions pas d'argent pour l'objet que vous suggérez.

Pour engranger ces recettes, il faudrait notamment élargir les cadres des parquets et nous n'avons pas les moyens de le faire. Alors que nous n'avons pas les moyens techniques et pratiques d'encaisser ces recettes supplémentaires, elles ont déjà été utilisées intellectuellement, sur le plan des principes, cinq ou six fois à diverses fins.

Sans doute y a-t-il moyen de trouver de nouvelles recettes au ministère de la Justice. Je songe notamment à certaines propositions précises que je ferai à l'occasion de l'élaboration du budget de 1983. Mais en aucun cas le financement de l'aide judiciaire ne doit se faire par le biais d'une augmentation des coûts pour le justiciable car ce serait, en quelque sorte, soigner le mal par un mal plus grand.

Pour aller dans le sens suggéré par l'honorable membre, je songe à deux moyens.

J'ai fait la proposition (j'attends les réactions à cet égard) d'agir par le biais de la sécurité sociale, notamment celle concernant les indépendants. Une exonération pourrait s'opérer à concurrence des indemnités ou des honoraires qui devraient être perçus par les jeunes stagiaires. Les intéressés seraient exonérés de charges s'ils ne touchent pas de nouveaux revenus. C'est un premier pas.

En même temps, je recherche — ce sera une des hypothèses ou les deux — dans le cadre du budget 1983 certains moyens permettant d'aller dans le sens que vous souhaitez. Si, pour 1982, vu la gravité de la situation budgétaire, on n'a rien pu faire, j'espère pouvoir mettre tout en œuvre pour atteindre des résultats en 1983.

Ik hoop dat de begroting voor 1983 de verwezenlijking van de ontwerpen op het stuk van de rechtshulp mogelijk zal maken. Deze verwezenlijking zal echter verwezenlijkt worden als in verhouding aanvullende inkomsten tot stand worden gebracht.

A cet égard, j'ai un certain nombre d'idées et j'espère qu'après le dépôt du budget, et dès la rentrée déjà, je pourrai apporter des éléments qui rassureront mon honorable interpellateur. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Tot besluit van deze interpellatie heb ik twee moties ontvangen.

De eerste, ingediend door de heren de Bruyne en Luyten, luidt :

« De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Van In over het uitblijven van de uitvoeringsmaatregelen op de wet van 9 april 1980 tot regeling van de rechtshulp,

Nodigt de regering uit om ten laatste tegen 1 januari 1983 te voorzien in de afkondiging van de besluiten zoals bepaald in artikel 455, § 2, en artikel 455bis, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek. »

De tweede, ingediend door de heren Van Herreweghe en Van houtte, luidt :

« De Senaat,

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1981-1982
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1981-1982

Gehoord de interpellatie van de heer Van In en het antwoord van de Vice-Eerste minister en minister van Justitie,

Gaat over tot de orde van de dag. »

« Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Van In et la réponse du Vice-Premier ministre et ministre de la Justice,

Passe à l'ordre du jour. »

Nous procéderons demain, en assemblée, au vote sur l'ordre du jour pur et simple, qui bénéficie de la priorité.

Wij zullen morgen, in plenaire vergadering, stemmen over de eenvoudige motie, die de voorrang heeft.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Les propositions de loi ci-après ont été déposées :

1° Par M. Paul Peeters, modifiant le Code des impôts sur les revenus en ce qui concerne l'exonération des pensions alimentaires;

De volgende voorstellen van wet werden ingediend :

1° Door de heer Paul Peeters, houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen met betrekking tot de vrijstelling van het onderhoudsgeld;

2° Par M. André, établissant des incompatibilités et interdictions concernant les ministres, secrétaires d'Etat, anciens ministres et secrétaires d'Etat, ministres d'Etat, gouverneurs, ainsi que les membres et anciens membres des Chambres législatives et des députations permanentes;

2° Door de heer André, houdende vaststelling van onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, de staatssecretarissen, de gewezen ministers en staatssecretarissen, de ministers van Staat, de gouverneurs, evenals de leden en de gewezen leden van de Wetgevende Kamers en van de bestendige deputaties;

3° Par M. Cooreman, d'expansion de la propriété immobilière et de relance de l'emploi et de la rénovation de bâtiments anciens.

3° Door de heer Cooreman, tot spreiding van het onroerend bezit en relance van de tewerkstelling en renovatie van oude gebouwen.

Ces propositions de loi seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

PROPOSITIONS DE LOI — VOORSTELLEN VAN WET

Renvoi — Verwijzing

M. le Président. — Il est proposé au bureau :

1° De renvoyer à la commission de la Santé publique et de l'Environnement, la proposition de loi tendant à rouvrir les délais d'introduction des demandes d'octroi des statuts de prisonnier de guerre, agent de renseignements et d'action, résistant armé, résistant civil, résistant par la presse clandestine, déporté pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945, prisonnier politique, réfractaire, étranger prisonnier politique, incorporé de force dans l'armée allemande et résistant au nazisme dans des régions annexées, qui est actuellement pendante à la commission des Finances;

Aan het bureau wordt voorgesteld :

1° Het voorstel van wet tot heropening van de termijnen voor het indienen van aanvragen tot toekenning van de statuten van krijgsges-

vangene, inlichtings- en actieagent, gewapend weerstander, burgerlijk weerstander, weerstander door de sluikpers, gedeporteerde voor de verplichte tewerkstelling tijdens de oorlog 1940-1945, politiek gevangene, werkweigeraar, buitenlander politiek gevangene, verplicht ingelijfde bij het Duitse leger en weerstander tegen het nazisme in de ingelijfde gebieden, dat thans bij de commissie voor de Financiën aanhangig is, te verwijzen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu;

2° De renvoyer à la commission de la Coopération au Développement, la proposition de loi tendant à percevoir un demi-centime additionnel sur l'impôt des personnes physiques en faveur de la coopération au développement, qui est actuellement pendante à la commission des Finances.

2° Het voorstel van wet tot heffing van een halve opcentiem op de personenbelasting ten behoeve van de ontwikkelingshulp, dat thans

bij de commissie voor de Financiën aanhangig is, te verwijzen naar de commissie voor de Ontwikkelingssamenwerking.

Pas d'opposition ?

Is hiertegen geen bezwaar ?

Il en sera donc ainsi.

Dan is aldus besloten.

Le Sénat se réunira demain jeudi 8 juillet à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen 8 juli te 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 20 h 35 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 20 u. 35 m.)